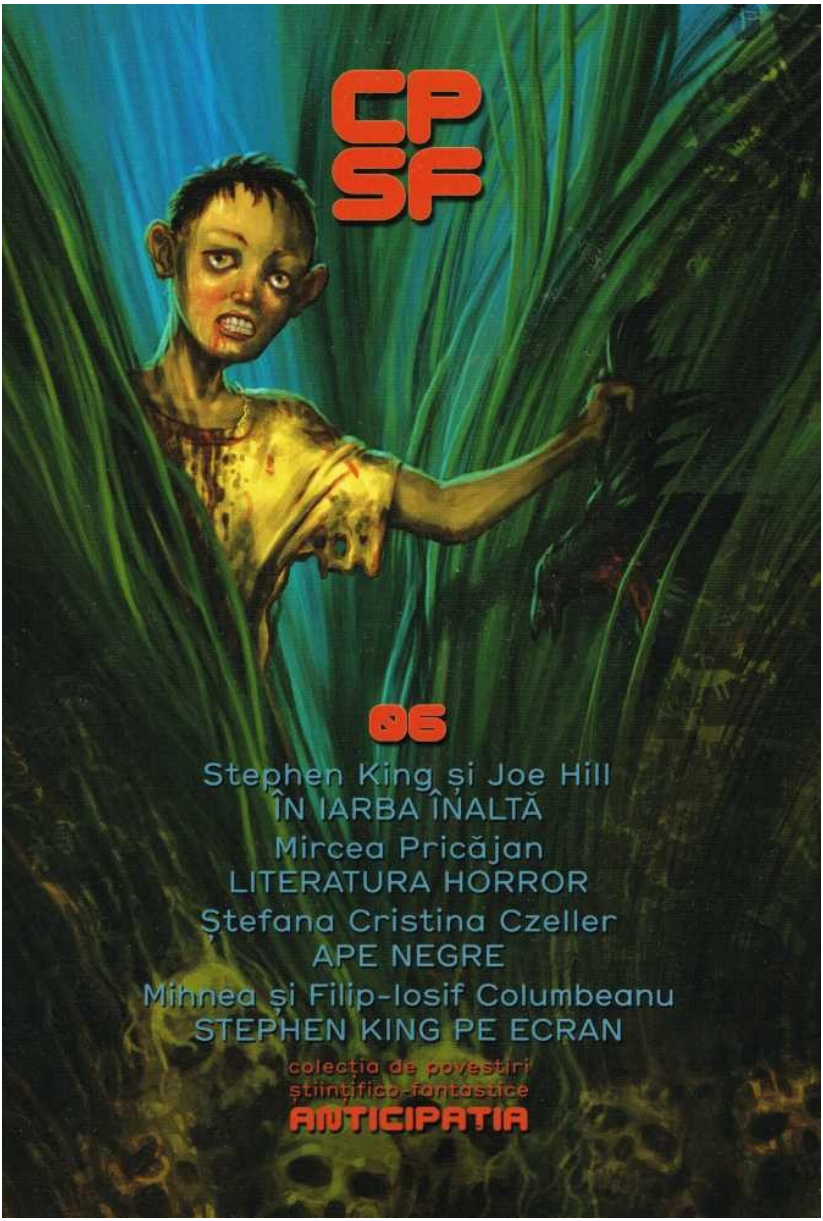
CP
SF
06
Stephen King și Joe Hill
ÎN IARBA ÎNALTĂ
Mircea Pricăjan
LITERATURA HORROR
Ștefana Cristina Czeller
APE NEGRE
Mihnea și Filip-Iosif Columbeanu
STEPHEN KING PE ECRAN
colecția de povestiri
științifico-fantastice
ANTICIPAȚIA

5/2013/CPSFA06/serie nouă

Stephen King și Joe Hill
ÎN IARBA ÎNALTĂ

„Dansau împreună, femeia gravidă și nebunul cu un singur ochi. Dansau în iarbă, plescăind din picioare, mâinile lui fiind pe gâtul ei. Cei doi se împleticeau într-un semicerc vălurit în jurul cadavrului lui Natalie Humbolt. Becky era conștientă de trupul din stânga ei, zărea uneori pulpele albe, însângerate, mușcate, fusta de blugi murdară și chiloții de bunicuță, expuși vederii, ai lui Natalie. [...] Brațul murdar și retezat al lui Natalie (cum reușise să-l desprindă? îl rupsese ca pe un copan de pui?) zăcea cu degetele ușor îndoite, cu murdărie strânsă sub unghiile crăpate."

Mircea Pricăjan
LITERATURA HORROR

„Ce definește o narațiune horror? În mod evident, sentimentul de groază pe care îl cultivă în moduri mai mult sau mai puțin subtile. [...] Nu întâmplător, în zorii curentului gotic în literatură se vorbea cu obstinație despre senzaționalism. [...] Pasul următor, cel mai bine reprezentat de prozele lui E.A. Poe, a fost spre grotesc. [...] Autorii moderniști au indus teama prin sondarea psihologiei deviante, iar scriitorii de horror contemporan au apelat la un melanj între tropii fundamentali utilizați de înaintașii lor și actualitatea imediată, ceea ce a desăvârșit genul: groaza devine astfel prilej de meditație asupra pericolelor prezentului."

cpsfa.ro
anticipatia.com

ISSN 1220-8620
00006
9 771220 862006

Stephen King şi Joe Hill «ÎN IARBA ÎNALTĂ / 3 Mircea Pricăjan LITERATURA HORROR / 52 Ştefana Cristina Czeller APE NEGRE / 85 Mihnea şi Filip-Iosif Columbeanu. STEPHEN KING PE ECRAN /115

Coperta & design: Valentin NICOLAU / Imagine: Tudor POPA / Redactor-şef: Ana ANTONESCU / Redactor: Ecaterina DERZSI / Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR / Editor: Valentin NICOLAU colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice

ANTICIPATIR

ISSN 1220 – 8620

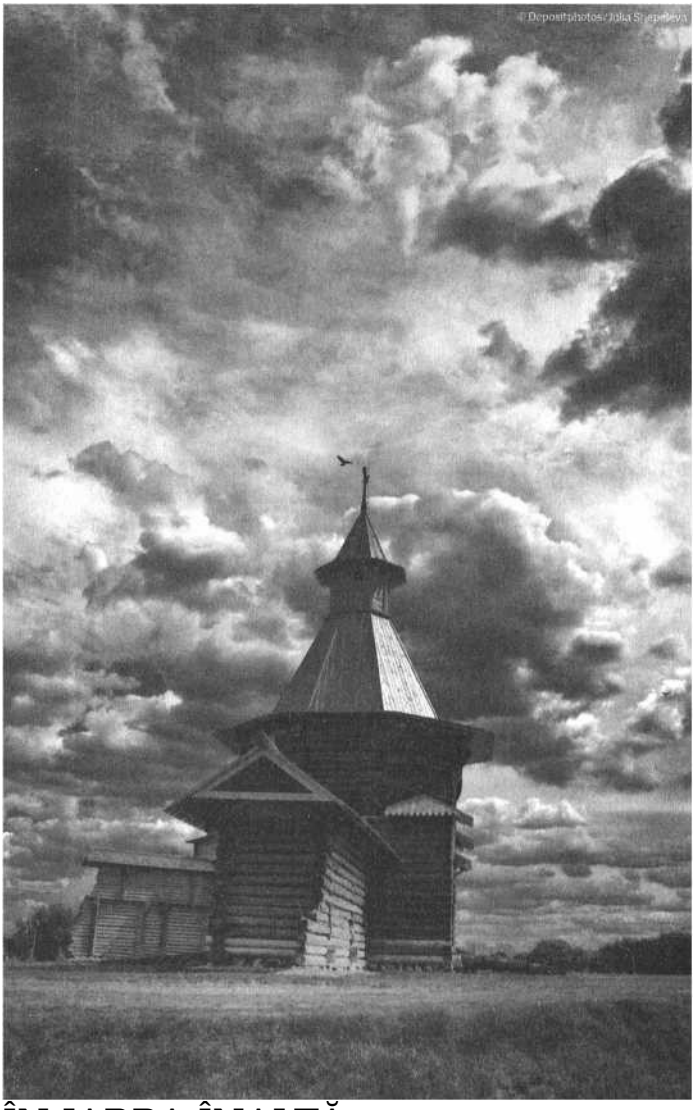

ÎN IARBA ÎNALTĂ

Stephen King şi Joe Hill

Stephen Edwin King s-a născut în Portland, Maine, în 1947, fiind al doilea fiu al lui Donald şi Nellie Ruth Pillsbury King. Când avea doi ani, tatăl său şi-a abandonat familia, iar micul Stephen a avut o copilărie grea, marcată de repetate mutări

dintr-un oraş în altul. A îndrăgit matineele anilor ’50, unde se proiectau mai ales filme de groază şi SF, iar în 1960 l-a descoperit pe H.P, Lovecraft, care a avut o influenţă decisivă asupra lui – s-a apucat să aştearnă poveşti la o maşină de scris căreia îi lipsea tasta „N”, pe care o vom întâlni mai târziu în *Misery*.

Între 1962 şi 1966 a frecventat Liceul Lisbon Falls, iar între 1966 şi 1970 a urmat cursurile Universităţii Maine din Orono. În această perioadă a lucrat la biblioteca facultăţii şi a publicat primele sale povestiri în revista *Moine Compus*, unde a ţinut şi o rubrică permanentă. În iunie 1970 a obţinut licenţa în literatură, un certificat de profesor de liceu şi o diplomă pentru elocuţiune şi artă dramatică.

În 1971 s-a căsătorit cu Tabitha Jane Spruce, viitoarea scriitoare şi poetă T. King, şi împreună au trei copii. O vreme a trăit într-o rulotă şi a lucrat într-o spălătorie industrială, apoi a devenit profesor de engleză la Hampden Academy, Maine. O viaţă grea, plină de lipsuri, care-l va duce la alcoolism. A început să scrie *Carrie*, dar, fiindcă romanul nu avansa deloc, l-a aruncat la gunoi.

Tabithaânsă, care nu se îndoia de talentul lui, a recuperat manuscrisul şi l-a convins să-l ducă la bun sfârşit. În 1973 declicul s-a produs: concernul editorial Doubleday a acceptat spre publicare *Carrie*, iar New American Library a cumpărat drepturile ediţiei de buzunar cu suma record de 400.000 de dolari. În 1975 familia sa şi-a cumpărat prima casă la Bridgton, Maine, iar Stephen King a publicat *Salem*’s *Lot* De acum

înainte îşi va consacra viaţa exclusiv creaţiei literare şi într-o mai mică măsură, producţiei cinematografice. Aproape toate romanele lui au fost ecranizate şi King acordă permisiunea studenţilor la regie să adapteze povestirile sale pentru suma simbolică de un dolar.

Autor a peste patruzeci de romane şi două sute de povestiri, a doborât toate recordurile de vânzări şi a primit numeroase premii, printre care şi prestigioasă Medalie pentru Contribuţii Deosebite în Domeniul Literaturii Americane oferită de Naţional Book Foundation. În 2010 venitul său anual a fost estimat la peste 40 de milioane de dolari.

Joe Hill (Joseph Hillström King) este scriitor american. 5-a născut pe 4 iunie 1972 în Hermon, Maine, şi este al doilea fiu al lui Stephen King şi al Tabithei King. A publicat trei romane: *Heart-Shaped Box*, *Homs* şi *NOS4A2* şi o antologie de short-stories, *20th Century Ghosts*, onorat cu premiile Bram Stoker, British Fantasy, International Horror Guild, ca şi o serie de comicsuri, *Locke & Key*.

El îşi dorise un pic de linişte, în loc să asculte radioul, deci se poate spune că fusese vina lui. Ea dorise aer curat, pentru un timp, în loc de aer condiţionat, deci se poate spune că fusese vina ei. Dar pentru că ei doi n-ar fi auzit niciodată copilul, dacă nu şi-ar fi dorit acele două lucruri, se poate spune că fusese o combinaţie de vinovăţii, ceea ce reprezenta o chestie Cal-şi-Becky perfectă, pentru că acţionaseră în tandem toată viaţa lor. Cal şi Becky DeMuth se născuseră la un interval de

nouăsprezece luni. Părinţii lor le spuneau Gemenii irlandezi.

— Becky ridică receptorul şi Cal spune alo, obişnuia să spună domnul DeMuth.

COSFA6

— Cai se gândeşte la o petrecere, iar Becky a scris deja lista cu invitaţi, obişnuia să spună doamna DeMuth.

Nu se certaseră niciodată, nici măcar atunci când Becky – pe vremea aceea studentă în primul an şi locuind la cămin – apăruse într-o zi în apartamentul lui Cal, aflat în afara campusului, şi-l anunţase că era gravidă. Cal primise bine vestea. Cât despre părinţii lor, ei nu fuseseră la fel de încântaţi.

Apartamentul din afara campusului se afla în Durham, pentru că tânărul DeMuth se înscrisese la UNH[1]. Când Becky (pe vremea aceea negravidă, dar nu neapărat şi virgină) alesese, doi ani mai târziu, acelaşi colegiu, nu fusese o surpriză pentru nimeni.

— Cel puţin Cal n-o să mai vină acasă în fiecare afurisit de weekend, ca să piardă vremea împreună cu ea, spusese doamna DeMuth.

— Poate o să avem parte şi noi de un pic de pace, zisese domnul DeMuth. După vreo douăzeci de ani – mă rog, cu aproximaţie – toată chestia asta cu statul lor împreună devine cam obositoare.

Sigur că cei doi nu făceau totulimpreună, Cal nefiind responsabil de cozonăcelul din pântecul surorii sale. Şi fusese ideea lui Becky să le ceară

1 Universitatea din New Hampshire, din Durham (n. tr.).

unchiului Jim şi mătuşii Anne s-o lase să locuiască împreună cu ei un timp – doar până avea să se nască pruncul. Pentru DeMuth cei vârstnici, care fuseseră şocaţi şi uluiţi de această întorsătură a evenimentelor, era un lucru la fel de rezonabil ca oricare altul. Iar când Cal sugerase să renunţe şi el la semestrul de primăvară, ca să facă împreună cu sora sa călătoria de-a curmezişul ţării, părinţii lor n-au avut nimic de obiectat. Au fost chiar de acord ca fratele să rămână cu sora sa în San Diego până se va naşte copilul. Calvin putea să-şi găsească o slujbă şi să contribuie la acoperirea cheltuielilor.

— Însărcinată la nouăsprezece ani! comentă doamna DeMuth.

— Şi tu erai însărcinată la nouăsprezece ani, îi replică domnul DeMuth.

— Da, dar eu eram măritată! îi atrase atenţia doamna DeMuth.

— Cu un tip al naibii de drăguţ, simţi nevoia domnul DeMuth să adauge.

Doamna DeMuth oftă:

— Becky o să aleagă primul prenume, iar Cal o să-l aleagă pe al doilea.

— Sau viceversa, spuse domnul DeMuth, oftând şi el (uneori, cuplurile căsătorite sunt şi ele nişte gemeni irlandezi).

Mama lui Becky îşi invită fata să prânzească în oraş, cu puţin timp înainte de plecarea copiilor către coasta de vest.

— Eşti sigură că vrei să dai copilul să fie adoptat? o întrebă ea. Ştiu că n-am dreptul să te întreb, sunt doar mama ta, dar tatăl tău e curios.

— Nu m-am hotărât încă, îi răspunse Becky. Cal o să mă ajute să mă decid.

— Draga mea, tatăl ce părere are?

Becky păru surprinsă:

— N-are nimic de zis. S-a dovedit că-i un prost.

Doamna DeMuth oftă.

Aşa că erau în Kansas, într-o zi călduroasă de primăvară, călătorind cu o Mazda veche de opt ani, cu numere de New Hampshire şi cu o urmă de sare pentru drumuri din Noua Anglie care stropise partea din spate a vehiculului. Tăcere în loc de radio, ferestre deschise în loc de aer condiţionat. Ca urmare, amândoi auziră vocea. Era slabă, dar clară.

— Ajutor! *Ajutor*! Să mă *ajute* cineva!

Fratele şi sora schimbară priviri uimite. Cal, care se afla în momentul acela la volan, trase imediat pe dreapta. Pietrişul zăngăni sub caroserie.

Înainte să părăsească Portsmouth, deciseseră să ocolească barierele pentru plata taxelor de drum. Cal voia să vadă Dragonul Kashaskia din Vandalla, statul Illinois; Becky voia să-şi completeze educaţia vizitând Cel Mai Mare Ghem De Sfoară din Lume, din Cawker City, Kansas (amândouă misiunile fuseseră îndeplinite); cei doi simţiseră nevoia să se ducă în Rosewell, ca să vadă nişte rahat extraterestru. Acum se aflau la sud de Ghemul de Sfoară – care fusese păros, plăcut mirositor şi mult mai impresionant decât anticipase vreunul dintre ei – pe o bretea a Route 73. Era o fâşie bine întreţinută de asfalt cu două

benzi, care urma să-i ducă de-a latul farfuriei plate a Kansasului, până la graniţa cu Colorado.

În faţa lor se întindeau kilometri pe care nu se zărea niciun automobil sau vreun camion. Acelaşi lucru era valabil şi pentru drumul din spatele lor.

Pe latura lor de şosea se aflau câteva case, o biserică ale cărei ferestre fuseseră astupate cu scânduri, numită Stânca Neagră a Izbăvirii (lui Becky i se păru un nume bizar pentru o biserică, dar erau în Kansas), şi o popicărie care arăta de parcă ar fi funcţionat ultima oară pe vremea când The Trammps[2] săvârşeau incendieri pop music aprinzând un infern disco. De cealaltă parte a Route 73 nu se afla nimic, doar iarbă verde înaltă, care se întindea către un orizont ce era, simultan, nelimitat şi neremarcabil.

— Ce naiba… începu să spună Becky; purta o haină uşoară, cu fermoarul netras, peste mijlocul ce abia începuse să se umfle; era în luna a şasea.

Cal ridică o mână, fără să se uite la ea. Se uita la iarbă.

— Ssst! Ascultă!

Auziră o muzică slabă ce venea din una dintre case. Un câine lătră flegmatic de trei ori – *ham – ham – ham* –, apoi tăcu. Cineva bătea în cuie o scândură. Şi se auzea susurul continuu şi blând al vântului. Becky îşi dădu seama că putea *să vadă* vântul, care pieptăna iarba din partea îndepărtată a drumului. Făcea valuri care se tot duceau, până dispăreau în depărtare.

2 Formaţie disco; Disco Inferno este discul lor cel mai celebru, care a apărut în 1976 (n. tr.).

Tocmai când Cal începuse să creadă că, la urma urmei, nu auziseră nimic – nu era prima oară când îşi imaginau ceva împreună – strigătul reveni:

— Ajutor! Vă rog să mă ajutaţi! M-am rătăcit!

De data asta, privirea pe care o schimbară a fost plină de-o înţelegere îngrijorată. Iarba era incredibil de înaltă (îşi dădură seama abia mai târziu că era anormal cape o întindere atât de mare iarba să fie mai înaltă de un metru şi optzeci de centimetri, atât de timpuriu). Vreun copilaş intrase acolo, probabil ca să cerceteze locul – mai mult ca sigur unul care locuia într-una din casele de pe marginea drumului. Îşi pierduse

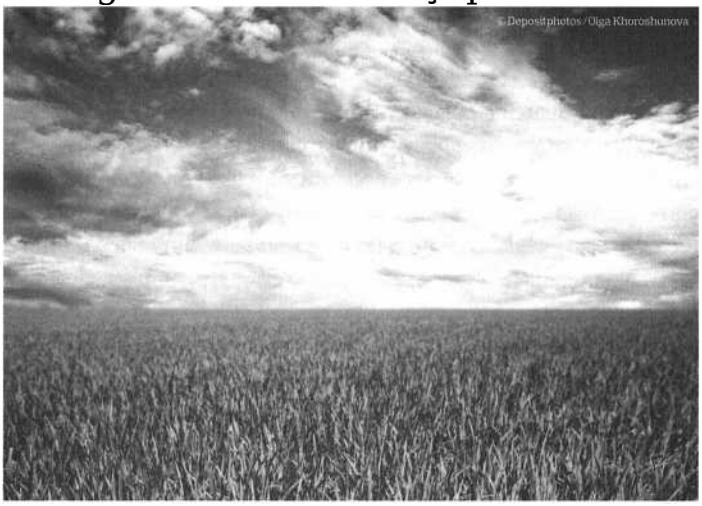

simţul orientării şi pătrunsese şi mai adânc în hăţiş. Părea să aibă vreo opt ani, ceea ce însemna că era prea scund ca să sară până deasupra ierbii înalte şi să-şi găsească drumul de ieşire.

— Trebuie să-l scoatem afară, zise Cal.

— Du maşina în parcarea bisericii. Să nu rămânem pe marginea drumului.

Cal o lăsă pe marginea şoselei şi intră în parcarea murdară a bisericii. Acolo se găseau o grămadă de maşini acoperite de praf, cu parbrizurile sclipind în bătaia soarelui. Faptul că toate, cu excepţia uneia, păreau să fie acolo de mai multe zile – chiar de săptămâni întregi – era o altă anomalie pe care n-o remarcară atunci. Dar aveau s-o observe mai târziu.

În timp ce Cal avea grijă de maşină, Becky trecu de cealaltă parte a şoselei. Îşi duse mâinile pâlnie la gură şi strigă:

— Puştiule! *Hei*, *puştiule*! Mă auzi?

După un moment, copilul îi răspunse:

— Da! A] ută-mă! Sunt aici de zile întregi!

Becky, care îşi aminti cum apreciază timpul copiii, presupuse că asta putea să însemne vreo douăzeci de minute. Se uită după o cărare cu iarbă ruptă sau călcată în picioare, pe unde intrase copilul (probabil gândindu-se între timp la vreun joc video sau un film tâmpit cu aventuri în junglă) şi nu văzu nici una. Dar era în regulă; aprecie că vocea venea din stânga ei, cam din locul în care se afla ora zece pe cadranul ceasornicului. Nu prea departe, în hăţişul de iarbă. Ceea ce era logic: dacă puştiul s-ar fi dus prea departe, nu l-ar fi auzit nici dacă radioul era oprit şi ferestrele deschise.

Era gata să coboare de pe taluz şi să ajungă la marginea ierbii, când auzi o a doua voce, a unei femei – o voce răguşită şi zăpăcită. Femeia avea glasul cleios al cuiva care tocmai se trezise şi avea nevoie de o înghiţitură de apă. O nevoie cruntă.

— NU! strigă femeia. Nu, te rog! Stai

deoparte! Tobin, încetează să strigi! Dragule, nu mai striga! O să te audă!

— Hei, ţipă Becky. Ce se întâmplă?

Apoi auzi, în spatele ei, o portieră trântită. Cal traversă strada.

— Ne-am rătăcit! răcni băiatul. Vă rog! Vă rog, mama e rănită! Vă rog! Vă rog să ne ajutaţi!

— Nu! zise femeia. Nu, Tobin, nu!

Becky privi în jur, să vadă de ce întârzia Cal atât de mult.

Acesta parcursese câţiva zeci de metri în parcarea plină de praf, apoi rămăsese lângă ceea ce părea a fi un Prins de primă generaţie. Automobilul era acoperit cu o pojghiţă albă de praf, care făcuse parbrizul complet lipsit de transparenţă. Cal se aplecă un pic, îşi umbri ochii cu o mână şi privi prin geamul lateral, la ceva de pe scaunul din dreapta, din faţă. Se încruntă o clipă şi tresări surprins, ca şi cum l-ar fi ciupit o muscă.

— Vă rog! zise băiatul. Ne-am rătăcit şi nu pot găsi drumul!

— Tobin, începu să spună femeia, apoi vocea ei se stinse, ca şi cum n-ar fi avut salivă să vorbească.

Dacă nu era o farsă complicată, atunci acolo se petrecea ceva foarte rău. Becky DeMuth nu-şi dădea seama că mâna ei apăsa pe curba puternică, tare ca o minge de plajă, a abdomenului său. Nici nu făcu vreo legătură între modul în care se simţea şi visele care o sâcâiseră de vreo două luni, vise pe care nu le discutase nici măcar cu Cal – cele despre şofatul noaptea. Şi în visele acelea

ţipa un copil.

Coborî de pe taluz în doi paşi lungi. Taluzul era mai abrupt decât părea, iar când ajunse la capătul de jos al acestuia observă clar că iarba era mai înaltă decât crezuse, fiind mai degrabă de vreo doi metri şi zece, decât de un metru şi optzeci.

O rafală de vânt făcu zidul de iarbă să se ridice şi să se retragă într-o mişcare mareică uşoară şi tăcută.

— Nune căuta! strigă femeia.

— Ajutor! spuse băiatul, contrazicând-o, răcnind mai puternic decât ea, iar vocea lui se auzi în apropiere.

Lui Becky i se părea că vine de undeva din stânga. Nu suficient de aproape ca să se întindă şi să-l apuce pe copil, dar în mod cert nu mai departe de zece, doisprezece metri de drum.

— Sunt aici, băiete, îi strigă ea. Continuă să mergi către mine. Eşti lângă drum. Aproape că ai ieşit.

— Ajutor! Ajutor! încă nu pot să te găsesc! spuse băiatul, vocea lui sunând acum şi mai aproape.

Spusele lui fură urmate de un râs isteric, hohotit, care o făcu pe Becky să se înfioare.

Cal făcu un singur pas, sărind în josul taluzului, alunecă pe călcâie şi fu gata să cadă în fund. Solul era umed. Dacă Becky ezitase să pătrundă în iarba deasă şi să se ducă după băiat, fusese pentru că nu dorise să-şi ude pantalonii scurţi. O iarbă atât de înaltă putea să reţină suficient de multă apă, suspendată în stropi

strălucitori, cât să formeze un iaz mititel.

— Ce faci? o întrebă Cal.

— E o femeie împreună cu el, îi explică Becky. Şi se poartă ciudat.

— Unde sunteţi? strigă băiatul din iarbă, aproape bâlbâindu-se, doar de la câţiva metri de ei.

Becky se uită să vadă măcar pentru o clipă ceva din pantalonii sau cămaşa acestuia, dar nu zări nimic. Băiatul era un pic prea departe pentru asta.

— Veniţi? Vă rog! Nu pot să-mi găsesc drumul de ieşire!

— Tobin! ţipă mama, cu vocea îndepărtată şi încordată. Tobin, încetează!

— Ai răbdare, copile, spuse Cal şi păşi în iarbă. Căpitanul Cal vine să te salveze. Da-da-da!

Între timp, Becky scosese telefonul celular, ţinându-l într-o mână, şi deschisese gura ca să-l întrebe pe Cal dacă să sune patrula de pe autostradă sau la orice secţie de poliţie din zonă.

Cal făcu un pas, apoi altul şi, brusc, tot ce Becky putu să mai vadă din el fură spatele cămăşii albastre din doc şi pantalonii scurţi de culoare kaki. Fără niciun motiv raţional, gândul că fratele ei putea să dispară din vedere făcu ca pulsul ei s-o ia razna.

Se uită pe micul ei telefon negru cu Android şi touchscreen şi văzu că are acoperire totală în reţea. Formă 911 şi apăsă pe butonul de apel. Când duse telefonul la ureche, făcu un pas lung în iarbă.

Telefonul sună o singură dată, apoi o voce de

robot anunţă că apelul ei o să fie înregistrat. Becky făcu încă un pas, nedorind să piardă din vedere cămaşa albastră şi pantalonii de-un cafeniu-verzui. Cal era atât de *nerăbdător*! Bineînţeles, şi ea era.

Iarba umedă începu să i se frece de bluză, de pantalonii scurţi şi de picioarele ei goale. *Din maşina de îmbăiat a ieşit un zăngănit*, îşi spuse Becky, subconştientul ei scoţând la iveală o parte dintr-un limerick[3] pe jumătate digerat, unul de Edward Gorey. *Ca o bucurie la asfinţit. Se auzea de departe şi vast, iar nu-ştiu-cum, nu-ştiu-cum, bla-bla-bla*. Scrisese şi ea o foaie cu limerick-uri pentru cursul ei de literatură din primul an, care i se păruseră deştepte, dar pentru osteneala ei se alesese doar cu ţeasta plină de rime idioate, pe care nu le mai putea uita, şi nota şapte.

O voce omenească se auzi peste cea a robotului:

— 911, comitatul Kiowa, care-i locul în care vă aflaţi şi care este natura problemei dumneavoastră?

— Sunt pe Route 73, răspunse ea. Nu ştiu numele oraşului, dar e aici o biserică, Stânca Izbăvirii sau ceva de genul ăsta… şi o pistă veche pentru patine pe rotile… nu, cred că-i o popicărie… şi un copil s-a pierdut în iarbă. Cu mama lui. I-am auzit strigând. Copilul e aproape, mama lui nu-i la fel de aproape. Puştiul pare speriat, iar mama lui pare…

Ciudată, vru ea să încheie fraza, dar nu avu

3 Specie de poezie în folclorul englez şi irlandez sau în poezia cultă, cu formă fixă, din cinci versuri, şi exprimând un umor absurd (n. tr.).

nicio şansă.

— Doamnă, avem o legătură foarte proastă. Vă rog să re…

Apoi nimic. Becky se opri să se uite la telefon şi văzu o singură bară. În timp ce privea, aceasta dispăru şi fu înlocuită de mesajul ÎN AFARA ARIEI DE ACOPERIRE. Când îşi ridică privirea, fratele ei fusese înghiţit de verdeaţă.

Deasupra, un avion cu reacţie trasă o dungă albă pe cer, la înălţimea de 12.000 de metri.

— Ajutor! Ajută-mă!

Copilul era aproape, dar nu chiar atât de aproape cum crezuse Cal. Şi ceva mai spre stânga.

— *Du-te înapoi pe drum*! ţipă femeia, care părea acum şi ea mai aproape*. Întoarce-te cât mai poţi*!

— Mămico! Mami! Ei vor să ne AJUTE!

Apoi copilul ţipă, pur şi simplu. Ţipătul se transformă într-un răcnet asurzitor, ezită un pic, apoi se transformă într-un râs mai isteric. Se auziră sunete înăbuşite – poate de panică, poate ale unei încăierări. Cal ţâşni în direcţia aceea, convins că va ajunge într-un luminiş şi că va descoperi copilul – Tobin – şi pe mama lui, atacaţi de un nebun înarmat cu un cuţit, un personaj dintr-un film de Quentin Tarantino. Străbătu vreo zece metri şi-şi dădu seama că mai avea mult de mers, când iarba i se înfăşură în jurul gleznei stângi. Se prinse de iarbă în timp ce cădea şi nu reuşi decât să smulgă două mâini de bălării care-i mânjiră palmele până la încheietură cu un suc verde, lipicios. Se prăbuşi cât era de lung pe solul mâlos şi reuşi să-şi bage noroi în amândouă nările.

Minunat! Cum se făcea că nu găseai niciodată în jur un copac, atunci când aveai nevoie de el?

Se ridică în genunchi.

— Puştiule? Tobin? Mămico?

Strănută noroi, îşi şterse faţa şi simţi miros de zeamă de iarbă, atunci când inhală. Din ce în ce mai bine. Un adevărat deliciu al simţurilor!

— Zi ceva! Şi tu, mămico!

Mămica nu se supuse. Tobin îl ascultă.

— Ajutaţi-mă, văroog!

Acum copilul era în *dreapta* lui Cal şi părea mult mai departe decât înainte. Cum se putea aşa ceva? *Păruse suficient de aproape cât să pun mâna pe el*.

Cal se întoarse, aşteptându-se s-o vadă pe sora sa, dar în jur era numai iarbă. Iarbă *înaltă*. Ar fi trebuit să fie doborâtă la pământ, atunci când alergase prin ea, dar nu se întâmplase aşa. Exista doar locul neted în care zăcuse întins, iar verdeaţa începuse deja să se ridice la loc. Rezistentă iarbă aveau aici, în Kansas! Rezistentă şi *înaltă*.

— Becky? Beck?

— Linişteşte-te, sunt aici, zise ea şi, cu toate că n-o vedea, urma să dea de ea imediat; era, practic, lângă el.

Becky părea scârbită:

— Am pierdut legătura cu gagica de la 911.

— Bine, totul e să nu mă pierzi pe mine.

Cal se întoarse în altă direcţie şi îşi duse mâinile pâlnie la gură:

— Tobin!

Nimic.

— Tobin!

— Ce vrei?

Vocea se auzea slabă. Iisuse, ce făcea copilul ăla? Fugea ca fulgerul spre Nebraska?

— Vii? Trebuie să continui să mergi! Nu pot să te găsesc!

— COPILE; STAILOCULUI!

Ţipase atât de puternic şi atât de tare că-l dureau coardele vocale. Era ca şi cum ar fi fost la un concert Metalica, numai că fără acompaniament.

— NU-MI PASĂ CÂT DE SPERIAT EŞTI, STAI LOCULUI! AŞTEAPTĂ SĂ VENIM NOI LA TINE!

Se întoarse, aşteptându-se s-o vadă din nou pe Becky, dar înjur era doar iarbă. Îşi îndoi genunchii şi sări. Putu să vadă drumul (mai departe decât se aşteptase; trebuie să fi alergat un timp, fără să-şi dea seama). Putu să vadă biserica – Sfânta Casă a Legăturii cu Aleluia sau cum i-o fi zicând – şi putu să vadă popicăria, dar asta fu tot. Nu se aştepta cu adevărat să vadă capul lui Becky, avea doar un metru şi şaizeci de centimetri, dar se aştepta să-i vadă urma trecerii prin iarbă. Dar vântul bătea prin bălării mai tare ca niciodată şi ca urmare păreau că există zeci de cărări posibile.

Sări din nou. Pământul plin cu apă plescăia de fiecare dată când ateriza. Imaginile acelea scurte de pe Route 73 erau înnebunitoare.

— Becky? Unde naiba eşti?

Becky îl auzi pe Cal cerându-i puştiului să stea locului, indiferent cât de speriat era, şi să aştepte să vină ei la el. Păruse un plan bun, dacă idiotul de frate-său ar fi lăsat-o să ajungă la el. Era bătută de vânt, era udă şi se simţea pentru prima

oară gravidă cu adevărat. Ştirea cea bună era că fratele ei era aproape, în dreapta, la ora unu de pe cadran.

Grozav, pantofii mei or să se facă praf De fapt, sunt deja făcuţi praf.

— Becky! Unde naiba eşti?

Bine, chestia asta era ciudată. Era încă în dreapta ei, dar acum părea aproape de ora cinci. Ca şi cum ar fi fost *în urma ei*.

— Sunt aici, zise ea. Şi o să stau aici până o să ajungi la mine, adăugă ea, apoi se uită la telefon. Cal, pe telefonul tău se vede vreo bară?

— N-am idee. E în maşină. Continuă să pălăvrăgeşti până ajung lângă tine.

— Ce-i cu copilul? Şi cu mămica nebună? E dusă rău cu pluta…

— Hai să ne întoarcem împreună şi *apoi* o să ne facem griji pentru ei, bine? spuse Cal.

Becky îşi cunoştea fratele şi nu-i plăcea felul în care suna glasul lui. Era vocea lui Cal când era îngrijorat şi încerca să nu se vadă.

— De acum, vorbeşte doar cu mine.

Becky se gândi, apoi începu să recite, scuturându-şi din când în când pantofii plini de noroi.

— A fost cândva un tip numit *McSweeny* care şi-a vărsat gin pe *cârnat*. Ca să fie în regulă, vermut a *adăugat* şi a făcut fetei sale un *martini*.

— Încântător, spuse Cal, care era chiar în spatele ei, suficient de aproape ca să se întindă şi s-o atingă şi de ce se simţea atât de uşurat?

Pentru numele lui Dumnezeu, era doar *un câmp*.

— Hei, voi!

Copilul. În depărtare. Acum nu mai râdea, părea rătăcit şi îngrozit.

— Mă căutaţi? Sunt speriat!

— *DA*! *DA*! *BINE*! *AI RĂBDARE*! răcni fratele ei. Becky? Becky, continuă să vorbeşti.

Mâinile lui Becky se îndreptară spre rotunjimea pântecelui ei – refuza s-o numească burtică-bebe, cum i se spunea în revista *People* – şi îl legănară uşor.

— Uite încă una. O fost odată o femeie numită *Jill*, care a înghiţit un…

— Gata, gata. Te-am localizat cumva.

Da, vocea lui venea acum din faţă. Becky privi din nou înjur.

— Cal, nu mai pierde vremea. Nu-i amuzant.

Avea gura uscată. Înghiţi în sec. Şi gâtul îi era uscat. Când scoate sunetul ăla, zăngănitor, ştie că i s-a uscat gâtul. Avea în maşină o sticlă mare de Poland Springs. Şi două coca-cola pe bancheta din spate. Le vedea: cutii roşii, litere albe…

— Becky?

— Ce vrei?

— Ceva nu-i în regulă.

— Ce vrei să spui? spuse ea, zicându-şi în gând: *De parcă eu n-aş şti*.

— Ascultă-mă. Poţi să sari?

— Sigur că pot să sar! Ce-i în capul tău?

— Mă gândeam că o să ai un copil în vara asta, la asta mă gândeam.

— Pot încă să… Cal, încetează să te îndepărtezi!

— Nu mă mişc, îi răspunse el.

— Te-ai mişcat, trebuie s-o fi făcut! Şi o faci în continuare!

— Taci şi ascultă-mă! O să număr până la trei. La trei, să-ţi ridici mâinile deasupra capului ca un arbitru care semnalizează că golul a fost valabil şi să sari cât de sus poţi. Eu o să fac acelaşi lucru. Nu-i nevoie să te ridici prea sus ca să-ţi văd mâinile, ai înţeles? Şi o să vin la tine.

Oh, fluieră şi o să vin la tine, dragul meu, gândi ea, fără să ştie de unde îi veniseră cuvintele acelea în minte, probabil altceva de la cursul de literatură, dar ea ştia un lucru, că el spunea că nu se mişcă, dar se mişca, se îndepărta tot mai mult.

— Becky? Beck…

— Bine, ţipă ea. Bine, hai s-o facem!

— *Unu*! *Doi*! zise Cal, apoi răcni: *TREI*!

Pe când avusese cincisprezece ani, Becky DeMuth cântărise patruzeci şi unu de kilograme – tatăl ei îi zicea Beţişor – şi alerga în cursa cu obstacole, în echipa şcolii. La cincisprezece ani putea să meargă în mâini dintr-un capăt al şcolii în celălalt. Voia să creadă că era aceeaşi persoană; o

parte din ea se aştepta în modul cel mai sincer să rămână acea persoană întreaga ei viaţă. Mintea ei nu pricepuse încă faptul că avea nouăsprezece ani şi că era însărcinată... nu mai avea patruzeci şi unu de kilograme, ci şaizeci şi două şi jumătate. Voia să sară în sus – *Houston, am fost lansaţi* – dar era ca şi cum ar fi încercat să sară în timp ce căra în spate un copil (dacă te gândeşti bine, cam aşa era, de fapt, situaţia).

Ochii ei ajunseră pentru o clipă la nivelul vârfului ierbii, permiţându-i o privire scurtă către calea pe care venise. Ceea ce văzu fu suficient pentru a o lăsa aproape fără suflare, din cauza îngrijorării.

Cal şi drumul. *Cal*... şi *drumul*.

Ajunse din nou jos, simţi şocul impactului pornind din călcâie şi ridicându-se în genunchi. Solul moale de sub piciorul ei stâng lunecă. Becky căzu şi aterizâ în noroiul negru, simţind un nou şoc al impactului, o adevărată lovitură peste fund.

Becky credea că mersese vreo douăzeci de paşi în iarbă. Cel mult treizeci. Drumul ar fi trebuit să fie suficient de aproape să poţi să arunci un frisbee până la el. În loc de asta se părea că parcursese lungimea unui teren de fotbal, şi chiar mai mult. Un Datsun roşu rablagit, ce zbârnâia de-a lungul şoselei, nu părea mai mare decât o cutie de chibrituri. O sută patruzeci de metri de iarbă – un ocean de mătase verde apoasă ce curgea lent – se întindea între ea şi fâşia aceea subţire de asfalt.

Primul ei gând, în timp ce stătea în noroi, fu: Nu. Imposibil. Nu ai văzut ceea ce crezi că ai văzut.

Al doilea gând fu cel al unei înotătoare lipsite de puteri, prinse de mareea care se retrage şi e purtată tot mai departe de ţărm, care nu înţelege cât de mare e necazul de care are parte decât atunci când începe să ţipe şi descoperă că nimeni de pe plajă n-o poate auzi.

Deşi fusese zguduită de imaginea şoselei, improbabil de îndepărtată, scurta zărire a lui Cal o dezorientase şi mai mult. Nu din cauză că acesta era departe, ci pentru că era aproape. Becky îl văzuse sărind deasupra ierbii la mai puţin de trei metri de ea, deşi ei doi trebuiseră să ţipe din răsputeri ca să se facă auziţi.

Nămolul era cald, lipicios, placental.

Iarba zumzăia furioasă, plină de insecte.

— Fiţi atenţi! strigă băiatul. Să nu vă rătăciţi şi voi!

Cuvintele fură urmate de alt hohot scurt de râs – o izbucnire zăpăcită, nervoasă, de ilaritate. De data asta nu fusese Cal şi nu era nici copilul. Nu era nici femeia. Râsul venea de undeva din stânga ei, apoi încetă, înghiţit de cântecul insectelor. Fusese un râs bărbătesc care avusese un iz de beţiv în el.

Becky îşi aminti brusc unul dintre lucrurile pe care le strigase Mămica aceea ciudată: *Nu mai striga, dragule*! *El o să te audă*!

Ce naiba?

— *Ce naiba*? răcni Cal, de parcă ar fi fost ecoul ei.

Becky nu fu surprinsă. *Tanţa şi Costel gândesc la fel*, obişnuia să spună doamna DeMuth. *Frick şi Frack au două capete, dar numai un*

spate, obişnuia să spună domnul DeMuth.

Urmă o pauză, în care se auzi doar sunetul vântului şi bâzâitul insectelor. Apoi, din străfundul plămânilor: *CE NAIBA EASTA*?

Pentru o scurtă perioadă, mai bine de cinci minute, Cal îşi pierdu un pic minţile. I se întâmplă după ce încercase un experiment. Sărise deasupra ierbii şi se uitase spre drum, aterizase, aşteptase, apoi, după ce numărase până la treizeci, sărise şi privise din nou.

Dacă vrei să exagerezi cu corectitudinea, ai putea spune că se ţicnise un pic chiar prin faptul că se gândise să încerce un asemenea experiment. Dar în momentul acela realitatea începuse să semene cu solul de sub picioarele lui: lichidă şi înşelătoare. Nu reuşea să facă o chestie simplă, adică să meargă către locul de unde venea vocea surorii sale, pentru că aceasta venea din dreapta când mergea spre stânga şi din stânga când mergea spre dreapta. Uneori venea din faţă, alteori din spate. Nu conta în ce direcţie mergea, rezultatul era că se îndepărta şi mai mult de drum.

Sări din nou şi-şi fixă privirea pe clopotniţa bisericii. Aceasta era o lance albă, sclipitoare, aşezată pe fundalul de-un albastru luminos al cerului aproape fără nori. O biserică mizerabilă, o clopotniţă divină, superioară. *Congregaţia trebuie să fi plătit din plin pentru mândreţea asta*, îşi zise el. Deşi de acolo – probabil la o distanţă de o jumătate de kilometru, ceea ce era o nebunie, pentru că mersese mai puţin de treizeci de metri – nu putea să vadă vopseaua ce se jupuia sau scândurile din ferestre. Nu-şi zărea nici propria

maşină, aflată printre celelalte automobile micşorate de distanţă, din parcare. Dar putea să vadă Prinsul plin de praf, care se afla în rândul din faţă. Încercă să nu se gândească la ceea ce zărise pe scaunul din dreapta... un amănunt dintr-un coşmar pe care nu era gata să-l analizeze în momentul acela.

La primul salt, se întorsese să fie cu faţa exact către clopotniţă şi, într-o lume normală, ar fi fost în stare să ajungă la biserică mergând prin iarbă după o linie dreaptă, sărind din când în când în sus, ca să facă unele corecţii minore ale rutei sale. Exista un panou ruginit, găurit de gloanţe, între biserică şi popicărie, în formă de romb, cu margine galbenă, pe care scria, probabil, PUŞTII ÎNCEŢI O SUG. Nu era sigur – îşi lăsase şi binoclul în maşină.

Căzu înapoi în noroiul moale şi începu să numere.

— Cal! se auzi vocea surorii sale, de undeva din urma sa.

— Aşteaptă, strigă el.

— Cal, spuse Becky din nou, de undeva, din stânga. Vrei să continui să vorbesc?

Apoi, pentru că el nu-i răspunse, ea începu să cânte cu glas inegal, undeva, în faţa sa:

— A fost cândva o fată care s-a dus la Yale…

— Tăci şi aşteaptă! răcni el din nou.

Îşi simţea gâtul uscat şi rigid, trebui să facă un efort ca să înghită în sec. Deşi era aproape ora două după-amiaza, soarele părea să fi rămas suspendat chiar deasupra capului său. Îl simţea cum începe să-l ardă pe scalp, pe vârful urechilor

care erau mai sensibile, Se gândi că dacă ar fi avut ceva de băut – o înghiţitură rece de apă de izvor sau o coca-cola – nu s-ar fi simţit atât de speriat, de îngrijorat.

Picături de rouă ardeau în iarbă, o sută de lentile ce refractau şi intensificau lumina.

Zece secunde.

— Puştiule? strigă Becky, de undeva din dreapta sa. {*Nu. Încetează. Nu s-a mişcat Stăpâneşte-te*!)

Şi ea părea însetată. Cu glas răguşit.

— Mai eşti cu noi?

— Da. Ai găsit-o pe mămica mea?

— *Încă nu*! răcni Cal, spunându-şi că trecuse ceva timp de când nu mai auziseră de ea – nu că în clipa aceea ar fi reprezentat principala lui grijă.

Douăzeci de secunde.

— Puştiule? spuse Becky, vocea ei venind iarăşi din spatele lui. Totul o să fie bine.

— L-ai văzut pe tatăl meu?

Un jucător nou, îşi zise Cal. Grozav. Poate că şi William Shatneh e aici. ŞIM ikehuckabee… KimKardashian… tipul care îl interpretează pe O pie în Sons of Anarchy şi toată echipa din The Walking Dead.

Închise ochii, însă în momentul acela se simţi ameţit, de parcă ar fi stat în vârful unei scări care începe să i se clatine sub picioare. Îşi dori să nu se fi gândit la *The Walking Dead*. Ar fi trebuit să se mulţumească doar cu William Shatner şi cu Mike Huckabee. Deschise din nou ochii şi se pomeni că se legăna pe călcâie. Se îndreptă cu oarecare efort. Din cauza căldurii, transpira şi îl mânca

faţa.

Treizeci. Stătuse în locul acela treizeci de secunde. Se gândi că ar fi trebuit să aştepte un minut întreg, dar nu fusese în stare, aşa că sări ca să se uite din nou spre biserică.

O parte din el – o parte pe care încercase din răsputeri s-o ignore – ştia deja ce avea să vadă. Partea aceea îi oferise un comentariu aproape jovial: *Cal, amice, totul o să fie schimbat. Iarba curge şi tu odată cu ea. Gândeşte-te la asta ca la a deveni una cu natura, fârtate*.

Când picioarele sale obosite îl săltară din nou în aer, Cal văzu că acum clopotniţa era mai în *stânga* sa. Nu cu mult – doar un pic. Dar el fusese purtat suficient de departe spre dreapta ca să nu mai vadă partea din faţă a panoului în formă de romb, ci numai *spatele lui* din aluminiu argintiu.[4]

Nu era sigur, dar avea impresia că totul se afla cu o idee mai departe decât fusese. Ca şi cum el ar fi făcut câţiva paşi înapoi, în timp ce număra până la treizeci.

Undeva, câinele lătră din nou: *ham*, *ham*. Undeva se auzea un radio. Cal nu-şi dădea seama ce cântec era, auzea doar bubuitul basului. Insectele îşi bâzâiau nota lor unică şi ţicnită.

— Oh, hai! zise Cal.

Nu se pricepuse să vorbească de unul singur – ca adolescent, adoptase o atitudine de budist care se dădea cu planşa şi se mândrea cu perioada îndelungată în care putea să-şi menţină senin tăcerea –, dar acum vorbea de unul singur şi abia

4 Interpretul căpitanului Kirk din serialul Star Trek{n. tr.).

dacă îşi dădea seama de asta.

— Hai, ce naiba! Asta-i… o aiureală!

Şi mergea. Mergea spre drum – şi o făcea tot fără să-şi dea seama.

— Cal! strigă Becky.

— E o aiureală, spuse el din nou, respirând din greu şi trăgând de iarbă.

Piciorul i se prinse de ceva, iar el se prăvăli în genunchi, în apa noroioasă, adâncă de un deget. Apă fierbinte – nu călâie, ci fierbinte, fierbinte ca apa din baie – îl stropi până pe prohabul pantalonilor, dându-i senzaţia că se pişase pe el.

Rămase şocat o clipă. Se ridică în picioare. Începu să alerge. Iarba îi biciuia faţa, iar când o spadă verde îl izbi sub ochiul stâng, simţi o durere pătrunzătoare. Durerea îl făcu să tresară violent şi alergă şi mai tare, luând-o la goană cât de iute putea.

— *Ajută-mă*! ţipă băiatul, dar cum să facă asta, pentru că *Ajută* venea din stânga lui Cal, iar *mă* din dreapta; era o versiune stereo à la Kansas.

— Asta-i o aiureală!l ţipă Cal din nou. E o aiureală, e o aiureală, e o aiureală aiurea!

Cuvintele se lipeau între ele, *coaiurealăeoaiureală*, ce chestie prostească, ce remarcă lipsită de sens, iar el nu se putea împiedica s-o spună…

Căzu din nou, de data asta rău, izbindu-se în piept. Acum hainele îi erau atât de pătate de pământ dens, cald şi negru, încât arăta şi mirosea ca nişte materii fecale.

Cal se ridică, mai alergă cinci paşi, simţi iarba înfăşurându-i-se în jurul picioarelor – ca şi

cum şi le-ar fi vârât într-un cuib de sârmă încurcată – şi al naibii să fie dacă nu căzu a treia oară! Capul îi zumzăia ca şi cum ar fi avut un nor de muşte pe dinăuntru.

— Cal! răcni Becky. Cal, opreşte-te! *Opreşte*!

Da, opreşte-te, dacă nu o să strigi ajută-mă împreună cu băiatul. Un duet dat naibii!

Cal gâfâi, trăgând aer în piept. Inima i-o luase la galop. Aşteptă să-i treacă bâzâitul din cap, apoi îşi dădu seama că nu era, de fapt, în capul său. Existau cu adevărat muşte. Le vedea ţâşnind prin iarbă, un roi întreg ce se învârtea, prin perdeaua verde-gălbuie, în jurul a ceva aflat chiar în faţa sa.

Îşi întinse mâinile în iarbă şi o trase la o parte, ca să vadă despre ce era vorba.

Un câine – arăta ca şi cum ar fi fost un golden retriever – zăcea pe o parte în nămol. Blana de-un roşu cafeniu, fleşcăită, lucea sub o pătură mişcătoare de muşte albastre. Limba lui umflată îi atârna printre gingii, iar bilele înceţoşate ale ochilor îi ieşiseră din cap. Catarama ruginită a zgărzii îi sclipea prin blană. Cal se uită din nou la limbă. Căpătase o culoare alb-verzuie. Cal nu voia să ştie de ce. Pielea câinelui, murdară, udă, pătată de muşte, arăta ca un covor auriu soios aruncat pe o grămadă de oase. O parte din blana aceea se mişca – petice mici din ea – în briza caldă.

Stăpâneşte-te. Era gândul lui, dar exprimat cu glasul calm al tatălui său. Faptul că auzise vocea aceea îl ajută. Se uită la adâncitura din abdomenul câinelui şi văzu ceva mişunând. O

grămadă clocotitoare de viermi. Ca aceia pe care-i văzuse colcăind pe hamburgerii mâncaţi pe jumătate ce zăceau pe scaunul din faţă, de lângă şofer, al afurisitului de Prins. Burgeri care se aflau acolo de mai multe zile. Cineva îi lăsase pe scaun, plecase din maşină şi îi lăsase şi nu se întorsese niciodată şi niciodată…

Calvin, stăpâneşte-te! Dacă nu pentru tine, atunci pentru sora ta.

— O să mă stăpânesc, îi promise el tatălui său. O să mă stăpânesc.

Îşi desprinse mănunchiurile de verdeaţă solidă de pe glezne şi de pe gambe, abia simţind micile tăieturi pe care i le făcuse iarba. Se ridică.

Becky, unde eşti?

Mult timp domni tăcerea – suficient de mult timp ca inima să-i părăsească pieptul şi să i se ridice în gât. Apoi auzi, la o distanţă incredibilă:

Aici! Cal, ce trebuie să facem? Ne-am rătăcit!

Cal închise ochii din nou, pentru scurt timp. *Asta-iân stilul copilului*. Apoi îşi zise: *Lekid, c'est moi*. Era aproape amuzant.

— Să continuăm să strigăm, spuse el, mergând către locul din care venea vocea ei. Să continuăm să strigăm până când vom fi împreună din nou.

— Dar mi-e sete!

Glasul ei părea acum mai aproape, dar Cal nu avea încredere în asta. Nu, nu, nu.

— Şi mie, spuse el. Dar vom ieşi din asta, Beck. Trebuie doar să ne păstrăm capul limpede.

Nu avea de gând să-i spună că el era pe cale să-şi piardă minţile – fie şi puţin. La urma urmei,

Becky nu-i spusese niciodată numele băiatului cu care se culcase, iar asta făcea, cumva, să fie chit. Ea avea un secret, acum avea şi el unul.

— Ce-i cu copilul?

Ah, Iisuse, acum se auzea iarăşi slab. Cal era atât de speriat, încât adevărul ţâşni din el fără nicio dificultate şi în gura mare:

— Becky, dă-l naibii de copil! Acum e vorba de noi!

Direcţiile se topeau în iarba înaltă, ca şi timpul: o lume a lui Dalí, cu sonor Dolby. Alergau după vocea celuilalt ca nişte copii obosiţi, dar prea încăpăţânaţi să termine cu leapşa lor şi să se ducă acasă, la cină. Uneori Becky se auzea aproape; alteori părea departe; n-o văzu nici măcar o dată. Uneori, băiatul ţipa să-l ajute cineva, o dată atât de aproape, încât Cal se aruncă în iarbă cu mâinile întinse, ca să-l înhaţe înainte să plece mai departe, dar nu era niciun copil acolo. Doar o cioară cu capul şi cu o aripă sfâşiate.

Aici nu există dimineaţă sau noapte, îşi spuse Cal, *doar o după-amiază veşnică*. Însă exact atunci când îi veni această idee, văzu că albastrul cerului se întuneca şi că solul noroios de sub picioarele lui ude devenea întunecat şi el.

Dacă am avea umbre, ar deveni mai lungi şi am putea să le folosim pentru a înainta în aceeaşi direcţie, îşi spuse el, dar nu aveau nici un fel de umbră. Nu în iarba cea înaltă. Se uită la ceas şi nu fu surprins să vadă că se oprise, în ciuda faptului că era dintre cele automate. Iarba îl oprise. Era sigur de asta. Exista o atmosferă rea în iarbă, vreun rahat paranormal ca în serialul *Frânge*.

Trecuse de jumătate de nimic când Becky începu să suspine.

— Beck? *Beck*?

— Cal, trebuie să mă odihnesc. Trebuie să stau jos. Mi-e sete. Şi am crampe.

— Contracţii?

— Aşa cred. O, Doamne, şi dacă am un avort spontan aici, în câmpul ăsta afurisit?

— Rămâi în locul în care eşti, îi spuse Cal. Or să treacă.

— Mulţumesc, doctore, o să…

După aceea, nimic. După care Becky începu să ţipe:

— Pleacă de lângă mine! Pleacă! NU MĂ ATINGE!

Cal, care era prea obosit ca să fugă, o luă la goană.

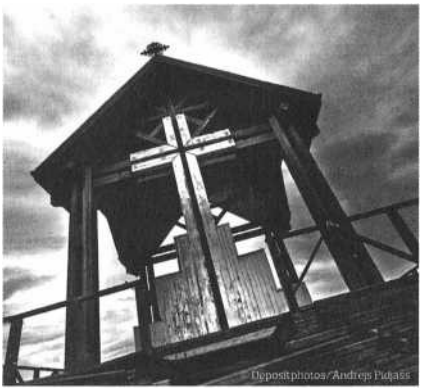

Chiar copleşită de şoc şi de groază, Becky ştiu cine trebuia să fie nebunul, când acesta dădu iarba la o parte şi apăru în faţa ei. Purta haine de turist – pantaloni Dockers şi pantofi Bass Weejuns murdari de noroi. Dar premiul cel mare era tricoul lui. Cu toate că era mânjit cu pământ şi cu o crustă de-un cafeniu-închis, care era aproape

sigur sânge, Becky putu să vadă ghemul făcut din ceva ce semăna cu spaghetti şi ştiu ce era imprimat dedesubt – CEL MAI MARE GHEM DE SFOARĂ, CAWKER CITY, KANSAS. Nu avea şi ea un tricou identic împachetat cu grijă, în valiza ei?

Tatăl lui Tobin. În carne murdărită de noroi şi iarbă.

— *Pleacă de lângă mine*! strigă Becky şi sări în picioare, ocrotindu-şi cu mâinile pântecul. *Pleacă*! *NU MĂ ATINGE*!

Tăticul rânji. Avea obrajii acoperiţi de-o barbă scurtă şi buzele roşii.

— Linişteşte-te. Vrei s-o vezi pe soţia mea? Sau s-o saluţi? Vrei să ieşi? E uşor.

Becky se uita la el, cu gura căscată. Cal striga, dar ea nu-i acordă pentru moment nicio atenţie.

— Dacă ai putea să ieşi, n-ai fi rămas înăuntru, îi spuse ea.

Individul chicoti.

— Bună idee. Concluzie greşită. Tocmai mă întâlneam cu băiatul meu. Am găsit-o deja pe soţia mea. Vrei s-o întâlneşti?

Becky nu spuse nimic.

— Bine, zise el şi-i întoarse spatele, apoi plecă prin iarbă.

Curând avea să dispară, aşa cum făcuse fratele ei, iar Becky se simţi cuprinsă de panică. Era evident că tipul era nebun, era suficient să-l priveşti în ochi sau să asculţi ce transmitea mesageria sa vocală ca să ştii asta, dar era *om*.

Tipul se opri şi se întoarse, rânjind:

— Am uitat să mă prezint. Greşeala mea. Mă

cheamă Ross Humbolt. Mă ocup cu investiţii imobiliare. În Poughkeepsie. Pe soţie o cheamă Natalie. Băieţelul se numeşte Tobin. Un copil drăguţ! Şi deştept! Tu eşti Becky. Fratele tău e Cal. Ultima şansă, Becky. Vii cu mine sau mori. Şi copilul, adăugă el, privind spre pântecul ei.

Nu avea încredere în el.

Nu avea, dar îl urmă. La ceea ce considera ea a fi o distanţă sigură.

— Nu ai idee încotro mergi.

Becky? *Becky*? Cal. Dar foarte departe. Undeva, în Dakota de Nord. Poate în Manitoba. Becky se gândi că ar trebui să-i răspundă, dar avea gâtul prea uscat.

— M-am rătăcit în iarbă, ca şi voi doi, îi spuse bărbatul. Dar acum nu mai sunt rătăcit. Am sărutat piatra, zise el, se întoarse iute şi o privi cu ochii săi vicleni, nebuneşti. Şi am îmbrăţişat-o. *Vâjjj*. Şi atunci am văzut. Pe toţi tipii ăia micuţi care dansau. Am văzut totul. Limpede ca ziua. Înapoi pe drum? Direct acolo! Soţia e chiar acolo. Trebuie s-o întâlneşti. E dulceaţa mea. Face cel mai bun martini din America. A fost cândva un tip numit McSweeny, care a vărsat nişte gin pe *hmmm*! Ca să fie mut, a adăugat vermut. Presupun că ştii restul, zise individul şi-i făcu cu ochiul.

În liceu, Becky urmaşe un curs sportiv facultativ numit Autoapărare pentru tinere. Acum încercă să-şi amintească mişcările şi nu reuşi. Sigurul lucru pe care putu să şi-l reamintească…

În fundul buzunarului pantalonilor ei scurţi se afla inelul cu chei. Cea mai lungă şi mai groasă

cheie era cea de la uşa din faţă a casei în care crescuseră ea şi fratele ei. O separă de celelalte şi o strânse între primele două degete ale mâinii.

— Aici e! proclamă jovial Ross Bumb olt, dând la o parte iarba înaltă cu ambele mâini, ca un explorator dintr-un film vechi. Spune bună ziua, Natalie! Această tânără va avea *un prunc*!

Pe iarba de dincolo de fâşia pe care o ţinea deschisă individul era împrăştiat sânge, iar Becky voia să se oprească, dar picioarele o purtau înainte şi tipul se dădu un pic într-o parte, ca în filmele acelea vechi în care individul cel suav zice *după tine*, *păpuşă*, iar ei intră în clubul de noapte luxos, unde cânta o orchestră de jazz, numai că aici nu era nici un club de noapte luxos, ci un petic de iarbă bătătorită, în care zăcea femeia Natalie Humbolt, dacă acesta era numele ei, cu ochii bulbucaţi şi cu rochia ridicată ca să se vadă gropi mari, roşii, în pulpele ei, iar Becky îşi dădu seama de ce Ross Humbolt din Poughkeepsie avea buzele atât de roşii, iar unul dintre braţele lui Natalie fusese rupt din umăr şi zăcea la trei metri de ea, în iarba zdrobită care începuse deja să se îndrepte şi mai erau adâncituri mari, roşii, în braţ şi roşul acela era încă umed pentru că… pentru că…

Pentru că nu murise demult timp, îşi spuse Becky. Am auzit-o ţipând. Am auzit-o murind.

— Familia noastră e aici de ceva timp, îi spuse Ross Bumb olt pe un ton prietenos şi confidenţial, în timp ce degetele lui pătate de iarbă se strângeau în jurul gâtului lui Becky şi sughiţă. Oamenii pot să fie foarte flămânzi. Pe aici nu-i niciun McDonald! Nici unul. Poţi să bei apa

care iese din sol – e nisipoasă şi groaznic de caldă, dar după un timp nu-ţi mai pasă – iar noi am stat aici zile în şir. Dar acum sunt sătul. Sunt plin.

Buzele lui pătate cu sânge coborâră spre cupa urechii lui Becky, iar mirişte a bărbii sale îi gâdilă pielea, în timp ce individul şoptea:

— Vrei să vezi stânca? Vrei să stai goală pe ea şi să mă simţi în tine, sub caruselul stelelor, în timp ce iarba ne cântă numele? Poezie, nu-i aşa?

Becky încercă să tragă aer în piept ca să ţipe, dar din laringele ei nu ieşi nimic. În plămânii ei era un gol subit, îngrozitor. Individul îşi răsuci degetele în jurul gâtul ei, strivind muşchi, tendoane, ţesut moale. Ross Humbolt rânji. Dinţii lui erau pătaţi cu sânge, dar limba îi era de-un verde gălbui. Respiraţia îi mirosea a sânge, dar şi ca o pajişte proaspăt cosită.

— Iarba are lucruri să-ţi spună. Tu trebuie doar să înveţi să asculţi. Trebuie să înveţi cum să vorbeşti limba *Bălăria înaltă*, scumpo. Stânca ştie. După ce o să vezi stânca, o să înţelegi. Am învăţat mai multe de la stânca aia în două zile decât am învăţat în douăzeci de ani de şcoală.

O împinsese înapoi, cu spatele arcuit. Becky se îndoise ca un fir lung de iarbă în bătaia vântului. Respiraţia lui verde suflă din nou în figura ei.

— Douăzeci de ani de şcoală m-au făcut să apreciez situaţia ca fiind complexă, spuse el, şi zâmbi. E o stâncă1 veche şi bună, nu-i aşa? Dylan.

Copilul lui Iahve. Bardul din Bibbing[56]. Să-ţi spun ceva. Stânca din centrul acestui câmp este o *stâncă bătrână şi bună*, dar este o stâncă *însetată*. Acţionează în mod complex de dinainte ca pieile-roşii să fi vânat în Osage Cuestas, a acţionat de când a adus-o aici un gheţar pe vremea ultimei glaciaţiuni, şi, fată dragă, e teribil de însetată.

Becky ar fi vrut să-i tragă un genunchi în boaşe, dar efortul era prea mare. Tot ce putea să facă era să-şi ridice piciorul câţiva centimetri şi apoi să-l pună încet la loc. Să ridice piciorul şi să-l pună jos. Să ridice şi să pună jos. Părea că tropăia, cu călcâiele mişcându-se cu încetinitorul, ca un cal gata să pornească în cursă.

Constelaţii din scântei negre şi argintii explodară la marginea câmpului ei vizual. *Caruselul stelelor*, îşi spuse ea. Era ciudat de fascinant să priveşti cum se năşteau şi mureau noi universuri, apărând şi dispărând, înţelese că în curând avea să se stingă şi ea. Nu i se părea un lucru prea teribil. Nu era nevoie să acţioneze de urgenţă.

Cal îi striga numele undeva, foarte departe. Dacă înainte fusese în Manitoba, acum era într-o mină din Manitoba.

Mâna lui Becky se strânse pe inelul de chei din buzunarul său. Dinţii unora dintre cheile acelea i se înfipseră în palmă. Muşcând-o.

— Sângele e drăguţ, lacrimile sunt mai bune, spuse Ross. Pentru o stâncă bătrână şi însetată ca

---

5 Joc de cuvinte rock, „stâncă", dar şi rock and roll (n. tr.).

6 Bob Dylan este născut în Hibbing (n. tr.).

ea. Iar când o să te fut pe stâncă, o să am parte de ambele. Însă trebuie să acţionez iute. Nu vreau s-o fac în faţa copilului.

Răsuflarea lui *puţea*.

Becky îşi scoase mâna din buzunar, cu capătul cheii de la casa ei ieşind în afară printre arătător şi degetul mijlociu, şi-l izbi cu pumnul pe Ross Humbolt în figură. Voia doar să-i împingă gura într-o parte, ca individul să nu mai respire spre ea, să nu-i mai simtă duhoarea verde. Îşi simţea braţul fără vlagă şi modul în care îl lovise pe individ fusese lent, aproape prietenos – dar cheia îl lovi sub ochiul stâng şi-i sfâşie obrazul, schiţând o linie grosolană trasată cu sânge.

Individul dăduse înapoi, trăgându-şi capul spre spate. Mâinile lui îşi slăbiră strânsoarea; pentru o clipă, degetele nu i se mai înfipseră în pielea moale din adâncitura gâtului ei. După un moment, bărbatul îşi intensifică din nou strânsoarea, dar Becky apucase, între timp, să tragă aer în piept o singură dată, şuierând. Scânteile – caruselul stelelor – care explodau şi luminau la marginea câmpului ei vizual periferic, se stinseră. Mintea îi deveni limpede, la fel de limpede ca şi cum i-ar fi aruncat cineva apă îngheţată în faţă. Rândul următor când îl lovi pe tip, o făcu împingând cu umărul şi înfigându-i cheia în ochi. Încheieturile degetelor sale se loviră de os. Cheia trecu prin cornee şi ajunse în centrul lichid al globului ocular.

Individul nu gemu. Scoase un soi de lătrat ca de câine, un hămăit grav, şi o împinse puternic într-o parte, încercând s-o răstoarne. Antebraţele

sale erau arse de soare şi se jupuiau. De aproape, Becky văzu că şi nasul i se jupuia, rău de tot, iar şaua nasului îi fusese prăjită de soare. Individul se strâmbă, arătându-şi dinţii pătaţi cu verde şi roz.

Mâna ei căzu, dând drumul cheii. Aceasta continuă să atârne de orbita umedă a ochiului, iar celelalte chei dansau între ele şi se loveau de obrazul rănit. Sângele mânjise toată partea stângă a figurii lui Humbolt, iar ochiul din partea aceea era o gaură roşie, lucitoare.

Iarba clocotea în jurul lor. Vântul se dezlănţui, iar lamele înalte izbeau şi loveau spatele şi picioarele lui Becky.

Bărbatul o lovi cu genunchiul în pântec. A fost ca şi cum ar fi pocnit-o cu o bucată de lemn pentru sobă. Becky simţi durere şi ceva mai rău decât durerea, în locul de jos în care abdomenul întâlnea vintrele. Era un soi de contracţie musculară, o răsucire, de parcă în pântecul ei s-ar fi găsit o funie înnodată, iar cineva o întinsese, o întinsese mai mult decât ar fi trebuit să fie.

— Oh, Becky! Oh, fato! Curul tău – curul tău e iarbă acum! răcni individul, cu o notă de ilaritate nebunească în glas.

O lovi din nou cu genunchiul în burtă, apoi şi a treia oară. Fiecare lovitură provoca un bubuit proaspăt, negru, otrăvitor. *Omoară copilul*, îşi spuse Becky. Ceva curgea pe partea interioară a piciorului ei stâng. Nu putea să spună dacă era sânge sau urină.

Dansau împreună, femeia gravidă şi nebunul cu un singur ochi. Dansau în iarbă, plescăind din picioare, mâinile lui fiind pe gâtul ei. Cei doi se

împleticeau într-un semicerc vălurit în jurul cadavrului lui Natalie Humbolt. Becky era conştientă de trupul din stânga ei, zărea uneori pulpele albe, însângerate, muşcate, fusta de blugi murdară şi chiloţii de bunicuţă, expuşi vederii, ai lui Natalie. Iar braţul ei – braţul lui Natalie din iarbă, chiar în spatele picioarelor lui Ross Humbolt. Braţul murdar şi retezat al lui Natalie (cum reuşise să-l desprindă? îl rupsese ca pe un copan de pui?) zăcea cu degetele uşor îndoite, cu murdărie strânsă sub unghiile crăpate.

Becky se aruncă spre Ross, lăsându-şi greutatea în faţă. Bărbatul făcu un pas înapoi, puse piciorul pe braţul acela, iar braţul se răsuci sub călcâiul lui. Individul scoase un strigăt furios de suferinţă în timp ce cădea, trăgând-o pe Becky după el. Nu dădu drumul gâtului ei până nu atinse pământul, iar dinţii îi clănţăniră zgomotos.

Ross preluă cea mai mare parte a impactului, masa elastică a burţiide-tătic-de-suburbie uşurându-i propria-i cădere. Becky se desprinse de el şi începu să se târască în patru labe prin iarbă.

Numai că nu putea să se mişte iute. Interiorul ei pulsa cu o greutate îngrozitoare şi cu un simţământ de încordare, de parcă ar fi înghiţit o minge medicinală. Voia să vomite.

Bărbatul o prinse de gleznă şi trase. Ea căzu lată, pe abdomenul care o durea şi pulsa. O suliţă de durere îi străpunse abdomenul, o străbătu o senzaţie de arsură. Bărbia ei izbi pământul umed. Vederea i se umplu de puncte negre.

— Unde te duci, Becky DeMuth?

Nu-i spusese numele ei de familie. Nu avea

de unde să-l ştie.

— O să te găsesc din nou. Iarba o să-mi arate unde te ascunzi, iar micii omuleţi dansatori or să mă ducă drept la tine. Vino aici. Nu trebuie să te duci acum în San Diego. Nu-i nevoie să iei vreo decizie în privinţa copilului. Acum, totul e gata.

Vederea lui Becky se limpezi. Văzu, chiar în faţa ei, pe o bucată de iarbă turtită, o poşetă de damă din împletitură de paie, cu conţinutul răsturnat, iar printre obiecte zări o foarfecă pentru manichiură – arăta mai degrabă a cleşte decât a foarfecă. Lamele erau mânjite cu sânge. Becky nu voia să se gândească cum folosise Ross Humbolt din Poughkeepsie unealta aceea sau cum avea s-o folosească ea însăşi.

Cu toate acestea, strânse mâna în jurul ei.

— Ţi-am spus să vii aici, îi zise Ross. *Acum*, căţea! adăugă el şi o trase în picioare.

Becky se răsuci şi se întoarse spre el, ţinând în pumn foarfecă pentru manichiură a lui Natalie Bumb olt. Îl izbi cu ea în faţă, o dată, de două ori, de trei ori, înainte ca individul să înceapă să ţipe. Era un ţipăt de durere, chiar dacă, înainte ca ea să termine, ţipătul se transformase într-un hohot puternic de râs. Becky îşi spuse: *Şi băiatul râdea*. Apoi, pentru un timp, Becky nu se gândi la nimic. Până răsări luna.

În timpul ultimelor raze de lumină ale zilei, Cal stătea în iarbă şi-şi ştergea lacrimile de pe obraji.

Nu se lăsase întru totul în voia plânsului. Se prăbuşise în fund, după cine ştie cât umblet şi strigat inutil după Becky – ea încetase de mult

timp să-l strige – şi atunci, pentru un timp, ochii îl înţepaseră şi deveniseră umezi, iar respiraţia ceva mai greoaie.

Amurgul era minunat. Cerul căpătase o nuanţă profundă, austeră, de albastru, aproape negru, iar spre apus, dincolo de biserică, orizontul era luminat de lucirea infernală a jarului ce se stingea. Cal văzu toate astea din când în când, atunci când avu suficientă energie să sară şi să privească şi când se putu convinge că avea vreun rost să se uite înjur.

Pantofii i se udaseră, aşa că deveniseră grei, iar picioarele îl dureau. Interiorul coapselor îl ustura. Îşi scoase pantoful drept şi lăsă să curgă din el puţină apă murdară. Nu purta şosete, iar picioarele lui goale aveau aspectul de-un alb oribil al unei făpturi înecate.

Îşi scoase şi celălalt pantof, fu gata să-l golească, apoi ezită. Îl duse la buze, îşi împinse capul pe spate şi lăsă apa murdară – apă care avea gustul piciorului său împuţit – să-i curgă pe limbă.

1 îi auzise pe Becky şi pe Bărbat undeva, departe, în iarbă. Auzise Bărbatul vorbind cu ea cu o voce veselă, de om beat, ca şi cum i-ar fi citit ceva, dar Cal nu fusese în stare să priceapă prea mult din ce-i spusese. Ceva despre o stâncă. Ceva despre nişte oameni care dansau. Un vers dintr-un cântec vechi. Ce cântase individul? *Douăzeci de ani de scris şi m-aupus în schimbul de noapte*. Nu, nu era aşa. Dar ceva apropiat de asta.

Muzica folk nu era un domeniu în care Cal se pricepea; el era mai degrabă un fan RUSH. Formaţia asta plutise pe *Valuri permanente* prin

toată ţara.

Apoi îi auzise pe cei doi bătându-se şi luptându-se în iarbă, auzise strigătul înăbuşit al lui Becky şi-l auzise pe bărbat răstindu-se la ea. Iar la urmă auzise ţipete… ţipete teribile, ca nişte hohote de râs. Nu ale lui Becky. Ale Bărbatului.

În momentul acela Cal devenise isteric, alergând, sărind şi ţipând după ea. Strigase şi alergase mult timp, înainte să reuşească, în cele din urmă, să se stăpânească, să se silească să se oprească şi să asculte. Se prăbuşise, strângându-şi genunchii la piept şi gâfâind; îl durea gâtul de sete şi-şi îndreptase atenţia spre tăcere.

Iarba amuţise.

— Becky? strigă el din nou, cu o voce răguşită. Beck?

Nici un răspuns, cu excepţia vântului strecurându-se prin bălării.

Mai merse un pic. Strigă din nou. Se aşeză. Încercă să nu plângă.

Şi amurgul era minunat.

Scotoci prin buzunare pentru a mia oară, cuprins de teribila fantezie că ar putea să găsească un baton uscat, pufos, de gumă de mestecat Juicy Fruit. Cumpărase un pachet de Juicy Fruit în Pennsylvania, dar el şi Becky îl împărţiseră înainte să ajungă la graniţa statului Ohio. Juicy Fruit însemnase o risipă inutilă de bani. Bucăţica aia de zahăr cu citrice dispăruse după ce-o mestecase de patru ori…

…simţi o bucată tare de hârtie şi scoase un plic cu chibrituri. Cal nu fuma, dar chibriturile se dădeau gratis la magazinul de băuturi aflat vizavi

de Kaskaskia Dragon din Vandalia. Pe capac avea o imagine a dragonului din oţel inoxidabil, lung de zece metri. Becky şi Cal cumpăraseră o mână de jetoane şi petrecuseră cea mai mare parte a serii hrănind dragonul cel mare din metal, ca să vadă jeturi de propan în flăcări erupând din nările lui. Cal îşi imagina dragonul stând pe câmp şi-l cuprinse ameţeala de plăcere, la gândul că acesta ar fi expirat un şuvoi gazos de foc în iarbă.

Răsuci plicul cu chibrituri în mână, pipăind cartonul moale.

Arde câmpul, îşi spuse el. *Arde câmpul ăsta afurisit* Iarba înaltă o să hrănească focul, ca toate paiele.

Îşi imagină un râu de iarbă ce ardea, scântei şi bucăţi de bălării prăjite plutind prin aer… Era o imagine atât de puternică, încât, dacă închidea ochii, putea să simtă mirosul fumului de iarbă ce ardea în vara târzie…

Şi dacă flăcările se întorceau către el? Dacă focul o prindea pe Becky, undeva, pe câmpul ăla? Şi dacă Becky leşina şi se trezea din cauza duhorii propriului ei păr care ardea?

Nu. Becky n-o să aibă de-a face cu aşa ceva. Nici el. Ideea din mintea lui era că trebuie să-i provoace ierbii durere, să-i arate că el nu înghiţea rahaturile nimănui şi atunci aceasta avea să-l lase – avea să-i lase pe amândoi – să plece. De fiecare dată când un mănunchi de iarbă îi mângâia obrazul, simţea că aceasta îl tachina, că se distra pe socoteala lui.

Se ridică pe picioarele ce-l dureau şi smuci de iarbă. Era ca o funie veche şi aspră, aspră şi

tăioasă, şi-i răni mâinile, dar reuşi să smulgă o mână pe care o strânse într-o grămăjoară, apoi îngenunche în faţa ei, ca un penitent în faţa unui altar. Desprinse un băţ de chibrit, îl puse pe fâşia pentru aprins, puse capacul peste el ca să-l ţină locului şi trase. Focul ţâşni. Figura sa era aproape şi inhala un jet de sulf ce ardea.

Băţul se stinse în momentul în care atinse cu el iarba grea, umedă, cu firele grele din cauza că rouă de pe ele nu se usca niciodată şi dense pentru că erau pline cu sevă.

Mâna îi tremura atunci când aprinse următorul băţ.

Acesta sfârâi când atinse iarba şi se stins e. Nu scrisese Jack London o poveste despre asta?

Altul. Şi altul. Fiecare chibrit scotea un norişor de fum de îndată ce atingea iarba umedă. Unul nu ajunse până la iarbă, ci fu stins de vântul uşor de îndată ce fu aprins.

În cele din urmă, când mai rămăseseră doar şase chibrituri, aprinse unul dintre ele şi, cuprins de disperare, îl apropie de cutie. Hârtia plicului cu chibrituri se aprinse, într-o flacără albă, fierbinte, iar el o aruncă peste grămada de iarbă pârlită, dar încă umedă. Pentru o clipă, rămase în vârful masei de bălării de-un verde gălbui, iar din ea se ridică o limbă lungă şi strălucitoare de foc.

Apoi cutia de chibrituri arse o gaură în iarba udă, căzu în noroi şi se stinse.

Cal trase un şut întregii grămezi, într-un acces de disperare urâtă, scârboasă. Era singurul mod în care se împiedică să izbucnească din nou în plâns.

După aceea rămase liniştit, cu ochii închişi, cu fruntea rezemată de genunchi. Era obosit şi voia să se odihnească, voia să zacă întins pe spate şi să privească stelele apărând. În acelaşi timp, nu voia să se întindă în noroiul lipicios, nu-l voia în păr sau să-i ude tricoul în spate, îi era de ajuns cât era de murdar. Picioarele lui goale aveau dungi în urma biciuirii cu marginile tăioase ale ierbii. Se gândi că ar trebui să încerce din nou să meargă către drum – înainte să dispară complet lumina –, dar abia reuşea să stea în picioare.

Ceea ce-l făcu să se ridice în cele din urmă fu sunetul îndepărtat al unei alarme de automobil. Dar nu era o alarmă oarecare. Pentru că nu făcea *ua-ua-ua*, ca majoritatea alarmelor; făcea *UIIK-honk*, *UIIK-honk*. Din câte ştia el, doar Mazda de model vechi urlau aşa când erau violate, fulgerând în acelaşi timp din faruri.

Aşa cum făcea maşina cu care se apucaseră el şi Becky să traverseze ţara.

UIIK-honk, UIIK-honk, UIIK-honk.

Picioarele îi erau obosite, dar Cal se ridică oricum dintr-o săritură. Drumul era din nou aproape (nu că asta ar fi contat) şi da, putea să vadă o pereche de faruri ce luminau intermitent. Nu mai văzu şi altceva, dar nu avea nevoie de mai mult ca să ghicească ce se întâmpla. Oamenii ce locuiau de-a lungul acelei bucăţi de autostradă ştiau totul despre câmpul cu iarbă înaltă de dincolo de biserică şi de popicăria defunctă. Ştiau că trebuie să-şi ţină copiii în partea sigură a drumului. Iar când vreun turist întâmplător auzea strigăte care cereau ajutor şi dispărea în iarba cea

înaltă, decis să facă pe bunul samaritean, localnicii îi vizitau maşina şi luau tot ce merita luat.

Probabil că indivizii iubesc câmpul ăsta vechi. Şi se tem de el. Şi-l venerează. Şi…

Cal încercă să evite concluzia logică, dar nu reuşi.

Şi-i aduc sacrificii. Iar lucrurile pe care le găsesc în portbagaj sau în bord? Doar un mic premiu…

Avea nevoie de Becky. O, Doamne, câtă nevoie avea de ea! Şi, o, Doamne, cât ar fi vrut să mănânce ceva! Nu putea să se hotărască ce dorea mai mult.

— Becky! *Becky*!

Nimic. Deasupra capului, stelele luceau deja…

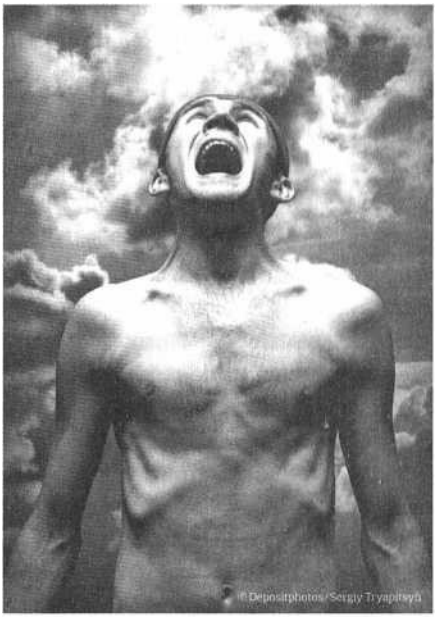

Cal se prăbuşi în genunchi, îşi apăsă mâinile

în solul noroios şi dragă nişte apă. O bău, încercând să filtreze nisipul cu dinţii. *Dacă Becky ar fi cu mine, am putea să ne imaginăm o cale de salvare. Ştiu că am putea.*

Pentru că Tanţa şi Costel gândesc la fel.

Mai bău nişte apă, de data asta uitând s-o filtreze şi înghiţind mai mult nisip. Şi ceva ce se zbătea. Un gândac, poate un viermişor. Şi ce dacă?

Avea proteine, nu-i aşa?

— N-o s-o găsesc niciodată, spuse Cal şi se uită la iarba întunecată, ce se vălurea. Pentru că n-o să mă laşi tu? Pentru că ţii oamenii care se iubesc despărţiţi, nu-i aşa? Asta-i prima ta obligaţie, am dreptate? O să ne tot învârtim, strigându-ne unul pe celălalt, până când o să înnebunim…

Numai că Becky *încetase* să-l strige. Ca şi Mămica, Becky devenise…

— Nu trebuie să se întâmple în felul ăsta, spuse o voce limpede.

Cal îşi întoarse iute capul. Un băieţel cu haine stropite de noroi stătea acolo, cu faţa slabă şi murdară. Ţinea într-o mână o cioară moartă, o ţinea de un picior galben.

— Tobin? şopti Cal.

— Aşa mă cheamă.

Băiatul duse cioara la gură şi-şi îngropă faţa în pântecul ei. Penele trosniră. Cioara dădu din capu-i mort ca şi cum ar fi spus *E bun, vino aici, mănâncă din carnea acestei făpturi.*

Cal ar fi vrut să spună că era prea obosit să se repeadă, după ultimul său salt, dar oroarea are

imperativele ei, aşa că sări oricum. Smulse cioara din mâinile pline de noroi ale băiatului, abia băgând în seamă măruntaiele care nu curgeau din pântecul deschis. Apoi văzu penele îndesate în gura băiatului. Le văzu foarte bine, în ciuda întunericului ce devenea tot mai dens.

— Nu poţi să mănânci aşa ceva! Iisuse! Eşti nebun?

— Nu-s nebun, sunt doar flămând. Iar ciorile nu-s rele. N-am putut să mănânc nicio bucată din Freddy. Ştii, l-am iubit. Tata a mâncat o parte, dar eu n-am putut. Sigur, pe atunci nu atinsesem stânca. Când atingi stânca – adică o îmbrăţişezi – poţi să vezi. Ştii mult mai multe. Însă te face şi mai flămând. Şi, aşa cum spunea tăticul meu, un om e carne şi un om trebuie să mănânce. După ce am fost la stâncă ne-am despărţit, dar el a spus că putem să ne găsim unul pe celălalt oricând dorim.

Cal avea ceva de lămurit:

— Freddy?

— Era goldenul nostru. Prindea foarte bine Frisbee-urile. Cum sunt câinii de la televizor. Găseşti mai uşor pe aici făpturi, dacă-s moarte. Câmpul nu mută fiinţele moarte, zise băiatul, iar ochii lui străluceau în lumina slabă, în timp ce se uita la cioara mutilată, pe care Cal o ţinea încă în mână. Cred că majoritatea păsărilor evită iarba. Cred că ştiu despre ce-i vorba şi-şi spun una alteia. Însă unele nu ascultă. Presupun că majoritatea ciorilor nu ascultă, pentru că sunt câteva moarte pe aici. Dacă mergi un pic prin jur, ai să le găseşti.

— Tobin, tu ne-ai atras aici? întrebă Cal.

Spune-mi. N-o să mă supăr. Pun pariu că tatăl tău te-a pus s-o faci.

— Am auzit pe cineva ţipând. O fetiţă. Spunea că s-a rătăcit. Aşa am fost vârâţi în treaba asta. Aşa funcţionează chestia, spuse el, apoi adăugă, după o scurtă pauză. Pun pariu că tăticul meu o ucis-o pe sora ta.

— De unde ştii că-i sora mea?

— Stânca, spuse el, pur şi simplu. Stânca te învaţă să auzi iarba, iar iarba cea înaltă ştie totul.

— Atunci ar trebui să ştii dacă-i moartă sau nu.

— O să aflu pentru tine, spuse Tobin. Nu. Pot să fac mai mult de atât. Pot să-ţi arăt. Vrei să mergem să vezi? Vrei să ştii ce-i cu ea? Hai, urmează-mă.

Fără să aştepte vreun răspuns, copilul se întoarse şi merse prin iarbă. Cal aruncă pasărea moartă şi ţâşni după el, fără să aştepte să-l piardă din vedere nici măcar o secundă. Dacă l-ar fi pierdut, ar fi putut să rătăcească veşnic fără să-l mai găsească vreodată. *N-o să mă supăr*, îi spusese el lui Tobin, dar era supărat. Supărat cu adevărat. Nu suficient de supărat, cât să ucidă un copil, sigur că nu (probabil că nu), dar nu intenţiona să-l piardă din vedere pe copilul-momeală.

Numai că îl pierdu din vedere, pentru că luna se ridică deasupra ierbii, umflată şi portocalie. *De parcă ar fi gravidă*, îşi spuse el, iar când se uită din nou în jos, Tobin dispăruse. Cal îşi sili picioarele obosite să alerge, târându-le prin iarbă, umplându-şi plămânii cu aer ca să strige. Apoi nu

mai există nici un fel de iarbă prin care să-şi facă loc. Era într-un luminiş – un luminiş adevărat, nu doar un loc cu iarbă călcată în picioare. În mijlocul acestuia, o stâncă neagră uriaşă ţâşnea din sol. Avea mărimea unei basculante şi pe ea erau desenaţi peste tot omuleţi ca nişte beţişoare, care dansau. Erau albi şi păreau că plutesc. Păreau că *se mişcă*.

Tobin stătea lângă ea, apoi întinse o mână şi o atinse. Copilul tremura – nu de teamă, îşi spuse Cal, ci de plăcere.

— Ce bine e! Cal, vino! încearcă şi tu, îl invită el.

Cal se duse spre stâncă.

Se auzi, pentru scurt timp, alarma unei maşini, apoi încetă. Sunetul pătrunse în urechile lui Becky, dar nu declanşă nicio conexiune în creierul ei. Becky se târa. Făcea asta fără să se gândească. De fiecare dată când o apuca o nouă crampă, se oprea cu fruntea apăsată de noroi şi cu fundul în aer, ca un credincios care se ruga la Allah. Când crampa trecea, se mai ţâra un pic. Părul ei, mânjit cu noroi, îi atârna pe faţă. Picioarele îi erau ude de ceea ce curgea din ea. Becky simţea cum se scurgea ceva din ea, dar nu se gândea la asta, cum nu se gândise nici la alarma maşinii. Lingea apă de pe iarbă în timp ce se târa, întorcând capul într-o parte sau în cealaltă, agitându-şi limba ca un şarpe, *snoop-sloop*. O făcea fără să gândească.

Apăru luna, uriaşă şi portocalie. Becky îşi suci capul ca să se uite la ea, iar când se mişcă, o lovi cea mai rea crampă de până atunci. Una nu

mai trecea. Se răsuci pe spate şi-şi dădu jos pantalonii scurţi şi chiloţii. Ambii erau uzi cu ceva negru. În cele din urmă în minte îi apăru un gând limpede şi coerent, trecând prin mintea ei ca izbitura unui fulger: *Copilul*!

Zăcea pe spate în iarbă, cu hainele murdare de sânge în jurul gleznelor, cu genunchii depărtaţi şi cu mâinile în zona inghinală. O chestie ca nişte muci i se scurgea printre degete. Apoi simţi o crampă paralizantă, şi odată cu ea ceva rotund şi tare. Un craniu. Curba acestuia se potrivea perfect în mâinile ei. Era Justine (dacă era fată) sau Brady (dacă era băiat). Becky se minţise singură pretinzând că nu se decisese; ştiuse de la început că pruncul va fi păstrat.

Încercă să ţipe, dar din gura ei ieşi doar o şoaptă *hhhhaaahhh*. Luna se uită la ea, ca un ochi inflamat de dragon. Becky împinse cât de tare putu, cu pântecul ca o scândură, cu fundul înfipt în solul mocirlos. Ceva se rupse. Ceva *alunecă*. Ceva ajunse în mâinile ei. Brusc, Becky se simţi golită, foarte goală, dar măcar mâinile îi erau pline.

În lumina de-un roşu portocaliu a lunii, Becky ridică pruncul trupului ei, spunându-şi: *E în regulă, femei din toată lumea nasc pe câmp*.

Era Justine.

— Salut, fetiţo! croncăni ea. Oooh, eşti atât de mică!

Şi de tăcută.

De aproape, era uşor de observat că stânca nu era din Kansas. Avea înfăţişarea neagră şi sticloasă a pietrei vulcanice. Lumina lunii arunca o

sclipire incandescentă pe suprafeţele ei colţuroase, creând pete de lumină în nuanţele jadului şi perlelor.

Bărbaţii-beţişoare şi femeile-beţişoare se ţineau de mâini în timp ce dansau în valurile curbate ale ierbii. Cal nu-şi dădea seama dacă imaginile fuseseră sculptate în piatră sau pictate pe ea.

De la distanţa de opt paşi, omuleţii păreau că plutesc oarecum pe suprafaţa bucăţii mari din ceva – ce-probabil-nu-era-obsidian.

De la şase paşi, păreau că atârnă chiar *sub* suprafaţa neagră, sticloasă, fiind obiecte sculptate din lumină, ca nişte holograme. Era imposibil să-i priveşti cu atenţie. Era imposibil să nu-i priveşti.

De la patru paşi de stâncă, putu *să-i audă*. Stânca emitea un bâzâit discret, ca un filament dintr-un bec cu tungsten prin care trece curentul. Nu-l *simţea* – nu era conştient că partea stângă a figurii sale începuse să se facă roz, ca şi cum ar fi fost arsă de soare. Nu avea deloc senzaţia de căldură.

Pleacă de aici, îşi spuse el, dar descoperi că-i ciudat de greu să păşească înapoi. Se părea că picioarele nu i se mai mişcau în direcţia aceea.

— Credeam că mă conduci la Becky.

— Am spus că o să vedem ce-i cu ea. Şi asta facem. *fom* vedea cu ajutorul pietrei.

— Nu-mi pasă de piatra ta blestemată, o vreau pe Becky.

— Dacă o să atingi piatra, n-o să te mai rătăceşti, îi spuse Tobin. N-o să te mai rătăceşti iarăşi. Vei fi izbăvit. Nu-i drăguţ? întrebă băiatul,

înlăturându-şi penele negre care-i rămăseseră în colţul gurii.

— Nu, îi răspunse Cal. Nu cred că e. Mai bine rămân rătăcit.

Poate că era de vină doar imaginaţia sa, dar avu impresia că bâzâitul devenise mai puternic.

— Nimeni nu vrea să rămână rătăcit, îi spuse cu amabilitate băiatul. Becky nu vrea să rămână rătăcită. A avortat spontan. Dacă n-o s-o găseşti, probabil că o să moară.

— Minţi, spuse Cal, fără convingere.

Probabil că se mai apropiase cu o jumătate de pas. O lumină blândă, fascinantă, începuse să se ridice în centrul stâncii, dincolo de siluetele acelea ca nişte beţe, care pluteau… ca şi cum tungstenul ce bâzâia şi pe care-l auzea era afundat la vreo doi paşi sub suprafaţa pietrei, iar cineva îl trăgea încet în sus.

— Nu mint, spuse băiatul. Priveşte atent şi o să poţi s-o vezi.

Jos, în interiorul de cuarţ fumuriu al stâncii, Cal văzu trăsăturile întunecate ale unei figuri omeneşti. La început crezu că-şi vede propria reflectare. Dar, deşi trăsăturile erau similare, nu erau ale sale. Era Becky, cu buzele ridicate într-un rânjet ca de câine, provocat de durere. Cheaguri de murdărie îi mânjeau o latură a feţei. Tendoanele ieşeau în evidenţă la gâtul ei.

— Beck? spuse el, ca şi cum ea ar fi putut să-l audă.

Făcu încă un pas înainte – nu se putea împiedica să n-o facă – şi se aplecă să vadă. Ridicase palmele în faţă, într-un gest ce voia să

spună *nu merg-mai-departe*, dar nu putu să nu simtă că începuseră să se bășice din cauza a ceea ce radia din piatră.

Nu, *sunt prea aproape*, își spuse el și încercă să se arunce înapoi, dar nu reuși. În loc de asta, călcâiele îi alunecară, ca și cum ar fi stat în vârful unei grămezi de pământ moale, care fugea de sub el. Numai că terenul era plat; aluneca înainte pentru că piatra îl atrăgea, avea propria sa gravitație, și-l trăgea spre ea așa cum atrage un magnet pilitura de fier.

Din adâncul globului de cristal imens și aspru al stâncii uriașe, Becky deschise ochii și păru să se uite la el cu uimire și groază.

Bâzâitul pătrunse în capul lui Cal.

Vântul se porni, odată cu el. Iarba se zbătea dintr-o parte în alta, cu frenezie.

În ultima clipă, Cal deveni conștient că îi ardea carnea, că pielea sa fierbea în climatul nenatural ce exista în spațiul din imediata apropiere a stâncii. Știa că atunci când avea să atingă piatra avea să fie ca și cum și-ar fi pus palmele pe o tigaie încinsă și începu să țipe…

…apoi se opri, cu sunetul înțepenit în gâtul său, îngustat subit.

Piatra nu era deloc fierbinte. Era rece. Binecuvântat de rece, iar el își lăsă fața pe ea, un pelerin obosit care ajunsese în cele din urmă la destinație și putea acum să se odihnească.

Când Becky își ridică încet capul, soarele răsărea sau apunea, abdomenul o durea ca și cum s-ar fi vindecat după o săptămână de răceală la stomac. Își șterse sudoarea de pe față cu dosul

palmei, se ridică în picioare şi ieşi din iarbă, ducându-se drept spre maşină. Fu uşurată să descopere cheile atârnând în contact. Becky ieşi din parcare şi se duse pe şosea, conducând cu viteză redusă.

La început nu ştiu încotro se ducea. Îi era greu să gândească din cauza durerii din abdomen, care venea în valuri. Uneori era o durere surdă, ca aceea a unui muşchi suprasolicitat; alteori se intensifica fără niciun avertisment, până ajungea o durere ascuţită, de-i dădeau lacrimile, care o străpungea prin măruntaie şi-i ardea vintrele. Faţa îi era fierbinte, cuprinsă de febră, iar faptul că şofa cu fereastra lăsată n-o răcorea.

Se înnopta, iar ziua muribundă mirosea a pajişte proaspăt cosită, a grătare în curtea din spate şi a fete ce se pregăteau să iasă la întâlniri şi la meciuri de baseball în nocturnă. Merse prin străzile din Durham, în lumina roşie mohorâtă, soarele fiind o picătură de sânge coagulată la orizont. Trecu prin Stratham Park, unde alergase cu echipa ei de curse cu obstacole, în liceu. Coti în jurul terenului de baseball. Se auzi zăngănitul unei bâte de aluminiu. Băieţii răcniră. O siluetă întunecată fugi de la prima bază, cu capul în jos.

Becky şofa distrată, cântând numai pentru ea unul dintre limerick-urile ei, conştientă doar pe jumătate că făcea asta. Cântă în şoaptă limerick-ul cel mai vechi pe care-l găsise atunci când îşi pregătise referatul pentru cursul de Introducere în literatură, un limerick care fusese scris cu mult înainte ca forma aceea de poezie să se transforme în ritmuri obsedante, scârboase, despre regulat,

cu toate că se îndrepta deja în direcţia aceea.

În iarba-naltă s-a pitit cândva o fată şi pe trecători îi înhăţa şireată.

Precum antilope-nfulecate de lei, bărbaţii au căzut întruna şi ei şi tot mai gustoşi erau de fiecare dată.

O fată, gândi ea, aproape la întâmplare. *Fata ei*. Atunci îşi dădu seama ce făcea. Îşi căuta fata, cea pe care ar fi trebuit s-o îngrijească, şi Doamne, ce aiureală, copilul fugise de ea, iar Becky trebuia s-o găsească înainte să se întoarcă părinţii ei acasă, şi se întuneca iute, iar ea nu reuşea să-şi amintească numele micului rahat…

Se strădui să-şi amintească cum de se întâmplase aşa ceva. Pentru un moment, trecutul recent fu un gol înnebunitor. Apoi îşi aminti. Fata voia să se dea în leagăn, în curtea din spate, iar Becky îi spusese *du-te*, *eln regulă*, fără să-i acorde prea multă atenţie. În momentul ăla schimba nişte SMS-uri cu Travis McKean. Se certau. Becky nici măcar nu auzise uşa din spate închizându-se.

ce să-i spun mamei, zicea Travis, nu ştiu dacă vreau să mă duc la colegiu, cu atât mai puţin să întemeiez o familie. Şi o perlă ca asta: dacă o să ne căsătorim trebuie să-i spun da şi fratelui tău? tot timpul stă pe patul tău şi citeşte reviste plicticoase despre planşe, mă întreb dacă n-a stat acolo să se uite în noaptea în care te-am lăsat gravidă, dacă vrei o familie ar trebui să întemeiezi una cu el.

Scosese un geamăt care-i rămăsese în gât şi dăduse cu telefonul de perete, lăsând o urmă în ipsos, sperând că părinţii or să se întoarcă beţi şi

n-or să bage de seamă. (Dar cine erau părinţii ăia?) Beck se dusese la fereastra largă ce dădea spre curtea din spate, dându-şi părul de pe faţă şi încercând să se liniştească – şi văzuse leagănul gol mişcându-se încet în bătaia vântului, cu lanţurile zăngănind încet, Poarta din spate era deschisă către alee.

Ieşise afară în seara cu miros de iasomie şi strigase. Strigase şi pe alee. Strigase în curte, Strigase până o duruse abdomenul. Stătuse în mijlocul drumului gol şi ţipase: „Hei, copile! Hei!”, strigase cu mâinile făcute pâlnie la gură. Mersese de-a lungul cvartalului, intrase în iarbă şi petrecuse ceea ce i se păruseră zile întregi croindu-şi drum prin bălăriile înalte, uitându-se după copilul neascultător, după cel de care era responsabilă şi pe care îl pierduse. Când ieşise, în cele din urmă, maşina o aştepta, iar ea se urcă la volan. Şi acum şofa fără ţel, privind trotuarele, un animal disperat cuprins de panică. Îşi pierduse fetiţa. Fetiţa ei fugise de ea – copil neascultător, responsabilitate pierdută – şi cine ştie ce i se întâmplase, ce putea să i se întâmple chiar atunci. Faptul că nu ştia nimic o făcea s-o doară abdomenul. O făcea s-o doară *rău*.

Un stol de păsărele zbură prin bezna de deasupra drumului.

Avea gâtul uscat. Îi era atât de al naibii de sete, că abia mai rezista.

Durerea o înjunghie, pătrunse în ea şi plecă, precum un amant.

Când trecu pe lângă terenul de baseball pentru a doua oară, jucătorii se duseseră cu toţii

acasă. *Joc întrerupt din cauza întunericului*, îşi spuse ea, o frază care îi făcu piele de găină pe braţe, şi acela fu momentul în care auzi ţipătul unui copil.

— BECKY! strigă fetiţa. E TIMPUL SĂ MĂNÂNCI! strigă ea, de parcă Becky ar fi fost cea care se rătăcise. E TIMPUL SĂ VII SĂ MĂNÂNCI!

— CE FACI, FETIŢO? îi răspunse Becky, ţipând la rândul ei şi trăgând maşina lângă trotuar. VINO ÎNCOACE! VINO ÎNCOACE CHIAR ACUM!

— TREBUIE SĂ MĂ GĂSEŞTI! strigă fetiţa, cu vocea plină de încântare. URMEAZĂ-MI GLASUL!

Ţipetele păreau că vin din partea îndepărtată a câmpului, unde iarba era înaltă. Nu se uitase deja acolo? Nu tropăise prin toată iarba, încercând s-o găsească? Nu fusese gata să se rătăcească ea însăşi prin iarbă?

— A FOST CÂNDVA UN FERMIER BĂTRÂN ÎN ASFINŢIT! strigă fata.

Becky porni să străbată câmpul. Făcu doi paşi, avu o senzaţie de sfâşiere în pântece şi ţipă.

— CARE UN SAC PLIN CU SEMINŢE A-NGHIŢIT! ciripi fata, cu vocea vibrând de un râs abia stăpânit.

Becky se opri, expiră durerea şi când partea cea mai rea a acesteia trecu, făcu încă un pas, cu grijă. Imediat, durerea reveni, mai puternică decât înainte. Avu senzaţia că anumite lucruri erau tăiate înăuntrul ei şi că intestinele erau un cearşaf întins foarte tare, care începuse să se rupă la mijloc.

— MĂNUNCHIURI MARI DE IARBĂ I-AU IEŞIT DIN CUR! chiui fata.

Becky gemu din nou, făcu un al treilea pas chinuit, fiind acum aproape de a doua bază, iarba cea înaltă nu era departe, apoi o altă fulgerare de durere o străbătu, iar ea se prăbuşi în genunchi.

— ŞI I-AU ACOPERIT BOAŞELE ŞI CE ERA ÎN JUR! strigă fata, cu glasul tremurând de râs.

Becky prinse burduful gol, moale, al abdomenului său, îşi închise ochii şi-şi lăsă capul în jos, aşteptând să-i fie mai uşor, iar când se simţi un piculeţ mai bine, deschise ochii şi Cal era acolo, în lumina cenuşie a amurgului, uitându-se în jos spre ea. Privirea lui era tăioasă şi lacomă.

— Nu încerca să te mişti, zise el. Nu te mişca un timp. Doar odihneşte-te. Sunt aici.

Era gol de la mijloc în sus şi îngenunchease lângă ea. Pieptul său osos era foarte alb în lumina slabă, de culoarea turturelelor. Avea faţa arsă de soare – rău, cu o băşică la capătul nasului – dar, în afară de asta, arăta bine şi odihnit. Nu, mai mult: avea ochii strălucitori şi era plin de energie.

— Copilul, încercă ea să spună, dar din gura ei nu ieşi nimic, doar un clămpănit, sunetul scos de cineva care încerca să deschidă un lacăt ruginit cu scule ruginite.

— Ţi-e sete? Pun pariu că da. Uite. Ia asta. Pune-l în gură.

Cal împinse o bucată rece, umedă, de tricou în gura ei. O îmbibase cu apă şi o răsucise ca pe o frânghie.

Becky o supse cu disperare, ca un prunc flămând ce se hrăneşte.

— Nu, spuse el. Gata. O să ţi se facă rău, adăugă el şi luă funia de bumbac umed, lăsând-o gâfâind ca un peşte pe uscat.

— Copilul, şopti ea.

Cal rânji – rânjetul său cel mai bun, cel mai comic.

— Nu-i grozavă? Am primit-o. E perfectă. Abia e scoasă din cuptor şi-i coaptă tocmai bine.

Se întinse într-o parte şi ridică o legătură înfăşurată în tricoul altcuiva. Becky văzu o bucăţică de năsuc albăstrui ieşind din giulgiu. Nu, nu era un giulgiu. Giulgiurile erau pentru cadavre. Erau scutece. Născuse un copil aici, în iarba înaltă, şi nu avusese nevoie de adăpostul vreunei iesle.

Cal, ca de obicei, vorbi ca şi cum ar fi avut o legătură directă cu gândurile ei intime.

— Eşti Fecioara Maria? Mă întreb dacă or să apară magii. Mă întreb ce cadouri or să aibă pentru noi!

Un băiat pistruiat, ars de soare, cu ochii cam depărtaţi, apăru din spatele lui Cal. Şi el era gol până la mijloc. Probabil că tricoul lui fusese înfăşurat în jurul copilului. Se aplecă, ţinând mâinile pe genunchi, ca să privească pruncul înfăşat.

— Nu-i minunată? întrebă Cal, arătând-o băiatului.

— E delicioasă, zise băiatul.

Becky închise ochii.

Şofa prin întuneric, cu fereastra coborâtă, vântul dându-i părul de pe faţă. Iarba înaltă mărginea ambele laturi ale drumului şi se întindea

în faţă cât vedeai cu ochii. Se întrebă dacă o să meargă prin ea tot restul vieţii ei.

— În iarba-naltă s-a pitit cândva o fată, cântă Becky, doar pentru ea. Şi pe trecători îi înhăţa şireată.

Iarba foşni şi se întinse către cer.

Becky deschise ochii pentru câteva clipe, dimineaţa târziu.

Fratele ei ţinea un picior de păpuşă în mână, murdar de noroi. Se uita la ea cu o fascinaţie prostească, în timp ce mesteca. Era un lucru plin de viaţă, ce arăta dolofan, dar cam mic, şi de-o culoare caraghioasă, de-un albastru deschis, aproape la fel ca laptele îngheţat. *Cal, nu poţi să mănânci plastic*, se gândi ea să spună, dar era prea obositor.

Băieţelul stătea în spatele lui Cal, întors în profil, lingând ceva din palma sa. Ceva ce arăta cajeleul de căpşuni.

În aer era un miros puternic, ca acela al unei cutii proaspăt deschise de peşte conservat. Duhoarea aia îi făcu stomacul să ghiorăie. Dar Becky era prea vlăguită ca să se ridice, prea vlăguită ca să spună ceva, iar atunci când îşi lăsă capul pe pământ şi închise ochii, se cufundă imediat în somn.

De data asta nu visă nimic.

Undeva, un câine lătra: *ham-ham*. Un ciocan începu să lovească, o izbitură răsunătoare după alta, readucând-o pe Becky în starea de conştienţă.

Buzele îi erau uscate şi crăpate, şi-i era din nou sete. Sete şi foame. Se simţea ca şi cum a fi primit vreo zece şuturi în burtă.

— Cal, şopti ea. Cal.

— Trebuie să mănânci, îi spuse el şi-i vârî în gură o fâşie de ceva rece şi sărat; degetele lui aveau sânge pe ele.

Dacă ar fi fost cât de cât în minţile ei, Becky ar fi vomitat. Dar chestia aia avea gust bun, era o fâşie dulce-sărată de ceva, cu textura grasă a unei sardele. Chiar mirosea un pic ca o sardea. Bechy supse din ea aşa cum supsese din funia udă făcută din tricoul lui Cal.

Cal sughiţă în timp ce ea sugea fâşia aia, indiferent din ce era ea, o sugea ca pe nişte spaghetti şi o înghiţea. Îi lăsă în gură un gust neplăcut, acru-amar, dar până şi asta era, într-un fel, plăcut. Ca echivalentul gustului cu care rămâi după ce ai băut o mărgărită şi ai lins nişte sare de pe marginea paharului. Sughiţul lui Cal sunase apăreape ca un hohot de râs.

— Mai dă-i o bucată, spuse băieţelul, aplecându-se peste umărul lui Cal.

Cal îi dădu altă bucată.

— Mi-am, mi-am! înghite şi copilaşul ăsta!

Becky înghiţi şi închise din nou ochii.

Când se pomeni din nou că-i trează, era pe umărul lui Cal, şi era în mişcare. Capul i se bălăngănea şi stomacul ei i se întorcea pe dos la fiecare pas.

— Am mâncat? şopti ea.

— Da.

— Ce am mâncat?

— Ceva delicios.

— Cal, ce am mâncat?

Fratele ei nu-i răspunse, se mulţumi să dea la o parte iarba pătată cu stropi cafenii şi păşi într-un luminiş. În centrul acestuia se afla o stâncă neagră, uriaşă. Lângă acesta stătea un băieţel.

Aici eşti îşi spuse ea. Am alergat după tine prin tot cartierul.

Numai că nu fusese o stâncă. Nu poţi să alergi după o *stâncă*. Fusese o *fetiţă*.

O fetiţă. *Fetiţa mea*. Responsabilitatea mea…

— *CE AM MÂNCAT*? *unXxebă* Becky şi începu să-şi lovească fratele cu pumnii, dar pumnii ei erau lipsiţi de putere… *OH*, *DOAMNE*! *OH*, *IISUSE*!

Cal o aşeză jos şi se uită la pumnii ei surprins, apoi amuzat.

— Ce crezi că am mâncat?

Se uită la băiat, care rânjea şi clătina din cap, aşa cum faci când cineva tocmai a spus o tâmpenie cu adevărat caraghioasă.

— Beck… scumpo… am mâncat nişte *iarbă*. Iarbă şi seminţe, chestii de felul ăsta. Ciorile o fac

tot timpul.

— A fost odată un fermier bătrân din asfinţit, cântă băiatul şi-şi duse mâinile la gură, ca să-şi oprească chicotitul; degetele lui erau roşii.

— Nu vă cred, spuse Becky, dar glasul ei sună fără putere.

Se uita la stâncă. În ea fuseseră săpate peste tot mici siluete care dansau. Da, în lumina aceea slabă păreau cu adevărat că dansează. Că se mişcă într-o spirală ascendentă, ca dungile de pe reclama unui bărbier.

— Hai, Beck. Copilul e – e *grozav*. Atinge stânca şi o să-l vezi. O să înţelegi. Atinge stânca şi vei fi…

— *Izbăvită*\ strigă Tobin, şi cei doi râseră împreună.

Costică şi Costel, îşi spuse Becky. Râd la fel.

Se duse către stâncă… întinse mâna… apoi o trase înapoi. Ceea ce mâncase nu avusese gust de iarbă. Avusese gust de sardele. Ca ultima înghiţitură dulce-sărată-amară de mărgărită. Şi ca…

Ca mine. Ca şi cum mi-aş fi lins transpiraţia de pe propriile-mi subsuori. Sau… sau…

Becky începu să ţipe. Încercă să se întoarcă, dar Cal o ţinea de un braţ şi Tobin de celălalt. Ar fi putut să scape măcar din strânsoarea copilului, dar era lipsită de vlagă. Iar stânca. O atrăgea către ea.

— Atinge-o, îi şopti Cal. O să încetezi să fii tristă. O să vezi că pruncul e bine. Micuţa Justine. E mai mult decât bine. Face parte dintre *elementele primordiale*. Becky – ea *curge*.

— Da, spuse Tobin, atinge stânca. O să vezi. N-o să mai fi rătăcită aici. Atunci vei înţelege iarba. Vei fi parte din ea. Aşa cum Justine face parte din ea.

O însoţiră până la stâncă. Aceasta bâzâia din greu. Fericită. Din interiorul ei ieşi cea mai minunată strălucire. În afară, bărbaţii-beţişoare şi femeile-beţişoare dansau, cu mâinile lor ca nişte beţişoare ridicate. Se auzea muzică. Becky îşi spuse: *Toată carnea e iarbă*.

Becky DeMuth îmbrăţişă stânca.

Erau în total şapte, într-o rulotă veche, menţinută întreagă cu scuipat, sârmă şi – poate – cu răşina tuturor drogurilor care fuseseră fumate în interiorul pereţilor ei ruginiţi. Pe o latură, printre izbucniri psihedelice roşii şi portocalii era imprimat cuvântul FURTHUR, în onoarea autobuzului şcolar International Harvester 1939, cu care Asociaţia Marry Pranksters a lui Ken Kesey a vizitat Woodstock în vara lui 1969. Pe vremea aceea, doar doi dintre hipioţii ăia întârziaţi se născuseră.

Acum, în secolul al douăzeci şi unul ea, Pranksterii fuseseră în Cawker City, ca să-şi aducă omagiul Celui Mai Mare Ghem De Sfoară Din Lume. După ce plecaseră de acolo, consumaseră cantităţi uriaşe de droguri şi acum erau cu toţii flămânzi.

Twista, cel mai tânăr dintre ei, fu cel care descoperi Stânca Neagră a Izbăvirii, cu turla ei albă, lucitoare, şi cu parcarea atât de accesibilă.

— Picnic la biserică! răcni el de pe scaunul său de lângă Tati Cool, care şofa; Twista ţopăi în

sus şi-n jos, iar catarama pantalonilor lui zăngăni. Picnic la biserică! Picnic la biserică!

Ceilalţi fură de acord. Taţi se uită la Mami, în oglinda retrovizoare. Când ea ridică din umeri şi dădu din cap, intră cu FURTHUR în parcare şi opri lângă o Mazda prăfuită, cu numere de New Hampshire.

Pranksterii (care purtau cu toţii tricouri suvenir cu Ghemul De Sfoară şi miroseau a marijuana) coborâră. Taţi şi Mami, cei mai în vârstă, erau căpitanul şi secundul corăbiei FURTHUR, iar ceilalţi cinci – Mary Kat, Jepster, Eleanor Rigby, Fankie Vrăjitorul şi Twista – erau de acord să le urmeze ordinele, scoţând din maşină grătarul, răcitorul cu carne şi – bineînţeles – berea. Jeepster şi Vrăjitorul stăteau lângă grătar când au auzit primul glas lipsit de vlagă.

— Ajutor! Ajutor1 Să mă ajute cineva!

— Pare să fie glas de femeie, spuse Eleanor.

— Ajutor! Vă rog să mă ajute cineva! M-am rătăcit!

— Ăsta nu-i glas de femeie, zise Twista. E un copil.

— Departe, spuse Mary Kat, care era drogată în ultimul hal şi doar atât îi trecuse prin minte să spună.

Taţi se uită la Mami. Mami se uită la Taţi. Se apropiau de şaizeci de ani şi fuseseră împreună mult timp – suficient de mult timp ca să capete telepatie de cuplu.

— Copilul s-a dus în iarbă, spuse Mămica Cool.

— Mămica lui l-a auzit ţipând şi s-a dus după

el, zise Tăticul Cool.

— Poate e prea scundă să vadă care-i calea înapoi spre drum, spuse Mami. Iar acum…

— … s-au rătăcit amândoi, încheie fraza Taţi.

— Iisuse, asta-i nasol, exclamă Jeepster. Eu m-am rătăcit odată… Eram într-un magazin…

— E departe, spuse Mary Kat.

— Ajutor! Să mă ajute cineva!

De data asta fusese femeia.

— Să mergem să-i găsim, spuse Taţi. Să-i scoatem de acolo şi să le dăm de mâncare.

— Bună idee, zise Vrăjitorul. Bunătatea omenească, fraţilor. A naibii bunătate omenească.

Mami Cool nu avusese ceas de mână de ani întregi, dar se pricepea să spună ce oră este, după soare. Îşi miji ochii şi se uită, măsurând distanţa între mingea roşie şi câmpul de iarbă, care părea să se întindă *către orizont*. *Pun pariu că tot Kansasul arăta aşa înainte să vină oamenii şi să strice totul, îşi spuse ea*.

— E o idee bună, spuse ea. E în jur de cinci şi jumătate şi sunt sigură că-s flămânzi cu adevărat. Cine rămâne ca să aibă grijă de grătar?

Nu s-a oferit nici un voluntar. Toţi erau flămânzi, din cauza drogurilor, dar nici unul dintre ei nu voia să rateze misiunea de salvare. În cele din urmă, traversară cu toţii în grup Route 73 şi pătrunseră în iarba înaltă.

Traducere din limba engleză de Liviu Radu e Stephen King, Joe Hill

LITERATURA HORROR

Mircea Pricăjan

Mircea Pricăjan (Oradea, 1980) a absolvit

Facultatea de Litere, cu o teză despre Stephen King, şi un masterat, cu o disertaţie despre literatura fantastică. A debutat în 1997, continuând apoi să publice proză, traduceri, interviuri, cronici în presa culturală. În 2002 apare romanul *în umbro deasă o realităţii*. Din 2003 lucrează ca redactor la revista de cultură *Familia*. În paralel a condus revistele electronice *Imagikon* (2003 – 2004) şi *Suspans* (2010 – 2012). În 2012 a fondat *Revista de suspans*. A tradus peste 50 de cărţi, dintre care 16 fiind scrise de Stephen King.

„Cea mai veche şi puternică emoţie a omului este frica, iar cea mai veche şi puternică frică este aceea de necunoscut”.

H.P. Lovecraft

Introducere

E greu să găsim în literatura de specialitate informaţii precise despre momentul în care termenul *horror* a fost folosit pentru prima dată pentru a defini un anumit fel de a scrie literatură. Cel mult putem vorbi despre o perioadă – anii ’70—80 ai secolului XX, cu precădere – când nevoia pur economică a editurilor de a-şi duce produsele (tot mai numeroase, de altfel) direct spre grupul de cititori interesaţi a impus introducerea unei taxonomii specifice. Termenul circula oricum, încă din anii ’40—50, cu referire la producţiile cinematografice care stârneau înghesuială la reprezentaţiile de matineu (Hammer Films a jucat un rol esenţial), dar şi cu privire la unele povestiri publicate în sumedenia de periodice dedicate suspansului, misterului, straniului, ca *Weird Tales*,

Fear, *Unknown* etc. Nu în ultimul rând au fost, în aceiaşi ani ce au urmat celei de-a doua conflagraţii mondiale, serialele radiofonice precum *The Shadow*, *Inner Sanctum*, *Suspense*, ca să amintim doar câteva.

Vedem astfel că fenomenul era în plină desfăşurare graţie mass-media. Acei ani au însemnat o veritabilă şcoală pentru viitorii autori ai aşa-numitei generaţii de aur a horrorului pur şi dur.

Ce defineşte însă o naraţiune horror? în mod evident, sentimentul de groază pe care îl cultivă în moduri mai mult sau mai puţin subtile. Groaza este însă un sentiment, la rândul lui, greu de definit. Nu întâmplător, în zorii curentului gotic în literatură se vorbea cu obstinaţie despre senzaţionalism. Acesta se considera atunci că suscită cel mai bine teama, fiind în fapt o expresie a alterităţii, a fricii de ceea ce iese din tipar. Pasul următor, cel mai bine reprezentat de prozele lui E.A. Poe, a fost spre grotesc, într-un eseu dedicat exclusiv grotesculului, Joyce Carol Oates afirmă că, în acest caz „imaginea grotescă [este folosită] drept comentariu de natură istorică”. În acelaşi mod, cu aceeaşi finalitate, autorii modernişti au indus teama prin sondarea psihologiei deviante, iar scriitorii de horror contemporan au apelat la un melanj dintre tropii fundamentali utilizaţi de înaintaşii lor şi actualitatea imediată, ceea ce a desăvârşit genul: groaza devine astfel prilej de meditaţie asupra pericolelor prezentului.

Pentru o mai cuprinzătoare înţelegere a fenomenului, în eseul de faţă vom apela la o

prezentare diacronică, pornind de la primele manifestări artistice ale spaimei şi ajungând până în zilele noastre.

Întrucât discutăm despre una dintre principalele emoţii ale omului (frica), ba mai mult despre singura capabilă să-i dezvolte instinctul de autoconservare, originile genului literar care s-a construit exclusiv în jurul ei trebuie căutate în cele mai vechi timpuri.

Înainte ca teama să capete un singur chip (diavolul) şi ideea salvării să se cristalizeze pe coordonate religioase, omul şi-a condus viaţa în relaţie nemijlocită cu fenomenele naturii. Iar când imaginaţia a venit cu bagajul ei interpretativ – chiar aşa primitiv cum ne putem închipui că era în zorii umanităţii –, multitudinea de temeri au trebuit exorcizate într-un fel sau altul. Astfel, cele mai vechi reprezentări artistice ale ameninţărilor posibile sunt picturile rupestre – vechi de peste 40.000 de ani. Adesea, acestea întruchipează scene, veritabile istorisiri la care participă sălbăticiuni mai mult sau mai puţin fictive (bizoni, lupi, ţestoase fanteziste, peşti, schelete) şi oameni în postura de vânători ori războinici. Caracterul expiator al acestor reprezentări figurative este evident.

De aici, pasul spre folclor (o formă mai coerentă a credinţelor împărtăşite de comunităţi din ce în ce mai largi) a fost inerent. Moartea, viaţa de apoi, prezenţele demonice şi Diavolul însuşi şi-au făcut loc ca principii motorii în majoritatea culturilor orale ale lumii. Din nefericire, în absenţa practicii scrisului, s-a

păstrat foarte puţin din aceste reţele narative. Totuşi, s-a putut constata că în perioada literaturii primitive (orale, deci) vorbim despre o uimitoare varietate, datorată în principal incapacităţii omului de atunci de-a abstractiza, ceea ce a dus la o anumită „plasticitate” a gândirii puternic ataşate de concret.

Cel dintâi epos al omenirii, *Epopeea lui Ghilgameş*, emanaţie a culturii sumeriene (începutul mileniului al treilea), dezvoltă şi mai mult, printre altele, temele ce aveau cu timpul să germineze în genul numit astăzi horror. Lamentaţia lui Ghilgameş („Groază mi s-a făcut de sfârşitul care l-a ajuns, / m-am temut de moarte, de aceea am alergat pe câmpie” etc.) la moartea lui Enkidu, răpus de crunta boală aruncată asupra lui de zeiţa Iştar, încreţeşte şi astăzi pielea cititorului.

Cultul Morţilor este însă apanajul exclusiv al literaturii egiptene vechi. Aici discutăm despre adevărate imnuri: *Cartea Morţilor*, *Textele sarcofagelor*, *Textele piramidelor*, *Imnul Nilului*, *Imnul lui Eknaton* etc. Majoritatea sunt folosite şi astăzi ca sursă de inspiraţie în genul care ne interesează.

Ajungem astfel la Cartea cărţilor, cea mai citită şi citată lucrare: *Biblia*. Îndeosebi *Vechiul Testament*, unde cruzimea, răzbunarea, pedeapsa capitală, distrugerea unor oraşe întregi pentru încălcarea unor tabuuri/ convenţii sunt normă. *Cartea lui Iov*; o veritabilă discuţie pe marginea problemei de ordin moral a existenţei răului, ajunge la o concluzie valabilă şi azi: nenorocirea

este rodul nedreptăţii.

Literatura greacă şi cea latină, apogeul expresiei artistice în Antichitate, mustesc de-a dreptul de opere în care regăsim tropii specifici horrorului: *Iliada*, *Odiseea*, mai cu seamă tragediile lui Eschil (*Prometeu înlănţuit*, *Orestia*), Sofocle (*Antigona*, *Oediprege*, *Electră*) şi Euripide (*Ciclopul*, singura dramă cu satiri care s-a păstrat din Antichitate), iar la latini: *Eneida* lui Virgiliu, *Metamorfozele* lui Ovidiu (un adevărat compendiu de legende), dar şi ale lui Apuleius (roman satiric subintitulat şi *Măgarul de aur*), Satyriconul lui Petronius etc.

Nu insistăm. E limpede, aşadar, că întreaga literatură a vechimii e îmbibată de acel sentiment apăsător, născut în special dintr-o meditaţie existenţială pe marginea relaţiei dintre om şi divinitate/ necunoscut, care se regăseşte în cele mai bune creaţii ale horrorului modern.

Amintim, în încheiere, pentru conformitate, doar alte câteva titluri relevante: literatura indiană – *Vedele*, *Upanişadele*, dubletul *Mahābhārata* şi *Rāmāyana*; literatura arabă – *O mie şi una de nopţi*; literatura persană – *Cartea regilor*.

Toate acestea, studiate în amănunt şi cu spiritul mereu treaz, privind în perspectivă, ne conduc spre cuvintele autorului contemporan Douglas Winter, care, în 1982, concluziona că „horrorul (groaza – n.n.) nu este un gen literar, precum mystery-ul, science-fictionul sau westernul, ci un sentiment”.

Sărim peste o perioadă însemnată, Evul

Mediu, nu pentru că nu ne-ar interesa – în definitiv, este perioada când întâlnim opere de genul *Divinei Comedii*, *Beowulf*, *Cântecul nibeâungilor*, autori de geniu precum Chaucer, romanul cavaleresc din care s-au inspirat puternic „goticii" de care ne vom ocupa acum –, ci pentru că spaţiul nu ne permite. La fel, lăsăm în urmă şi Renaşterea, cu ai săi Boccaccio (*Decameronul* conţine unele dintre cele mai cumplite episoade din istoria literaturii universale!), Machiavelli, Rabelais (*Gargantua şi Pantagruel*), Cervantes, Francis Bacon, desigur Shakespeare (tragediile sale – *Hamlet*, *Macbeth*, *Regele Lear* etc. – îşi trag seva din tragediile greceşti amintite anterior), dar şi cel mai de seamă clasic englez, John Milton (*Paradisul pierdut*).

Totul pentru a ajunge mai degrabă la secolul al XVIII-lea, şi anume la curentul gotic, părintele de drept al horrorului actual (denumit uneori şi neogotic).

Romanul gotic e o constantă a literaturii engleze încă din 1764, când Horace Walpole a publicat *Castelul din Otranto*, scriere amendată neîncetat de numeroşi critici pentru senzaţionalismul ei, pentru accentele melodramatice şi pentru aplecarea spre supranatural.

Multe din imaginile intense ale genului provin de la aşa-numiţii poeţi ai cimitirelor, Gray şi Thompson, care amestecă peisajul pădurilor vaste, întunecate, luxuriante, cu ruinele unor clădiri impunătoare, mănăstiri şi un tip de personaj care excelează în melancolie. Literatura gotică, văzută

ca mişcare distinctă, a fost o dezamăgire pentru idealiştii poeţi romantici, întrucât personajul sentimental zugrăvit de Ann Radcliffe – de pildă – nu putea transcende în realitate.

Într-un roman gotic, accentul cade pe o serie de elemente. *Castelul* este o prezenţă obligatorie, fie că el se află în Otranto, Arragon, Beaston, Eridan, Montabina, Roviego sau Tariffa. *Misterele* sunt omniprezente şi se petrec din Ungaria până la New York. Personajele trebuie să treacă toate prin *aventuri* dintre cele mai fantastice. *Poveştile* despre vrăji, superstiţii, pasiuni generatoare de groază sau milă apar la un moment dat în desfăşurarea acţiunii. De asemenea, se istorisesc *vieţi*, apar *memorii* şi istorii întregi. *Negrul* trebuie să fie prezent şi el cât mai des, de preferinţă chiar în titlu.

Deşi romanul gotic a influenţat multe genuri emergente, amploarea lui a scăzut treptat şi, odată cu apariţia lui *Melmoth rătăcitorul de* Charles Maturin (sau a primelor romane istorice ale lui Walter Scott – data de referinţă este aproape identică), declinul s-a desăvârşit. Cercul s-a închis: de la revolta în faţa ordinii din Epoca Raţiunii la acceptarea ideii că raţiunea derivă din teroare.

Evoluţia romanului gotic de la tonul melancolic al literaturii sentimentale la sublimul practicat de poeţii cimitirelor a avut un puternic impact asupra tinerei mişcări romantice de la Wordsworth la Shelley. Romane precum *Castelul din Otranto* de Horace Walpole, *Aventurile lui Ferdinand Count Fathom* de Tobias Smollett,

Longsword, Conte de Salisbury de Thomas Leland, *Bătrânul baron englez*: *O poveste gotică* de Clara Reeve şi *Vathek*: *O poveste orientală* de William Beckford i-au influenţat pe Coleridge să scrie o dramă gotică, pe Shelley să scrie două romane gotice şi pe Byron să scrie *Manfred*.

Horace Walpole, întemeietorul în prefaţa ediţiei româneşti a *Castelului din Otranto* („Biblioteca pentru toţi”, 1982), Ileana Verzea afirmă, pe drept cuvânt, că goticul englez este delimitat în timp de apariţia, în 1764, a romanului lui Walpole şi de primele romane istorice ale lui V\hiter Scott (aprox. 1814). Mai mult, găseşte ca trăsătură fundamentală explorarea „zonelor emoţionale şi imaginative ale conştiinţei, latura iraţională a personalităţii umane, speculând gustul pentru aspectele senzaţionale şi insolite ale existenţei, pentru fantastic, supranatural, ingeniozitate”.

Horace Walpole, al 4-lea conte de Orford, s-a născut în 1717 şi a murit la venerabila vârstă de 79 de ani, în 1797. A fost membru în Parlamentul britanic de trei ori, din partea Whigsilor. Mare admirator al arhitecturii gotice, şi-a clădit singur o casă în acest stil, Strawberry Hill, la sud-vest de Londra, în Twickenham. Acolo şi-a adus şi o tiparniţă, care l-a deservit cu devotament în intensa lui carieră literară. De sub acele teascuri a văzut lumina zilei şi de-acum renumitul roman *Castelul din Otranto*, debutul propriu-zis al lui Walpole, anunţat de pe pagina de titlu drept „o traducere din italiană după Onuphirio Muralto”, în prefaţa primei ediţii suntem avertizaţi: „Lucrarea

de faţă a fost găsită în biblioteca unei străvechi familii catolice din nordul Angliei. A văzut lumina tiparului la Neapole, ca incunabul, în anul 1529. […] Cartea e scrisă în cel mai pur stil italian”. Totul, probabil, din dorinţa arhaizării, intens uzitată în epocă şi menită să învăluie opera într-o aură de mister, dar şi pentru a veni în întâmpinarea apetenţei cititorilor pentru scrieri medievale. De altfel, în prefaţa celei de-a doua ediţii (1765), Walpole se scuză pentru acest artificiu, aducând ca argument, în principal „neîncrederea în propriul talent”.

Interesant este că autorul nu a mai scris apoi multe opere gotice, mărginindu-se să compună şi să publice eseuri politice, memorii, povestiri de salon, o lucrare în care îşi descrie propria casă etc.

M.G. Lewis

Din păcate, cum se întâmplă cu cele mai multe lucruri care devin extrem de populare, după succesul *Castelului din Otranto* a urmat o explozie de astfel de scrieri, majoritatea încercând să prelucreze formula pentru a acoperi cât mai bine cererea. Aşa se face că Anne Redeliffe, cu înclinaţia ei spre epic, apelează la *happy-end*, atât de gustat de burghezia momentului, căzând mult prea des în senzaţionalism şi patetism,

introducând în romane poezii melodramatice şi accentuând disproporţionat elementul supranatural şi scopul moral-educativ. Clara Reeve, la rândul ei, aduce genul în derizoriu, făcându-l chiar pe Walpole să o catalogheze drept o „imitatoare lipsită de har”.

Din noianul de epigoni, singurul care face notă discordantă este Matthew Gregory Lewis. Născut târziu, în 1775 – Walpole avea deja 58 de ani –, debutează înainte să împlinească 20 de ani cu romanul *Călugărul* (1796, deci cu un an înainte de moartea lui Walpole). Considerat de unii exegeţi „cel dintâi autor englez de roman de groază”, M.G. Lewis s-a lăsat impregnat de folclorul necromantic englez şi german, a fost influenţat de conceptele *Sturm und Drang*, a fost întotdeauna pasionat de descoperirea malignului şi a înspăimântătorului, a fost „fascinat de implicaţiile estetice ale unor categorii etice ale supranaturalului şi subumanului” şi, şocând cititorii prin oroare şi senzualitate morbidă, a determinat direcţia macabră şi grotescă” a prozei din perioada următoare.

Temelia genului

Pe autorii despre care vom vorbi în cele ce urmează mulţi ar fi înclinaţi să îi includă într-un gotic altoit pe trunchiul romantismului şi, ulterior, victorianismului. Ar fi o abordare profund greşită. Aşa cum am arătat anterior, trăsăturile fundamentale ale goticului sunt medievalismul (castele, genealogii complicate), misterul, senzaţionalul. Or, în operele poeţilor lakişti, ale surorilor Brontë, ale lui William Blake, Walter

Scott sau, peste ocean, ale lui Washington Irving, Poe, Hawthorne, Melville, şi cu atât mai puţin ale victorienilor Dickens, Stoker, Collins, Conan Doyle sau Robert Louis Stevenson, acestea nu apar decât accidental.

Spre deosebire de celelalte ţări europene, romantismul în Anglia a fost o emanaţie firească, a cărei apariţie nu a fost susţinută de o şcoală anume. Aşadar, nu putem vorbi despre o mişcare *per* se Tocmai de aceea, romantismul englez are o durată de viaţă foarte lungă: un secol şi jumătate. Tot ca o consecinţă, scrierilor romantice englezeşti le lipseşte emfaza, retorica şi gesticulaţia declamatorie din celelalte ţări (Franţa, Germania…), având în schimb o naturaleţe desăvârşită. În fapt, în cazul Angliei vorbim despre o „reînviere" a romantismului, pe bazele unei îndelungate tradiţii naţionale. Din această tradiţie a făcut parte, glorios, şi goticul.

Peste ocean, în America, abia odată cu apariţia romantismului putem vorbi despre o literatură adevărată. Conştiinţa naţională doar atunci începe să funcţioneze autonom, ca urmare, cu siguranţă, şi a Războiului de Independenţă (1775 – 1783) care a dus la desprinderea politică de Marea Britanie, chiar dacă pentru instaurarea democraţiei va mai fi de aşteptat.

Perioada victoriană se suprapune perfect peste curentul realist care era în plină dezvoltare la nivel mondial. Totuşi, graţie caracteristicilor proprii, realismul britanic este cu totul aparte (asemănător, într-o oarecare măsură, cu cel rus). Ajunge doar să ne gândim la Dickens şi

Dostoievski şi vom înţelege de ce este obligatorie o succintă prezentare în cadrul unui eseu având ca temă horrorul.

Romantismul european

Romantismul englez începe cu poeţii lakişti, numiţi astfel pentru că toţi locuiau în Ţara Lacurilor, în nord-vestul Angliei. Cele trei figuri marcante sunt: William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge şi Robert Southey. Dintre aceştia, poate doar Coleridge (1772 – 1834), graţie *Baladei bătrânului marinar*, are o importanţă intrinsecă pentru noi, altminteri rolul lor mărginindu-se la acela de precursori ai celor mai marcante figuri ale vremii: Lord Byron şi grupul din jurul său format din Percy Shelley şi soţia sa, juna Mary, doctorul Polidori. La aceştia ne vom întoarce când vom discuta separat momentul astral de la Villa Diodati.

Spuneam că odată cu primele romane istorice ale lui Walter Scott (1771 – 1832), curentul gotic în literatură se sfârşeşte. Cu toate acestea, Sir Scott însuşi a cultivat macabrul şi fantasticul cosmic (dacă e să preluăm o sintagmă dragă lui H.P. Lovecraft) în povestiri precum *Odaia cu tapiserie* sau *Povestea lui Willie rătăcitorul* Tot el este autorul unuia dintre cele mai bune compendii despre vrăjitorie în Europa: *Despre demonologie şi vrăjitorie* (1830).

Thomas Moore (1779 – 1852) a contribuit şi el la domeniul macabrului cu poemul *Alciphron*, transformat ulterior în romanul *Epicurianul* (1827).

La el, groaza vine nu din povestea în sine, ci

din descrierea minunilor cumplite din subteranele străvechilor temple din Memphis.

Un alt romancier puternic influenţat de macabru este William Harrison Ainsworth (1805 – 1882). Deşi astăzi aproape complet dat uitării, umbrit de geniul congenerilor să-i (Charles Dickens, spre exemplu), el şi-a legat numele în epocă de multe creaţii în proză, dintre care se remarcă în special *Corabia fantomă*, un roman din 1839 care porneşte de la legenda Olandezului zburător.

În Germania, compozitorul şi scriitorul E.T.A. Hoffmann (1776 – 1822), deşi cultivând un stil îngrijit, matur, nu reuşeşte prin prozele sale extravagante să atingă decât latura grotescă a horrorului, terifiantul scăpându-i printre degete. Tangenţial, Goethe (1748 – 1832) a folosit şi el unele aspecte ale macabrului, în special în *Suferinţele tânărului Werther*

Mary Shelley

Anul 1816 a fost un an deosebit. A fost „anul fără vară”, când a nins în luna lui cuptor. Cu un an în urmă erupsese vulcanul Tambora şi aruncase lumea într-o „iarnă vulcanică”. Aşa se face că, venind la Villa Dio daţi de lângă lacul Geneva din Elveţia, Percy Bysshe Shelley şi logodnica sa Mary, fiica celebrului William Godwin (teoretician politic, romancier şi editor), şi-a ferventei feministe Mary Wooldstonecraft, însoţiţi de medicul lor personal John William Polidori, răspunzând invitaţiei bunului lor prieten, poetul care-a schimbat faţa poeziei secolului al XIX-lea, Lord Byron, s-au văzut nevoiţi toţi patru să se adăpostească de frig la

căldura şemineului. Oameni umblaţi, cultivaţi, ei ştiau cu toţii că nimic nu pune mai bine sângele în mişcare ca o poveste înfricoşătoare. *Fantasmaforia*, o antologie germană de poveşti cu fantome, apăruse de puţin timp şi făcea deliciul tuturor cunoscătorilor. A fost aşadar alegerea firească, şi mai multe seri la rând cei patru s-au delectat şi s-au înfricoşat la ceas de seară, cu vântul şuierând printre copaci şi bătând furios în uşi şi geamuri.

Epuizând la un moment dat tezaurul de poveşti germane, în tipicu-i spirit de aventurier, Byron a propus oaspeţilor să-i un concurs inedit.

Fiecare trebuia să scrie câte o poveste înfricoşătoare, s-o citească seara în faţa focului şi, după ce toate iţele se vor fi depănat, povestea cu cea mai vizibilă influenţă asupra ascultătorilor avea să iasă câştigătoare.

Zis şi făcut. Mary, la cei nouăsprezece ani ai ei, a fost poate cea mai impresionată de zilele deja scurse în izolare, ascultând istorioare bizare. N-a pus geană peste geană câteva nopţi la rând, iar când a reuşit totuşi să aţipească, a fost vizitată de-un ciudat coşmar, în care „un tânăr palid, student al artelor profane, îngenunchea în faţa arătării pe care-o alcătuise1. De la vis la concretizarea pe hârtie n-a fost cale lungă.

Inutil de spus că juna Mary a câştigat concursul, întrecându-l până şi pe simbolul literar al vremii, Byron, care-a născocit doar un fragment având la bază legendele vampirilor auzite pe când călătorea prin Balcani. Polidori a amplificat povestea şi-a publicat, în 1819, *The Vampyre*,

poate prima manifestare în literatură a vampirului romantic.

Astfel, într-o singură vară cu ninsori, s-au născut nu mai puţin de doi monştri care înflăcărează imaginaţia oamenilor şi astăzi, după mai bine de 200 de ani.

Romantismul american

Printre primii scriitori americani care s-au aplecat asupra laturii misterioase a creaţiei narative se numără Washington Irving (1783 – 1859). Cu toate că „fantomele sale sunt prea excentrice şi caraghioase pentru a aparţine cu adevărat literaturii de teroare”, cum apreciază H.P. Lovecraft în eseul său intitulat *Horrorul supranatural în literatură* (1927), preocuparea nu-i poate fi negată. A vădit o în numeroase povestiri, dintre care amintim doar *Aventura unui student german*, *Căutătorii de comori*.

Lui i s-a alăturat mai celebrul Nathaniel Hawthorne (1804 – 1864). Tot Lovecraft ne spune: „Horrorul supranatural n-a fost niciodată obiectivul principal al lui Hawthorne, deşi tentaţia era atât de adânc îngropată în personalitatea sa, încât nu s-a putut abţine să nu o sugereze cu forţa unui geniu atunci când a făcut apel la lumea are ăla pentru a ilustia discursul moralizator pe care a dorit să-l propovăduiască”. Nimic mai adevărat! Atât în povestirile sale, cât şi în romane (îndeosebi *Fa un ulde marmură*, *Secretul doctorului Grimshawe* şi *Casa cu şaptetrerfcoane*) transpare acea angoasă a păcatelor trecutului în Noua Lume, deseori sub forma bântuirii.

Ambrose Bierce (1842 – 1913) este autorul

american al vremii care s-a bucurat de cea mai mare popularitate. Aproape, dacă nu chiar toate povestirile sale pot fi socotite horror. În ele, Bierce tratează groaza în tot spectrul ei: de la ororile fizice şi psihologice naturale la supranaturalul malign. Love craft îl socotea un veritabil „reper conducător în literatura americană a straniului”. Astăzi, lucrurile s-au mai schimbat.

Acelaşi Lovecraft face o afirmaţie valabilă până astăzi: „Mare parte din literatura horror americană de cea mai bună calitate se datorează scriitorilor care nu au fost atraşi în mod special de acest gen literar, Este cazul lui Henry James (1843 – 1916), cu romanul *o coardă prea întinsă*, poveste cu fantome de ale cărei implicaţii autorul probabil nici n-a fost conştient, şi al lui Herman Melville (1819 – 1891), cu *Moby Dick*.

Pentru evoluţia genului discutat aici, de-o importanţă crucială este însă Edgar Allan Poe.

Edgar Allan Poe

Edgar Allan Poe s-a născut la 19 ianuarie 1809 din părinţi săraci şi fiziceşte debili, actori de teatru cu existenţă grea şi nesigură, care au murit la puţin timp după ce au dat viaţă celei de-a treia odrasle. Fiul mijlociu, Edgar, a fost apoi adoptat de o familie înstărită de negustori scoţieni din Richmond, Virginia, familia John Allan, A urmat şcoli de prestigiu, din America şi Anglia (între anii 1815 şi 1820), e cea ce la ajutat să-şi formeze destul de timpuriu gustul pentru literatură şi ştiinţă. Ajuns la pragul universitar, Edgar pierde susţinerea părintelui său adoptiv, care refuză să-i achite datoriile pentru instalare şi cheltuielile de

reprezentare, dar şi pe cele făcute la jocul de noro e, unde tânărul încercase să câştige sumele necesare şi pierduse în schimb enorm. Mai mult, dezamăgirea familiei Allan se adânceşte atunci când Edgar se îndrăgosteşte de tânăra Sarah Elmira Royster. Ruptura definitivă survine însă în 1827, odată cu plecarea tânărului Poe la Boston, pentru a se înrola ca soldat. Este eliberat din serviciul militar la moartea mamei sale adoptive, iar în 1930, împăcându-se cu domnul Allan, intră la Academia Militară din West Point.

După ce, la Boston, publicase volumul de versuri *Tamerlan şi alte poeme*, acum, în 1829, la Baltimore, vede lumina tiparului al doilea volum, *AIAaraf*, *Tamerlan şi poeme mărunte*, primit cu oarecare bunăvoinţă critică.

O nouă răcire a relaţiei cu tatăl adoptiv aduce după sine hotărârea lui Poe de a abandona şcoala militară. Pleacă la New York, unde publică volumul *Poeme*, în 1831. Anii care au urmat sunt acei „ani lipsă" din biografia sa, când nu se ştie ce a făcut şi pe unde a umblat. Cert este că atunci a atins cele mai „amare drojdii ale mizeriei şi ale suferinţei".

În 1835 este numit redactor la revista *Baltimore Saturday Messenger* din Richmond,

ajutat de un prieten mai vârstnic, avocat şi literat, fost membru al juriului care îi decernase un premiu pentru povestirea *Manuscris găsit într-o sticlă*. În această revistă Poe va publica în perioada următoare prozele care i-au adus recunoaşterea talentului.

În 1836 o ia în căsătorie pe verişoara sa Virginia Clemm şi de atunci începe o etapă marcată de nestatornicie. Poe călătoreşte mult, căutând să-şi întreţină familia. Publică între timp, în *Gentleman's Magazine*, majoritatea textelor pe care le reuneşte în 1840 în volumul emblematic *Povestiri groteşti şi extraordinare*.

În 1847, Virginia moare. Episodul îl afectează profund şi îl aruncă în braţele unei crize de deznădejde sumbră. Doi ani mai târziu, la 7 octombrie, Poe moare pe neaşteptate.

În eseul de care am amintit, H.P. Lovecraft scrie: „Înainte de Poe, majoritatea scriitorilor interesaţi de elementele stranii au bâjbâit prin întuneric, fără a înţelege baza psihologică a atracţiei exercitate de fenomenul horror şi fără a putea renunţa – într-o măsură mai mare sau mai mică – la anumite convenţii literare fără conţinut".

În cazul operei lui Poe, discutăm de o fericită întâlnire dintre arta narativă desăvârşită şi temele morbide a căror tradiţie, am văzut, este atât de îndelungată. Datorită acestui fapt, creaţia literară a lui Poe este piatra de temelie a genului horror. Următorul creator de talia sa, H.P. Lovecraft, avea să se manifeste abia peste aproximativ un secol.

Perioada victoriană

Cel mai de seamă reprezentant al

victorianismului, Charles Dickens (1812 – 1870), a cultivat, la rândul său, proza de factură sumbră. *Semnalizatorul*, publicată în 1866 în ediţia de Crăciun a publicaţiei pe care o patrona, *All the Year Round*, este o veritabilă poveste cu fantome, care, graţie verosimilitudinii scriiturii, se apropie atât de viitorul curent psihologic, cât şi de şcoala gotică demult apusă. De altfel, mare parte din opera lui Dickens, în special din perioada sa de maturitate, este străbătută de un fior al spaimei, venind cel mai adesea pe fondul atmosferei apăsătoare în care trăiau oropsiţii vremii, dar datorându-se şi scenelor de brutalitate la care aceştia erau părtaşi.

Perioada victoriană a cunoscut o înflorire fără precedent a spiritismului. Apar tot mai mulţi şarlatani care se pretind cunoscători ai teosofiei hinduse, ai hipnozei etc. Ceea ce a condus la creşterea numărului de povestiri cu subiecte pseudoştiinţifice. Edward Bulwer-Lytton (1803 – 1873) este socotit principalul „vinovat”. Opera lui se clădeşte aprobe exclusiv pe exploatarea psihologismului bizar, fiind însă trasă în jos de o retorică bombastică şi-un ton romantic găunos. *Casa şi creierul* (1859) a fost multă vreme considerată una dintre cele mai izbutite povestiri pe tema casei bântuite. Alte două exemple sunt romanul *Zanoni* (1842) şi *o poveste stranie* (1862), unde autorul se concentrează pe crearea de atmosferă, fapt care duce la o supradimensionare nejustificată a naraţiunii.

În aceleaşi cercuri cu Dickens şi Bulwer-Lytton se mişca şi Wilkie Collins (1824 – 1889), cel

socotit a fi născut apariţia romanului poliţist. Naraţiunea cu suspans a fost însă o preocupare relativ secundară pentru Collins, marea lui ambiţie fiind de a-l depăşi pe Dickens în crearea de atmosferă apăsătoare, personaje puternice (şi, deseori, patibulare) şi intrigi care să ţină cu sufletul la gură.

În aceeaşi categorie a prozei sumbre o găsim şi pe Emily Brontë (1818 – 1848), care la doar 29 de ani, cu un an înaintea prematurei sale dispariţii, publică la *răscruce de vânturi*. Londra înfăşurată în ceţuri misterioase şi colcăind de personaje veroase din proza lui Dickens se transformă aici în mlaştinile din Yorkshire bătute de vânturi, un loc în care orice suflet candid e pervertit, sălbăticia afectând totul. Romanul marchează tranziţia spre apariţia unei noi şcoli literare, una mai puternic marcată de psihologism.

Nici sora mai mare a lui Emily, Charlotte Brontë (1816 – 1855), nu s-a ferit să prezinte cititorilor vremii scene de groază insuportabilă. În romanul *Jane Eyre* (1847) ideea soţiei nebune a nobilului Rochester, el însuşi personaj byronian, soţie închisă în podul de la Thomfield Hall, departe de ochii lumii, inclusiv de ai tinerei şi ingenuei guvernante Jane Eyre, înfiorează şi acum cititorii.

Alte nume de reţinut, dar asupra cărora nu zăbovim, ar fi Robert Louis Stevenson (1850 – 1894), autorul remarcabilului *Straniul caz al doctorului Jeckyll şi al domnului Hyde* (un clasic al motivului dublului), dar şi *Hoţul de cadavre*; Oscar Wilde (1854 – 1900), cu *Portretul lui Dorian Gray*

Thomas Hardy (1840 – 1928); Sir Arthur Conan Doyle (1859 – 1930), părintele lui Sherlock Holmes, cu *Câinele din Baskerville* sau *Căpitanul vasului Steaua Polară*; H.G. Wells (1866 – 1946) în special cu povestirea *Fantoma terorii* din volumul *Treizeci de povestiri stranii*; *şi* chiar poetul Robert Browning (1812 – 1889), al cărui poem *Infantele Roland la Turnul întunecat sosit-a* a inspirat celebra saga a lui Stephen King.

Însă cel mai de seamă scriitor al vremii, în ceea ce priveşte subiectul nostru, a fost Bram Stoker.

Bram Stoker

Bram Stoker, un irlandez sadea (s-a născut în Clontarf, o suburbie a Dublinului, în 8 noiembrie 1847), a publicat *Dracula* în 1897, dar a petrecut opt ani studiind subiectul. Înaintea lui, jurnalistul Joseph Sheridan Le Fanu, a dat spre publicare un roman de senzaţie, pe aceeaşi temă, numit *Carmilla* (1872).

Îndemnat de tată să-i calce pe urme, Bram Stoker s-a angajat iniţial ca funcţionar de stat la Dublin Castle. A ocupat apoi funcţia de jurnalist şi cea de critic teatral pentru *The Evening Mail* bucurându-se astfel de prietenia celebrului actor Sir Henry Irving (la moartea acestuia, Stoker suferă un stop respiratoriu şi aproape că moare; lui îi dedică două volume monografice).

Tot datorită lui Irving îşi părăseşte Irlanda natală şi se mută în oraşul unde se-ntâmplă toate lucrurile importante, Londra. Prieten de nădejde, pentru a nu-l lăsa chiar pe drumuri (era de puţin timp căsătorit cu Florence Balcome, una dintre

fostele iubite ale lui Oscar Wilde – a circulat o vreme şi un zvon conform căruia celebrul scriitor ar fi părăsit definitiv Irlanda din cauza acestui mariaj), Irving îl angajează pe postul de director economic la Lyceum Theatre, a cărui conducere tocmai o preluase. Împreună cu trupa acestui teatru, Stoker călătoreşte apoi prin mai multe ţări ale lumii, acumulând experienţă.

Treptat, Bram Stoker este introdus – tot de Irving, desigur – şi-n elita culturală a Londrei. Participă la serate, la baluri şi la mai tot ce organiza protipendada londoneză. Ajunge astfel să-i cunoască pe James McNeil Whistler şi pe creatorul lui Sherlock Holmes, Arthur Conan Doyle.

La 64 de ani, când se stinge din viaţă, Abraham Stoker lasă în urmă 13 romane, 2 culegeri de povestiri, o soţie (aprigă, vom vedea cu ocazia turnării filmului *Nosferatu* al lui Murnau) şi un fiu, pe Noel.

O rudă îndepărtată a sa, Dacre Stoker (n. 1958), a publicat recent, în 2009, romanul *Dracula*, *mortul viu*, scris în colaborare cu Ian Hoit.

Deşi n-a dat niciodată dovadă de forţe artistice ieşite din comun, celelalte romane ale sale fiind fiascouri notorii, graţie impactului pe care l-a avut *Dracula* în epocă şi mai ales în deceniile care au urmat, Bram Stoker şi-a asigurat definitiv un loc de frunte în evoluţia genului horror.

Cel care a clădit horrorul

De la reprezentanţii de seamă ai

romantismului şi victorianismului şi până la apariţia cu totul neaşteptată a lui H.P. Lovecraft (1890 – 1937), literatura groazei nu are parte de „practicanţi" care să fi rezistat probei timpului. Numele lor pot fi găsite mai mult în crestomaţii şi istorii literare decât pe rafturile librăriilor.

Să amintim doar câţiva, cei la care Lovecraft însuşi face referire în încheierea eseului său.

Poate surprinzător, în spaţiul german „literatura horror este cel mai bine reprezentată în prezent" – scrie Lovecraft – „de Hanns Heinz Ewers (1871 – 1943), scriitorul care a reuşit să îmbine concepţiile sale macabre cu o cunoaştere eficientă a psihologiei moderne", în sprijinul acestei afirmaţii aducând titluri precum *Ucenicul vrăjitorului* şi *Mătrăguna*, care, spune Lovecraft, au calităţi certe care le plasează în categoria operelor clasice.

Alţi „maeştri moderni":

Arthur Machen (1863 – 1947), scriitor galez, autorul unor opere în care supranaturalul, fantezia şi horrorul se împletesc. A scris, printre altele, *Marele zeu Pan*, 1894, despre care Stephen King spune că este „poate cea mai bună poveste horror scrisă în limba engleză". Tot de sub pana lui a ieşit şi *Oamenii albi*, socotită de Lovecraft a avea o valoare artistică mai mare, graţie unei atmosfere mai bine realizate.

Algernon Blackwood (1869 – 1951), unul dintre cei mai prolifici scriitori de poveşti cu fantome, deşi valoarea acestora este extrem de inegală. Excelent creator de atmosferă stranie.

M.R. James (1862 – 1936) – mult mai

cunoscut decât Blackwood, a scris şi el cu precădere povestiri cu fantome. A abandonat clişeele goticului, aducând povestea în decoruri contemporane. Naraţiunile sale au fost ulterior adaptate radiofonic, dramatic şi pentru televiziune.

Lordul Dunsany (1878 – 1957) – deşi în istorisirile sale vorbeşte despre lumi stranii, fantastice, pe autor îl atrage mai mult frumuseţea lor decât spaima pe care ar putea-o insufla. Teroarea vine mai mult din acea dimensiune aluzivă specifică basmelor. Este o teroare spectrală.

Într-un astfel de climat, nu e de mirare că apariţia lui H.P. Lovecraft a fost una fulminantă, luminoasă în ciuda întunecimii cosmice a subiectelor sale. Iar ceea ce a venit după el i-a purtat definitiv amprenta.

H.P. Lovecraft

Howard Phillips Lovecraft s-a născut la 20 august 1890 în Providence, Rhode Island, având ca părinţi un comis-voiajor, Winfield Scott, şi pe soţia acestuia, Sarah Susan Phillips. De la vârsta de opt ani rămâne orfan de tată, fiind crescut de mamă, de cele două mătuşi şi în special de bunicul său, Whipple Van Buren Phillips, antreprenor.

Având mare predispoziţie la boli – asemănându-se în această privinţă atât cu predecesorul său E.A. Poe, cât şi cu urmaşul Stephen King –, tânărul Lovecraft îşi petrece timpul mai mult în casă, educându-se singur. În acest chip a ajuns să asimileze întreaga literatură, pornind de la clasicii greci şi latini, trecând prin *1001 de nopţi* şi ajungând la reprezentanţii victorianismului cu care era contemporan, fără îndoială urmărind constant acele elemente tenebroase care îi trezeau interesul (şi care se regăsesc la autorii prezentaţi până acum în eseul de faţă). La nouă ani devine pasionat de chimie, iar la doisprezece de geografie şi astronomie. Primele încercări literare datează de la şapte ani, când scrie povestiri şi poezii evident tributare lecturilor sale (*Poemul lui Ulise* este o parafrază în 88 de versuri a *Odiseei*).

Totodată, compune tratate de chimie şi astronomie. Prima povestire horror despre care avem cunoştinţă este *Fiara din peşteră*, scrisă în 1905 şi publicată în 1918 în revista *The Vagrant*

Pe când avea doar 14 ani, moare şi bunicul său, cel care susţinea financiar familia. Lipsurile atât materiale, cât mai ales cele afective îl aruncă într-o mare depresie. Din această pricină, Lovecraft abandonează definitiv liceul. Se retrage în sine, găsind consolare în poezie şi astronomie.

Un alt episod semnificativ este moartea mamei, în 1921. Grăbindu-se să înlocuiască figura ei ocrotitoare, întâlneşte şi se căsătoreşte cu Sonia Haft Greene, o evreică de origine rusă cu nouă ani mai mare ca el. Mariajul se destramă

cinci ani mai târziu.

Anii care i-au mai rămas de trăit, până în 1937, îi petrece în recluziune, revenind din New York în Providence-ul natal, scriind şi citind. A fost cea mai prolifică decadă a vieţii sale. Acum îi descoperă pe acei „maeştri moderni” amintiţi de noi în capitolul anterior şi, sub influenţa lor, scrie cele mai reprezentative opere – *Cazul Charles Dexter Ward*, *Culoarea căzută din cer*, *în munţii nebuniei*.

Este creatorul miturilor Cthulhu (un panteon de zeităţi şi entităţi imaginare, botezat astfel de August Derleth, editorul său) sau, păstrând preferinţa autorului, al ciclului Arkham: povestirile se desfăşoară toate într-o regiune imaginară a Noii Anglii cuprinsă între localităţile Arkham (corespondentul Salemului), Innsmoouth (Newburyport, Massachusetts), Dunwich (la întrepătrunderea dintre Hampden, Wilbraham şi Monson) şi Kingsport (Marblehead, de asemenea Massachusetts). În opera sa distingem câteva elemente recurente: acele zeităţi închipuite, un univers cosmic şi prezenţa unei cărţi interzise de magie neagră, fie ea *Necronomiconul*, *Cartea lui Eibon*, *Cultul fără nume*, *Cultul ghoul-ilor* etc.

Influenţa lui Lovecraft asupra literaturii fantastice şi cea horror a secolului XX e aproape imposibil de analizat exhaustiv. Până la mijlocul anilor ’60 şi chiar începutul anilor ’70, o foarte mare parte a literaturii de gen (dar şi celelalte forme ale artei, în special cea dramatică, prin seriale radiofonice, de televiziune şi lungmetraje) stă covârşitor sub pecetea creaţiei lovecraftiene,

din nefericire însă doar la nivel de pastişă. Excepţiile pot fi numărate pe degetele unei singure mâini.

Horrorul modern

Deşi în timpul vieţii sale HP. Lovecraft a fost un autor relativ necunoscut, la scurt timp după dispariţia sa s-au pus bazele unui adevărat cult Lovecraft, pornind îndeosebi de la mitologia Cthulhu. Principalul promotor, în această direcţie, a fost August Derleth. Din păcate, cu toate exagerările cărora li s-a dedat, Derleth poate fi amintit, totodată, şi în calitate de cea mai proeminentă figură din mulţimea de scriitoraşi care, până la adevărata înflorire a genului din anii ’70, s-au inspirat din opera lui Lovecraft. Deşi începutul de secol XX corespunde unei veritabile inflaţii de publicaţii dedicate literaturii horror, *Weird Tales* fiind prima care merită menţionată, nu multe sunt numele de autori care au rezistat probei timpului. Amintim două: Robert Bloch (autorul nemuritorului *Psycho*) şi Robert E. Howard (cunoscut îndeosebi drept creatorul lui Conan, deşi creaţiile sale horror sunt mult mai meritorii).

În anii care au urmat, cultura horror s-a dezvoltat cu precădere în direcţie audio-video. Serialele radiofonice cu accent pe groază şi fiori au înflăcărat imaginaţia viitoarei generaţii de aur a scriitorilor de horror, la fel cum au făcut-o şi filmele de cinema, în bună parte ecranizări ale operelor maeştrilor genului. Pe lângă literatura gotică şi romantică, toţi autorii care au consolidat genul horror începând cu anii ’70 amintesc

influenţa acestor două mijloace de expresie artistică. Cel mai de seamă dintre ei, Stephen King, a dedicat un întreg volum fenomenului media horror, *Danse Macabre* (1981, câştigător al Premiului Hugo, un an mai târziu).

Din raţiuni de spaţiu tipografic, alegem să prezentăm succint doar câţiva dintre cei mai reprezentativi autori.

Ramsey Campbell în a doua jumătate a deceniului 70, în Marea Britanie debutează tânărul Ramsey Campbell. Romanul *The Doll Who Ale His Mother* (1976) face trimitere direct din titlu la filmele erei atomice. Omagiu adus aceleiaşi arte sunt şi cele trei „novelizări" pe care Campbell, născut la

Liverpool în 1946, le publică un an mai târziu: *The Bride of Frankenstein*, *Dracula's Daughter* şi *The Wolf Man*. Însă măsura talentului său de autor cu greutate o dă abia în 1979, când scoate la lumină *The Face That Must Die*, o poveste alertă despre un ucigaş psihotic care i-a adus autorului laude din partea „starurilor" genului de peste ocean: Peter Straub, David Morrell, Whitley Strieber şi Stephen King, cel al cărui omolog european spun criticii că este. Au urmat romane care i-au întărit poziţia: *The Părăsite* (1980, pe tema ocultismului), *The Nameless* (1981, ecranizat în 1999), *Obsession* (1985) etc.

Astăzi, Ramsey Campbell este privit ca un adevărat guru de scriitorii noului val al horrorului britanic. Laureat al tuturor marilor premii, antologat şi analizat în eseuri monografice,

Campbell este, pe bună dreptate, scriitorul care a readus gloria horrorului pe tărâm britanic, acolo unde bazele lui au fost puse de Walpole, Shelley, Stoker.

Brian Lumley

Dacă există în Marea Britanie un autor care să fi dus mai departe arta lui Lovecraft, în acelaşi timp remodelând-o, acesta este Brian Lumley. Născut în 1937, deci chiar în anul morţii lui Lovecraft, unii n-au ezitat să speculeze o eventuală reîncarnare transoceanică a scriitorului din Providence, Rhode Island. Fost ofiţer în Poliţia Militară Regală, în 1980 a abandonat cariera armelor şi s-a dedicat exclusiv literaturii horror, începutul activităţii sale de scriitor stă puternic, cum spuneam, sub pecetea influenţei lui Lovecraft. Multe dintre primele sale cărţi le-a publicat la Arkham House, editura înfiinţată de August Derleth însuşi, în 1939, cu intenţia declarată de-a publica în ediţii cartonate cele mai bune opere ale lui Lovecraft. Mitologiei Cthulhu, Lumley i-a adăugat o seamă de povestiri, dar şi un roman întreg în care l-a introdus ca personaj principal pe Titus Crow. Ulterior, aventurile lui Crow au evoluat într-o serie aparte.

Brian Lumley este însă mai cunoscut ca autorul seriei *Necroscope*. Primul volum a văzut lumina tiparului în 1986, reprezentând, la data aceea, o adevărată revelaţie. Mitul vampirului, atât de uzat, a fost resuscitat în cel mai fericit chip prin povestea lui Harry Keogh. Succesul seriei, concepută iniţial în cinci volume, a generat mai multe urmări: trilogia *Vampire World*, două

volume *Necroscope*: *The Lost Years şi* trilogia *E-Branch*, plus un roman final, *The Torch* (2006).

În intervalul 1996 – 1997, Brian Lumley a fost preşedintele Horror Writers Association, înfiinţată în 1985 de Robert McCammon, Joe R. Lansdale şi Dean Koontz, din partea căreia, în 2010, a primit Premiul pentru întreaga activitate. În acelaşi an i-a fost decernată aceeaşi distincţie în cadrul World Fantasy Convention.

Din nefericire, opera lui (la fel ca şi a lui Ramsey Campbell) este aproape complet necunoscută publicului român.

Stephen King

Despre Stephen King (n. 1947, Portland, Maine) aproape că nu se mai poate spune nimic nou. De altfel, autorul care a dat lovitura în 1974 cu un roman scurt şi bizar, *Carrie*, a fost destul de zgârcit de-a lungul timpului cu informaţiile din viaţa personală. Ştim despre el, în linii mari, doar ceea ce singur ne-a spus în *On Writing* (2000 – *Misterul regelui. Despre scris*, Editura Nemira 2007) sau, printre rânduri, despre tinereţile sale, în *Danse Macabre* (1981). Ce merită amintit, în treacăt, este asemănarea incredibilă dintre istoria lui de familie dezbinată, plus primii ani ai unei copilării bolnăvicioase, şi biografia lui E.A. Poe şi H.P. Lovecraft.

De asemenea, demn de semnalat pentru istoria genului este faptul că Stephen King, după succesul cu *Carrie* şi inevitabila sa înregimentare în segmentul horror al literaturii, şi-a îndreptat atenţia spre temele clasice ale genului: vampirii {*Salem slot*, 1975) şi casa bântuită/ fantomele

(*The Shining*, 1977). Elementul definitoriu, rămas astfel până în zilele noastre, în cele mai recente scrieri ale autorului, este universul recognoscibil în care se desfăşoară acţiunea. Forţa prozei sale, dincolo de capacitatea ei evocativă, stă în introducerea treptată, logică a elementului supranatural într-un cadru comun, de zi cu zi, cu care cititorul rezonează. O formulă pe care au încercat să o reproducă, fără prea mare succes, majoritatea scriitorilor care i-au urmat.

Din toată creaţia lui King, amplă şi diversă, atât ca stil, subiect, desfăşurare, cât şi ca valoare, merită reţinută seria *Dark Tower* (7 volume, cu un al 8-lea publicat recent, dar oarecum independent de celelalte). În acest nexus al operei sale.

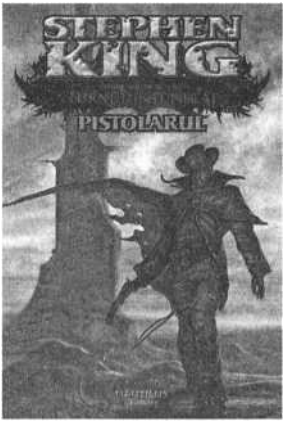

Stephen King a cumulat întreaga sa putere creatoare, oferind răspunsuri, prin convergenţă, multora dintre romanele sale anterioare (sau, în câteva cazuri, chiar viitoare!). În mod cert, exegeza literară de specialitate va avea mult de disecat interpretativ palierele la care acest ciclu funcţionează.

Inutil de spus că apariţia lui Stephen King la

mijlocul anilor ’70 marchează începutul perioadei faste a literaturii horror în lume. Privind de departe, King este al treilea mare pilon pe care se sprijină acest gen. Anii 2000, deşi au adus la lumină figuri importante, încă nu au reuşit să producă o gândire literară de anvergura sa.

Peter Straub

Cunoscut la noi, în România, mai mult prin asociere cu Stephen King (datorită celor două traduceri *Talismanul* şi *Casa întunericului*, deşi a mai apărut un roman al său, independent, *Copiii pierduţi*), Peter Straub aduce în contemporaneitatea horrorului mai mult din acel spirit gotic-baroc al rădăcinilor sale. În opera lui Straub se simte mai apăsat influenţa culturii scrise, în detrimentul celei audio-video, de la care se revendică, bunăoară, Stephen King.

După un debut neconvingător şi pentru el însuşi cu romanul *Marriages* (1973), Straub îşi îndreaptă atenţia spre partea întunecată a lucrurilor, cu romane precum *Julia* (1975) şi *If You Could See Me Now* (1977). Reţine însă atenţia publicului cu o poveste care, aşa cum se întâmplă în zorii unui nou curent literar, reiterează un motiv clasic, inovându-l.

Ghost Story (1979) e o poveste fascinantă, care îmbină istorisirea cu fantome à la M.R. James cu tehnica poveştilor în ramă brevetată de Chaucer şi Boccaccio. Succesul cărţii a dus la ecranizarea ei, la scurt timp, în 1981, avându-l în rolul principal pe nimeni altul decât pe Fred Astaire.

Shadowland (1980) abordează subiectul

magiei, în vreme ce *Floating Dragon* (1984, câştigător al Premiului August Derleth) se apropie ca subiect de romanele congenerului său, Stephen King (un oraş întreg căzut pradă unui rău nevăzut), în acelaşi timp distanţându-se de el prin tehnica narativă.

De altfel, Peter Straub a fost întotdeauna interesat de latura tehnică a unei poveşti, multe dintre cărţile sale putând prilejui discuţii ample, academice. Autorul e un stilist care n-a uitat că povestea primează.

O atenţie specială merită trilogia *Blue Rose*: Koko (1988), *Mystery* (1990) şi *The Throat* (1993).

Anne Rice

Tot de mitul vampirului îşi leagă numele şi Anne Rice (n. 1941). În lumea literară americană, dacă vrei să-ţi câştigi pâinea din scris, mai greu e să-ţi găseşti nişa în care să activezi. Anne Rice a avut norocul – dar şi înţelepciunea – să intuiască şi să profite de potenţialul pe care poate inconştient îl pusese în prima ei carte de succes (*Interviu cu un vampir*, 1976), prologul unei complicate poveşti cu vampiri, expuse la persoana întâi de protagonişti, apelând în acelaşi timp la un ton sobru, de cronicar burghez, la bine documentate decoruri istorice, la curente filosofice şi, mai presus de toate, la personaje complexe, sfâşiate între poftele fireşti (ale vampirilor) şi aspiraţiile superioare (de-a redeveni oameni).

Dacă *Interviu cu un vampir este* povestea spusă de Louis unui reporter dornic de-o ştire senzaţională, următoarele cărţi din serie îl înfăţişează ca personaj mai important pe Lestât,

vampirul ambiţios care nu s-ar da în lături de la nimic pentru a-şi atinge dorinţa de supunere totală. Într-atât e de mare pofta lui de mărire, încât, în cea de-a treia carte a seriei, *Regina damnaţilor*, ajunge să soarbă sângele lui Enkil şi al Akashei, făuritorii vampirilor de pe faţa pământului. Mergând chiar mai departe, în *Diavolul Memnoch*, nesătulul Lestât bea până şi din sângele sfânt, sângele lui Iisus.

Din nefericire, deşi multe dintre celelalte cărţi ale autoarei (de pildă, cele din dipticul *Songs of the Seraphim*) sunt demne de luat în seamă, Anne Rice a rămas şi va rămâne definitiv în conştiinţa cititorilor exclusiv prin *Cronicile Vampirilor*.

Robert McCammon

Nume pe nedrept dat uitării astăzi, Robert McCammon (n. 1952) este unul dintre principalii actori de pe scena literaturii horror în perioada ei de înflorire maximă (a doua jumătate a anilor ’70 şi începutul anilor ’90). Romanele sale publicate până în 1992, când a decis să renunţe la scris, sunt veritabile capodopere, *Swan Song* (1987) putând oricând rivaliza cu *The Stand* de Stephen King, iar *Boy’s Life* (1991) şi *Gone South* (1992) fiind, poate, cele mai cutremurătoare poveşti despre maturizare din întreaga literatură horror.

Deşi autorul a revenit asupra deciziei şi, în 2002, a publicat romanul *Speaks the Nightbird*, primul din seria *Matthew Corbett*, şi cu toate că nu permite retipărirea cărţilor sale de început, socotindu-le insuficient de bine realizate literar, tocmai pentru acele opere rămâne McCammon în

istoria literaturii horror. Cazul său se aseamănă, în a doua parte, cu cazul lui Dean Koontz, iar în prima – aplecare asupra genului horror, pentru a-l abandona apoi – cu al lui Dan Simmons.

Dan Simmons

Cel pe care cititorii români îl asociază în special cu serii SF serioase, doldora de referinţe intertextuale, şi, mai recent, cu romanul istoric de mister *Drood*, şi-a început cariera de scriitor compunând poveşti terifiante. Dan Simmons (n. 1948) a debutat cu romanul *Song of Kali* (1985), povestea unui cărturar american care, aflat la Calcutta, descoperă un cult bizar care o venerează pe zeiţa Kali. Cea mai mare reuşită în domeniu, din bibliografia asta, pare a fi însă masivul roman *Carrion Confort* (1989), recompensat cu premiile Bram Stoker, August Derleth şi World Fantasy. Romanul introduce ideea controlului minţii de la distanţă, socotind că aceasta ar fi explicaţia pentru fapte abominabile comise de-a lungul istoriei, inclusiv Holocaustul. *Summer of Night* (1991) şi continuarea sa *A Winter Haunting* (2002) sunt poveşti de maturizare (sau despre pierderea inocenţei), în tânăra tradiţie a lui *It* de Stephen King şi *Boy's Life de* Robert McCammon.

Deşi *The* Terror (2007) şi *Drood* (2009) conţin elemente horror, ambele se concentrează îndeosebi pe construirea atmosferei de epocă – într-adevăr apăsătoare, sumbre. Din câte se pare, abia *The Abominable*, romanul pe care autorul îl va publica anul acesta, va marca întoarcerea sa la horror.

Dean Koontz

Dean Koontz (n. 1945) şi-a început şi el activitatea de romancier scriind poveşti de groază. De regulă, acele cărţi se deosebesc prin introducerea iniţialei R. (de la Ray) în numele autorului. În ultimii ani, însă, autorul s-a profilat pe genul thriller, rareori cu vreo tentă supranaturală.

De altfel, întotdeauna scrisul lui Koontz a fost unul alert, iar preocuparea sa a împletit mereu fiorul groazei cu ameninţarea descoperirilor ştiinţifice de ultimă oră. Primele romane din sfera horrorului (*The Fall of the Dream Machine*, *Fear That Man*, *Bestehild*, *A Darkness în My Soul* etc.) s-au oprit la primele ediţii, autorul socotind că

abia din 1980, odată cu publicarea romanului *Whispers* {*Şoapte*), ecranizat pentru micul ecran, cariera lui de scriitor merită consemnată editorial pe mai departe. Au urmat alte romane de acelaşi calibru: *Phantoms*, *Strangers*, *Watchers*, *Lightning*, *Midnight* {*Miezul nopţii*, în ediţia românească), *Cold Fire*.

Hideaway, *Dark Rivers of the Heart* (*Râurile întunecate ale inimii*, un excelent roman) etc. Începând cu *Intensity* (*Beţia sângelui*), Koontz prinde parcă aripi şi orice publică e un succes garantat. E vizibilă din ce în ce mai tare o aplecare deosebită asupra limbajului, asupra personajelor mai bine conturate, asupra unei intrigi dezvoltate cu precizie de ceasornicar elveţian, asupra unui melanj omogen de genuri (odată cu *Intensity* Koontz îşi dezlipeşte eticheta de scriitor de cărţi strict horror!). Punctele forte ale scriiturii de până atunci sunt folosite ca rampe de lansare, autorul brodând în jurul lor noi şi noi arabescuri.

Aşa se face că în 1997 publică *Sole Survivor* (*Unicul supravieţuitor*); în 1998, *Fear Nothing* (prima parte din trilogia care-l are ca personaj principal pe Christopher Snow); în 1999, *False Memory şi Seize the Night* (a doua parte a trilogiei *Christopher Snow*) \în 2000, excelentul *From the Corner of His Eye* (tradus la noi cu fatidicul *Nimic nu e întâmplător*); în 2001, *By the Light of the Moon*\ 2003 – *The Face* şi *Odd Thomas* (acesta din urmă, aducându-i cele mai multe aprecieri din partea cititorilor, care l-au convins să revină cu noi „episoade”, şase până acum, cel de-al şaptelea

fiind deja anunţat); în 2004, *Life Expectancy* 2005 – un proiect transformat în carte datorită eşecului de a-l transpune în film, *Frankenstein* (cinci volume scrise în colaborare cu diverşi alţi autori) etc.

Retras şi zgârcit cu apariţiile televizate, mare iubitor de câini, fără moştenitori direcţi (familia sa are un istoric de boli mentale, ceea ce l-a făcut să refuze ideea procreării), Dean Koontz este un autor prolific, destul de consecvent valoric, nu neapărat surprinzător, dar întotdeauna plăcut la citit.

Clive Barker

Născut în 1952, Clive Barker, prin viziunea sa cu totul aparte (nu doar în scris, ci şi în domeniul picturii, al cinematografiei etc.), a însemnat o revelaţie. Se întâmplă mai rar ca un autor să impresioneze aşa puternic încă de la debut, cu atât mai puţin atunci când debutează cu un volum de povestiri. Şi totuşi, Clive Barker a făcut istorie publicând, în 1984, primul din cele şase volume intitulate generic *Books of Blood*. Amestecând halucinantul cu visceralul, absurdul cu grotescul, astralul cu teluricul cel mai prozaic, Barker reuşeşte în povestirile sale să dea o nouă dimensiune horrorului. De asemenea, sexualitatea ambiguă este o trăsătură a scrisului său (el însuşi fiind un homosexual declarat), la fel şi existenţa unor universuri – fantastice şi totodată macabre – paralele lumii noastre. Cuvintele lui King la apariţia acestor volume rămân valabile: „Am văzut viitorul genului horror, iar numele acestuia este Clive Barker”.

În 1985, Barker publică romanul *The Damnation Game*, iar în 1986, *The Hellhound Heart*, cel care va da naştere francizei cinematografice *Hellraiser* Deşi în majoritatea celorlalte opere ale sale a ales să accentueze elementul fantasy, uneori adresându-se chiar copiilor, cărţile de început au lăsat o impresie atât de puternică, încât au dus la dezvoltarea unui întreg subgen (*splatterpunk*-ul, desăvârşit apoi de Richard Laymon).

Jack Ketchum

Dallas Mayr, autorul care a ales să scrie sub pseudonimul Jack Ketchum, s-a născut în 1946, în Livingston, New Jersey. Faptul că Robert Bloch i-a fost mentor încă din anii adolescenţei este deja ştiut. La fel cum este cunoscut şi că Stephen King, prin cuvintele de laudă pe care le-a avut la adresa romanului său din 1989, *The Girl Next Door*, i-a năşit lansarea pe marea scenă a lumii. Din păcate, dincolo de aceste amănunte, cititorul român probabil că ştie puţine despre Ketchum şi opera sa.

A debutat în 1981 cu un roman controversat, *Off Season*, subiectul sensibil fiind, totodată, cel care l-a determinat să adopte un pseudonim; zece ani mai târziu apare şi continuarea, *Offspring*. Au urmat cărţi la fel de „scandaloase”: Cover (1987), Red (1995), *The Lost* (2001), *The Woman* (2011, în colaborare cu Lucky McKee) etc.

O caracteristică a scrisului lui Ketchum este încălcarea cu bună ştiinţă a tabuurilor. Cărţile sale nu sunt niciodată o relaxare; dimpotrivă, provoacă încordare, repulsie, revoltă, indignare. Totuşi,

nimic nu este gratuit în ele. Totul se justifică prin natura umană, care se manifestă în cel mai hidos mod atunci când persoana în cauză e supusă stresului (din varii motive, cel mai adesea de vină fiind constrângerea socială).

Richard Laymon

Reprezentant de marcă al subgenului *splatterpunk*, Richard Laymon (1947 – 2001) a clădit o veritabilă şcoală literară. A debutat în 1980 cu romanul *Cellar*, primul dintr-o serie intitulată *The Beast House Chronicles*. A scris multe cărţi inegale ca valoare. În mod curios, cele mai izbutite creaţii ale sale sunt cele „mai cuminţi”, scăpând încadrării splatterpunk: *The Traveling Vampire Show* (2000, Premiul Bram Stoker) şi *Night în Lonesome October* (2001).

Importanţa lui ca scriitor se măsoară însă în numărul impresionat de adepţi pe care îi are, majoritatea ducându-i mai departe moştenirea: Edward Lee, Brian Keene, Bryan Smith, Carlton Merlick III (care a dezvoltat un alt subgen, bizarro”), John Schipp, Robert Devereaux, Wrath James White, John Urbancik etc. După falimentul Editurii Dorchester, care publica sub imprintul Leisure Horror, coordonat de Don D’Aur ia, romanele lui Laymon şi ale adepţilor săi, majoritatea acestor autori s-au mutat la Deadite Press, subgenul fiind rebranduit „cult horror”.

Din păcate, cele mai multe creaţii ale lui Laymon şi cele inspirate de acestea sunt submediocre, viscerale fără discernământ, căutând doar să oripileze.

Horrorul în noul mileniu

După o perioadă de declin, când supraoferta a dus la apariţia pe piaţă a nenumărate cărţi de valoare îndoielnică, se pare că atenţia sporită cu care editurile, în plină criză economică, îşi selectează autorii dă roade. Aşa se face că în ultima vreme putem vorbi despre nume precum Gary McMahon, Michael Marshall, Conrad Williams, Tim Lebbon, Simon Bestwick, Sarah Pinborough, Adam Nevill, Jonathan Oliver etc. – în Marea Britanie, iar în Statele Unite: Bentley Little, Dale Bailey, Sarah Langan, Douglas Clegg, Lee Thomas, Tom Piccirilli, Gary A. Braunbeck.

Laird Barron, Jonathan Maberry, F. Paul Wilson etc. Lista ar putea continua pe pagini întregi.

Entuziasmul nostru se poate explica însă prin proximitate şi contemporaneitate. Câţi dintre aceştia vor fi validaţi de trecerea timpului rămâne de văzut. Cert este însă un lucru: genul horror, după ce a trecut prin atâtea etape, are de-acum material suficient pentru a-şi dovedi validitatea literară. E nevoie doar de autori inteligenţi şi inspiraţi, care să ştie să profite de-o tradiţie îndelungată, inovând în acelaşi timp.

Groaza în literatura română

Românii nu au o tradiţie atât de bine dezvoltată în ceea ce priveşte literatura groazei. Câteva exemple „clasice” se găsesc totuşi.

La fel ca oriunde, avem elemente horror în basmele populare. Acolo, răul este întotdeauna personificat, iar supranaturalul îmbracă forme dintre cele mai cumplite.

În cultura scrisă, Adrian Oţoiu, în *Trafic de*

frontieră, găseşte că putem vorbi despre unii „clasici ai psihologiei groazei”, exemplificând cu „O făclie de paşte” de Caragiale, unele proze de Cezar Petrescu, „Moara lui Califar”, fără-ndoială, de Gala Galaction, dar şi poemul *Strigoii* al lui Eminescu.

În acelaşi registru, numit însă „miraculosul mitico-magic şi superstiţios”, Sergiu Pavel Dan îi plasează pe Vasile Voiculescu, Mircea Eliade şi Pavel Dan.

Apropiindu-ne în timp, acelaşi Adrian Oţoiu ne îndreaptă atenţia, într-o discuţie despre groază, spre „romanul unui bloc în zece secvenţe horror” al lui Radu Ţuculescu, *Cuptorul cu microunde*. Găsim elemente specifice genului şi la Mircea Cărtărescu, în „Gemenii” (dublul), dar şi în primul volum al trilogiei *Orbitor* (grotescul şi arabescul à la Poe). Tot spre grotesc şi absurd ne spune Liviu Antonesei că glisează şi *Mortido*, romanul lui O. Nimigean.

În afara acestor autori aşa-zis de mainstream, sunt câteva nume, nu puţine, care s-au afirmat în ultimii ani sau sunt pe cale să se afirme în genul horror. Cel care a cultivat groaza printre primii, la modul serios, este Liviu Radu (romanul *Spaime*, 2004). Unele povestiri din volumul *Numărul fiarei* (2004) de Sergiu Someşan intră, de asemenea, în atenţia noastră.

În 2002, apare unul dintre primele romane horror româneşti: *în umbra deasă a realităţii* de Mircea Pricăjan, o încercare de-a împăca trendul horror american cu unele caracteristici autohtone.

Cinci ani mai târziu, în 2007, este publicat

romanul *Chipul din cenuşă* al tânărului Victor Dragomir. Evident influenţat de Stephen King, autorul ţese o poveste interesantă, bine scrisă, despre confruntarea unui scriitor cu dublul său. Din păcate, Victor Dragomir a ales să se dedice filmului, abandonând literatura.

În 2010, Oliviu Crâznic apare pe piaţă cu romanul gotic… *şi la sfârşit a mai rămas coşmarul*. La distanţă de 246 de ani de la apariţia *Castelului din Otranto* de Horace Walpole, Crâznic bifează un pas necesar în evoluţia genului în România, expunându-se riscului de a fi socotit anacronic. Romanul este foarte bine primit.

Ştefana Czeller, la rândul ei, prezentă în acest număr al revistei cu povestirea „Ape negre”, a publicat în 2011 romanul *Cerneală şi sânge*, *o* istorisire cu accente evident întunecate.

Proză cu adevărat horror a publicat, în diverse periodice şi antologii, Ciprian Mitoceanu. La fel, A.R. Deleanu, care a debutat în 2012 cu romanul *îmblânzitorul apelor* (poveste apocaliptică), se pregăteşte chiar de lansarea unui volum întreg conţinând proze horror, intitulat *Acluofobia*. Dacă Mitoceanu este un povestitor diluvian, A.R. Deleanu se arată ca un stilist al poveştii. Va fi interesant de urmărit evoluţia celor doi.

Două zone conexe ale horrorului sunt de asemenea bine reprezentate la noi. Horrorul romantic, prin seria *Ultima vrăjitoare din Transilvania*, de enigmatica Anna Vary (al doilea volum urmează să apară în curând), şi horrorul nihilist, prin *Sânge satanic de* Cristina

Nemerovschi.

Accente horror găsim şi în prima parte a romanului o *fereastră întunecată* de Florin Irimia, iar Ştefan Bolea, în volumul de poeme *Gothic* (2011), face un interesant exerciţiu de trecere în registru liric a angoasei cel mai adesea exprimată epic.

Până acum ni s-au oferit şi două antologii conţinând proze horror. Prima, *Dincolo de noapte. 12 feţe ale goticului*, îngrijită de Oliviu Crâznic, apărută în 2012, reuneşte, pe lângă texte de factură gotică, şi mai multe aparţinând în mod clar horrorului modern. A doua, Zomhii. *Cartea morţilor vii*, îngrijită de Mircea Pricăjan, adună 20 de viziuni din partea a 19 autori despre posibila apocalipsă zombi românească. Cele două antologii reunesc, pe lângă unele nume amintite mai sus, şi o seamă de autori încă nedebutaţi în volum propriu. Îi enumerăm aici, nu într-o ordine anume, alături de alţii care s-au oferit lecturii în diverse publicaţii electronice: Diana Alzner, Aurelia Chircu, Alexandra Niculae, Cătălina Fometici, Lena Kart, Raluca Băceanu, Ioana Cătălina Dorojan, Paul D. Adrian, Andrei Gaceff, Felix Tzele, Alin Dărângă şi Teo Tucan, James R. Blaisse, Tiberiu Virgil Popescu.

Concluzii

Aşa cum am putut vedea, fiorul groazei este o constantă a literaturii încă din cele mai vechi timpuri. Faptul că în prezent s-a ajuns la o separare a temelor şi motivelor, dar mai ales a metodei artistice de exprimare a lor, rezultând genuri specializate – cum este şi horrorul –, nu

trebuie să sperie (sic!) pe nimeni. Discutăm despre evoluţie, despre rafinarea unor simţuri, despre selectarea grupului-ţintă de cititori, în definitiv.

Iar ceea ce sperăm să se înţeleagă la finalul acestui eseu este că literatura horror nu reprezintă o anomalie, o abominaţie. Dimpotrivă. Este o emanaţie firească a gândirii creatoare. Vlăstarul conştient de sine al imaginaţiei.

Bibliografie selectivă

HP. Lovecraft, *Horrorul supranatural în literatură*, trad. de Florin Mircea Tudor, în revista *Echidistanţe*, nr. 1, Institutul European, Iaşi, 2006.

Florin Mircea Tudor, *Dicţionar horror*, Institutul European, Iaşi, 2003.

Florin Mircea Tudor şi Lucia-Alexandra Tudor, *Enciclopedie horror*, vol. 1 literele A-C, vol. 2 literele D-G, Institutul European, Iaşi, 2012.

Stephen King, *Danse Macabre*, Berkley Books, New York, 1984.

Randall Stevenson, The British Novel Since the Thirties. An Introduction, B.T. Batsford Ltd, Londra, 1987

Joyce Carol Oates, „Reflections on the Grotesque”, postfaţă la *Haunted*: *Tales of the Grotesque*, Plume, 1995.

Joyce Carol Oates, introducere la *American Gothic Tales*, Plume, 1996.

Ovidiu Drâmba, *Istoria literaturii universale*, 2 vol., Ed. Saeculum I.O. Şi Vestala, Bucureşti, 1997.

Ileana Verzea, *Proza „gotică” engleză sau fascinaţia imaginaţiei într-o epocă a raţiunii*,

prefaţă la Horace Walpole, *Castelul din Otranto*, trad. de Georgeta Pădureleanu, Ed. Minerva, Bpi nr. 1125, Bucureşti, 1982.

Sergiu Pavel Dan, *Proza fantastică românească*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1975.

Rodica Iulia, *Dracula sau triumful modern al vampirului*, Ed. Compania, Bucureşti, 2004.

Adrian Oţoiu, *Trafic de frontieră*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2000.

APE NEGRE

Ştefana Cristina Czeller

Ştefana Cristina Czeller s-a născut la Iaşi, în 1973. A absolvit Facultatea de Filologie a Universităţii de Stat „Mihail Lomonosov" din Federaţia Rusă, ca bursier al statului român. De 13 ani este reporter la cotidianul regional *Evenimentul* din laşi.

A publicat povestiri în antologiile *Dansând pe Morte*, *Pangaia*, *Steampunk – A doua revoluţie*, *Venus*, *Cele douăsprezece feţe ole nopţii*, *Cele 1001 scorneli ole Moşului 5F*, *Călătorii în timp* şi în revistele *Helion* şi *Galileo*. Romanul de debut, *Cerneală şi sânge*, a apărut în 2011, la Editura Millennium Books. Tot în 2011, i s-a decernat Encouragement Award la Eurocon, iar anul trecut, Premiul Romcon pentru debut.

Uneori, îl uram pe fratele meu, Mişa. Nu ştiam ce-mi trezea sentimentul ăsta. Să fi fost calmul lui perfect, modul în care reuşea să treacă peste obstacole? Felul în care tata se uita la el? Aveam destule pentru care să-i mulţumesc şi nimic să-i reproşez, dar la treizeci şi ceva de ani mă simţeam încă un puştan în faţa lui. Aşa că, înainte

de vacanţă, corectând fără chef lucrările studenţilor, priveam cu acreală spre calendarul care-mi indica apropierea implacabilă a unei alte sindrofii familiale. Un ciocănit puternic m-a scos la timp din starea asta mizerabilă.

— Da, am spus. Intraţi!

Uşa cabinetului s-a deschis energic şi a intrat un ins atletic, îmbrăcat într-un costum negru, pe care gulerul de preot părea cumva nelalocul lui. Avea ochi căprui şi păr blond, puţin zburlit. A păşit până în dreptul biroului de parcă era la el acasă.

— Bună ziua, mi-a spus cu o voce caldă. Sunt Tom Pears şi, dacă aveţi câteva minute libere, aş dori să discutăm, profesore Hall.

Nu-l mai văzusem şi, având în vedere conţinutul programei mele, nu mă număram printre favoriţii clerului. Curios, i-am făcut semn să se aşeze.

— Cu ce vă pot ajuta, părinte? am întrebat.

— Am citit cartea dumneavoastră despre istoria magiei negre, a zis, şi am găsit-o extrem de interesantă. Îmi imaginez însă că a stârnit ceva controverse.

Mi-am dres glasul. Mă puteam aştepta la un pumn în nas sau la invitaţia de a vorbi în faţa unor ţicniţi. Felul în care m-a privit mi-a dat de înţeles că ştia ce-mi trecea prin minte.

— Fac parte dintr-o asociaţie mai puţin obişnuită, a spus.

Ultima variantă era deci cea bună.

— Nu cred că vă pot ajuta, am zis. Nu ţin prelegeri în afara amfiteatrului!

— Nici nu intenţionam să vă propun aşa ceva,

profesore Hall!

— Atunci?

— Aş vrea să vă uitaţi la nişte fotografii şi să-mi oferiţi o opinie de expert.

Mi-a întins un teanc de poze mari, colorate. Am privit îngrozit cadavrul unei fete. Era goală şi pe abdomen avea o arsură profundă. De pe sânul drept lipsea o bucată de piele, o împunsătură adâncă se vedea în dreptul inimii.

— Cine e? De unde aveţi pozele astea? am întrebat cu glas slab.

— Cadavrul a fost descoperit acum câteva ore. Era studentă, Anna Makarova. Din Ucraina, singură la părinţi. Tatăl e-unindu-striaş putred de bogat. Avea un apartament în oraş şi un iubit, care-i plecat din ţară. Poliţia nu are, deocamdată, nici un suspect.

Sentimentul că eram pe punctul să mă vâr în ceva periculos începea să-l învingă pe cel de greaţă.

— Cine sunteţi de fapt, părinte? am spus. Ce asociaţie reprezentaţi? Ce vreţi de la mine?

Tom Pears n-a coborât privirea, dar ochii i-au devenit mai atenţi.

— Fiat Lux se cheamă, a răspuns. Investigăm cazuri… ieşite din comun. Vă rog doar să vă uitaţi peste toate fotografiile şi să-mi spuneţi dacă vedeţi ceva bizar.

— Pe lângă fata moartă, adică?

— Da, pe lângă fata moartă, mi-a răspuns plat.

Am vrut să-i dau pozele înapoi şi să-i arăt uşa, după care să-mi torn o porţie generoasă de

coniac, în schimb am început să le răsfoiesc. Am văzut lumânarea neagră de pe noptieră, doar pe jumătate arsă, cercul de sânge din jurul trupului şi petele de pe perete, excrementele de pisică de lângă prag. *Eu*, arsura de pe burta Annei. Am ridicat din umeri.

— Sunt elemente de magie neagră pe care, cred, le-aţi identificat deja. E un ritual de inspiraţie medievală, dar nu ştiu care-a fost scopul său.

Tom şi-a adunat pozele încet, parcă dându-mi ocazia să mă uit la ele pentru ultima oară. S-a scotocit în buzunar şi mi-a întins o carte de vizită. Avea trecut pe ea doar un număr de telefon mobil.

— La orice oră răspunde cineva, mi-a zis. Dacă vă mai vine vreo idee…

Am vârât-o în buzunar.

— Asociaţia asta, l-am întrebat pe Tom când era gata să deschidă uşa, cine mai face parte din ea?

— Un medic şi un preot. Un hai să-i zicem, expert în probleme de securitate. Un medium. Un istoric. Din păcate, profesorul Miles a trecut la cele veşnice acum o lună.

Am fluierat surprins. Adrian Miles fusese una dintre cele mai importante figuri ale unei comunităţi roase de veşnice invidii. Din câte ştiam, murise din cauza unui infarct, la doar 54 de ani. Dar oare ştiam tot?

— Aaa… am murmurat. L-am întâlnit la câteva congrese. A fost un istoric extraordinar.

Preotul a surâs şters.

— Da, a fost şi un om extraordinar. La

revedere!

A ieşit şi m-a lăsat într-o stare de agitaţie extremă. Poate asasinul săvârşise un fel de ritual, dar era o prostie să mă amestec într-o asemenea istorie. Nu ştiam nimic despre asociaţia lor. Am deschis laptopul şi am început să caut Fiat Lux. Am găsit doar două referiri obscure, dar măcar aveam confirmarea că asociaţia exista. Am privit spre geam, dincolo de care culorile asfinţitului se amestecau într-un fel de supă. Deodată, gândul că eram ultimul rămas în clădirea facultăţii m-a făcut să nu mă simt prea bine. Mi-am luat haina, am stins lumina şi am ieşit din birou.

Până acasă, am tot rumegat cele aflate, fără să ajung la vreun rezultat. Am deschis televizorul, prea agitat ca să fac altceva. La ştiri au vorbit pe larg despre moartea Annei, dar detaliile cele mai urâte nu le ştiau. Am mai aflat doar că tatăl ei, Vladimir Makarov, era proprietarul mai multor staţiuni de lux din Germania şi Austria. Ca mulţi alţi oligarhi slavi, era bănuit de legături cu mafia, aşa că reporterii băteau monedă pe răzbunarea cercurilor interlope. Eu n-aş fi pariat însă pe asta.

Am adormit pe la ora două şi am visat uşi roşii deschizându-se şi închizându-se. Spre dimineaţă, un Tom Pears crucificat cu capul în jos mi-a strigat, împroşcând sânge, că totul s-a întâmplat din vina mea. Dimineaţă, doar o ceaşcă mare de cafea neagră m-a putut face să funcţionez.

Nu vedeam altă cale de a mă linişti decât să dau un telefon, aşa că am făcut-o. După jumătate de oră, îmi conduceam Fordul spre adresa primită,

din cartierul italian. După altă jumătate, intram în curtea unei case vechi. Mi-a deschis Tom.

— Bună dimineaţa, profesore! mi-a spus. Toţi vor fi bucuroşi să vă cunoască.

L-am urmat în tăcere pe un hol larg, cu portrete victoriene. Nici eu nu eram sigur cum speram să se desfăşoare lucrurile. La fiecare pas, îmi venea să bâigui o scuză şi să fug. Am intrat însă într-o sală mare, cu o masă rotundă în mijloc. Lângă ea erau aşezaţi un bărbat şi o femeie, un altul îşi turna ceai. Prima s-a apropiat femeia. Avea nasul cam mare, sprâncene lungi şi groase, dinţi de cal şi o strângere de mână bărbătească.

— Agatha Piridis, mi-a spus.

Mi-am zis că avea nişte cromozomi nepotriviţi, biata de ea. Imediat, m-am simţit prost, iar ea a ridicat uşor din sprâncene.

— Nu mă supăr, multă lume îşi spune acelaşi lucru, a bombănit.

— Sunteţi…

— Medium, da!

Bărbatul de la masă, un lungan cu faţa acoperită de pistrui, a surâs larg.

— Agatha are un fel ieşit din comun de a întâmpina oaspeţii, mi-a zis. Sunt doctorul Jan Novak.

Avea mâini şi ochi de chirurg, dar zâmbet de puştan pus pe şotii. Mulatrul care îmi urmărise fiecare mişcare sorbind degajat din ceai a pus ceaşca pe masă cu aer satisfăcut.

— Ned Grimes, a spus şi mi-a prins palma ca într-o menghină.

Am încercat să rezist strânsorii fără să gem

şi am reuşit. Mi-a dat drumul şi am făcut un efort ca să nu-mi frec palma.

— Acum ştiţi pe toată lumea, profesore, a spus Tom. Nişte ceai cu biscuiţi?

M-am trezit dând aprobator din cap şi aşezându-mă lângă Agatha.

— Aveţi vreo teorie, profesore? s-a interesat Tom.

— Încă nu, am răspuns. Lumânarea, excrementele, cercul de sânge sunt elemente de bază pentru tot felul de ritualuri negre. Până nu găsim ceva în plus… Presupun că Poliţia a verificat suspecţii de serviciu.

— Exaltaţi mistici, nebuni violenţi, interlopi ucraineni sau ruşi? Da. N-a obţinut mare lucru, a spus Ned.

Aş fi vrut să le povestesc despre visul meu, dar m-am oprit stânjenit. Ce rost avea?

— Uşi, a murmurat Agatha. Multe, roşii, prin care intră ceva rău.

Mi-am dres încurcat glasul.

— Da, am şoptit, am visat aşa ceva. De unde ştii?

Ca şi cum renunţarea la pronumele de politeţe ar fi fost un semnal, Ned m-a bătut pe umeri jovial.

— Agatha ştie multe, amice!

— Dar nu destule, a zis sec Agatha. Nu şi de data asta. Am văzut-o chircindu-se.

— Mai daţi-mi pozele alea! am spus.

— Nu preferi să vezi totul cu ochii tăi? a întrebat Ned.

— Se poate?

— Dacă ştii pe cine trebuie…

Am plecat împreună cu el şi cu Agatha. Mergeam spre locul unei crime, însoţit de doi oameni pe care abia îi cunoscusem, dar nu din cauza asta pulsul mi se accelerase nebuneşte. Mi-era teamă de ce aveam să simt acolo, de ce avea să ne întâmpine. O teamă iraţională, dar imposibil

de oprit. Când am ajuns la vila cu pereţi de un alb imaculat, Ned m-a măsurat.

— Te simţi bine? a întrebat.

— Îhî, am mormăit.

— Eşti sigur că poţi face asta? Nu-i nicio ruşine dacă preferi să rămâi în maşină!

Aş fi vrut să-i accept oferta, dar m-am uitat spre Agatha şi am strâns din dinţi. Dacă ea putea, puteam şi eu.

— E-n regulă, am zis.

— OK, a spus Ned şi a coborât din maşină.

S-a apropiat de agentul de la poartă şi i-a şoptit ceva. Am urcat scara acoperită de un covor ruginiu, încă nerealizând pe deplin unde urma să intrăm. Doar când am deschis uşa dormitorului şi ne-am aplecat ca să trecem pe sub banda galbenă, totul a devenit cu adevărat clar. Ned a rămas pe hol, eu am păşit după Agatha în încăperea cu podeaua şi pereţii năclăiţi de sânge şi m-am bucurat că nu eram singur. Am rămas în mijlocul camerei, la câţiva paşi de conturul desenat cu alb. Încercam să nu-mi imaginez cum fuseseră acele ultime clipe pentru Anna. Şi totuşi, asta trebuia să fac, dacă voiam să-mi dau seama ce se întâmplase. Mi-am poruncit să fiu tare. Mi-am zis că Mişa aşa ar fi făcut. Am început să studiez încăperea. Un pat, o bibliotecă suspendată, o masă de toaletă, mult spaţiu liber între ele… Şemineul ocupa jumătate din peretele opus patului şi era piesa de rezistenţă. Arăta impunător, dar se vedea că Anna nu făcuse focul în el. *Eu*… Sunt? Fac? Vreau? Ucid? Atâtea variante posibile…

În spatele meu, Agatha a gemut slab. Parcă

mirosul de seu de oaie al lumânării stinse devenea tot mai puternic şi, dinspre locul unde zăcuse trupul Annei, o ceaţă uşoară se ridica. Am clipit şi aburul a dispărut. Nu şi izul de moarte. Agatha a murmurat ceva neinteligibil şi a făcut un pas spre mine. Am sprijinit-o şi ne-am apropiat împreună de şemineu.

— Acolo, a şoptit Agatha, arătând cu degetul spre gaura neagră. Caută…

Deşi ştiam că mă holbez la un şemineu, pentru o clipă am văzut o uşă. Agatha tremura la braţul meu, iar eu nu mă puteam convinge să mă clintesc. Uşa era acolo şi nu era. Scârţâia şi mă aştepta să o deschid, să fiu atras dincolo de ea, în… înainte să fac o criză de isterie, mi-am mutat privirea. Nu a fost mai bine, fiindcă am zărit iarăşi pata mare de sânge de pe podea. Nimeni nu merita să moară aşa. Nimeni nu merita să-i fie ucis astfel copilul, orice afaceri necurate ar fi făcut. Gândul ăsta m-a silit să mă pun în mişcare.

Am îngenuncheat şi am început să pipăi şemineul în interior. La început n-am întâlnit decât murdărie, apoi am dat peste ceva ce părea plastic. Am trecut atent palma peste locul ăla. Era o pungă, lipită de perete. Flăcările au izbucnit deodată din nimic, iar eu m-am mişcat mai repede decât m-aş fi crezut în stare. Am smuls punga chiar înainte ca focul să-mi lingă mâneca.

— Să plecăm! am strigat.

Nu mi-a răspuns nimeni. Agatha leşinase. Am aruncat punga în buzunar şi am luat-o pe Agatha în braţe. Din uşă, am privit spre şemineu şi am simţit că-mi pierd minţile. Vâlvătaia care aproape

îmi consumase carnea dispăruse. Am înghiţit în sec şi am ieşit.

Mă aşteptam ca Ned să mă interogheze, dar s-a mulţumit să verifice pulsul Agathei. Ne-am repezit la maşină şi am gonit pe străduţele înguste. Gâfâiam, cu văpaia licărind încă în minte şi capul Agathei în poală. Ned a discutat cu cineva la telefon, dar vorbele s-au scurs pe lângă mine fără să mă atingă.

Ne-am întors la Fiat Lux şi, abia când Ned a pus-o pe Agatha pe targă, i-am înţeles alegerea. Aparatura pe care o aveau ar fi făcut de ruşine orice cameră de gardă, iar Jan era al naibii de priceput. Tom l-a urmărit, murmurând o rugăciune. Simţindu-mă vinovat, fără să ştiu pentru ce, am rămas în sufragerie. Am desfăcut maşinal punga şi am dat peste o poză îngălbenită de vreme. Cunoşteam personajul.

— Grigori Rasputin, am şoptit.

Hârtia părea destul de veche. Cum ajunsese în mâinile Annei?

— Ce faci, Nick? Nu vii?

Vocea lui Ned avea sonoritatea nerăbdătoare a comandantului care se pregăteşte de bătălie.

— Ba da, m-am trezit spunând.

— Hai! a ordonat. Avem multă treabă.

— Unde mergem?

— Să vorbim cu prietenul Annei, Mikola. S-a întors în oraş.

— Aha, am mormăit. Agatha va fi în ordine?

— Doarme. I-au dat un sedativ.

M-a trecut un fior şi mi-am dat seama că Ned l-a observat, însă n-a rânjit condescendent. Am

tăcut amândoi până când a virat spre campus.

Pe Mikola l-am întrebat în primul rând despre poză. Tânărul cu părul înfoiat şi haine de culoarea spicului şi-a frecat zarul de aur de la gât înainte de a răspunde.

— A, chestia aia… Mi-a zis c-a primit-o.

— De la cine? am întrebat într-un glas eu şi Ned.

— N-a vrut să spună. A râs, dar era cumva defazată… Dup-aia n-am mai văzut-o. Am plecat la Paris, la cumpărături. O chemasem şi pe ea, dar mi-a tras clapa în ultimul moment. A zis că are ceva important de făcut.

— Ce? a spus primul Ned.

— Habar n-am! Dar chiar trebuie să fi fost ceva important, dacă a renunţat la shopping.

— Dar despre familia Annei ştii ceva? am spus. Istorii vechi…

Mikola a ridicat din umeri cu o eleganţă studiată.

— Mi-a zis că se trăgea din Marele Duce Dimitri Pavlovici. Cică a lăsat borţoasă o servitoare… Dar câteodată se dădea mare. Oricum, acum doar banii contează.

— Dimitri Pavlovici? Vărul ţarului, asasinul! am exclamat.

Nu ştia despre ce vorbesc, îmi spunea asta privirea lui goală.

— Mai aveţi nevoie de ceva? Am cursuri…

Nu mai aveam nevoie. Ştiam că sunt copii de bani gata în campus, dar nu întâlnisem vreunul la cursurile mele. Mikola părea posterul perfect pentru toţi şi eram convins că avea să se

consoleze repede după pierderea Annei.

— Sânge imperial în familie, am murmurat când am ajuns la maşină. Interesant…

— Care-i treaba cu ducele şi Rasputin? a întrebat Ned.

— Rasputin a fost asasinat, iar Marele Duce Dimitri Pavlovici era printre criminali. I-au pus otravă în plăcinte şi au tras în el de 11 ori, dar nu voia să moară. A reuşit să iasă din subsolul unde îl ţineau şi a încercat să sară gardul grădinii, dar lătratul câinilor a alertat conspiratorii. Până la urmă, l-au aruncat în Neva de pe un pod. A fost prins sub gheaţă şi s-a înecat.

— Ticălosul s-a lăsat greu, a zis Ned. Mda, poate poza nu-i o întâmplare.

— Dar ştii ce nu pricep? Dacă asta e-un fel de răzbunare dementă, de ce să aleagă o linie obscură de sânge?

În scrâşnet de frâne, maşina a virat pe un drum lăturalnic.

— Trebuie să dau un telefon, a spus Ned.

— Ăsta ce are? am zis, îndreptând degetul arătător spre aparatul de pe bord.

Ned a lăsat întrebarea mea să treacă de parcă n-ar fi auzit-o şi a oprit la o benzinărie de pe marginea drumului.

— Aşteaptă în maşină! mi-a zis. Vin imediat.

Deşi vorbise jovial, n-am putut protesta. Mi-am scos carnetul din buzunar şi am rememorat tot ce ştiam. Nu era mare lucru. Iar contribuţia mea fusese minimă.

— Te-ai descurcat bine! am auzit vocea lui Ned.

Se întorsese repede. Am surâs larg şi apoi i-am zărit ochii calmi, atenţi. Mă juca pe degete.

— Mulţumesc, am răspuns. Deci expert în securitate. CIA, MI 6?

Ned a rânjit.

— Chiar crezi că ţi-aş spune?

— Nu prea, am recunoscut.

Telefonul de pe bord a sunat, iar Ned a răspuns.

— Agatha s-a trezit, a zis după ce a închis. Ne cheamă la Lux. Ţine-te bine!

A demarat într-un nor de praf.

Varul de pe peretele din spatele ei părea mai colorat decât obrajii Agathei, dar ea găsea de undeva puterea să surâdă liniştitor. Jan şi Tom erau la căpătâiul ei şi alăturarea halatului alb cu crucifixul mi-a cam dat fiori. Slăbiciunea o urâţise şi mai mult, dar în ochii Agathei strălucea o

hotărâre pentru care nu puteam să n-o invidiez.

— Doar cinci minute, a spus Jan. Nu mai mult!

Agatha părea să-şi găsească greu cuvintele, dar nu-mi dădeam seama dacă era un lucru neobişnuit. Dintr-un impuls inconştient, m-am întins şi am prins-o de mâna stângă. Avea pielea aspră şi fierbinte.

— Întuneric, a şoptit. Bezna arde… Urlete… O uşă!

Mi-am simţit degetele trosnind din cauza forţei cu care se agăţa de mine, dar n-am încercat să mă desprind şi nici n-am zis nimic. Parcă un şuvoi de energie trecea din palma ei într-a mea, arzându-mă. Agatha a închis ochii, iar Jan s-a uitat lung la monitorul cardiac. Ritmul inimii ei se înteţea.

— Un tunel strâmt… Spaimă… Dorinţă… O mână c-un cuţit… Durere, multă durere! Sânge…

Glasul îi căpătase un ton cavernos. Oasele începeau să mă doară de la strânsoarea ei.

— Mori, mori, mori, târâtură! a strigat Agatha.

Jan a făcut un pas spre măsuţa pe care se odihnea o seringă plină.

— Ajunge! a spus.

Nimeni nu l-a contrazis.

— Primul, a şoptit Agatha, chiar în timp ce acul i se înfigea în venă.

S-a liniştit surprinzător de repede şi degetele ei mi-au eliberat palma amorţită.

— S-o lăsăm să se odihnească, a spus Tom.

L-am ascultat. În sufragerie aerul părea mai

dens, iar lumina bolnavă. Ne-am grupat posomorâţi în jurul mesei şi m-am decis să iau taurul de coarne.

— Trebuie să întreb, am zis. Totdeauna Agatha…

M-am întrerupt, încurcat. Cum să spun? O ia razna aşa?

— Nu, a răspuns Tom. De obicei vede feţe, aude ultimele replici rostite. Niciodată nu e uşor de suportat, dar n-a mai avut nevoie de ajutorul lui Jan.

— O să fie bine, a spus Ned, dar n-am aflat mare lucru. Un cuţit, sânge, durere. Suntem la fel de orbi ca poliţiştii. Poate, dac-am hipnotiza-o…

— Nici nu poate fi vorba! a intervenit Jan. Deja am mers prea departe.

— Ei, nu vreau s-o punem în pericol, a zis împăciuitor Ned. Doar spuneam…

— Ai multe de spus, nu? a tunat Jan. Cred că uiţi de ce-ai plecat de la ei.

O dungă a apărut pe fruntea lui Ned.

— Cât ai de gând să-mi scoţi trecutul pe nas? s-a răstit. Aveaţi nevoie de cineva priceput să scurme în rahat, nu?

— Primul, am murmurat, oprindu-le harţa ce-mi amintea dureros de propria ranchiună. Primul ce? Cadavru? Asasinat? Ucigaş? Ritual?

Ned a surâs forţat şi a ieşit din cameră. Era pentru prima oară când îl vedeam pierzându-şi cumpătul şi bănuiam că era nevoie de un motiv foarte serios ca să izbucnească aşa. Dar, probabil, Ned ascundea la fel de multe secrete ca şi cele pe care le ştia despre cei din jurul său. Mi-am turnat

cafea, gândind cu voce tare.

— Nu cred că-i vorba despre primul cadavru. Totuşi, ar trebui să identificăm rudele asasinilor lui Rasputin. Nu putem ignora posibilitatea ca toţi să fie în pericol.

— Vorbeşte cu Ned, mi-a zis Jan. Sigur se poate ocupa de asta. S-a dus în bibliotecă.

Am desluşit o urmă de remuşcare în glasul său. I-am ascultat sfatul. Ned stătea în faţa calculatorului, aparent calm.

— Hai să vezi ceva! mi-a spus.

— Ce?

— Filmarea de la o cameră de supraveghere.

L-am lăsat să deschidă fişierul. Am văzut maşina Annei într-o parcare subterană.

— Bun, a murmurat Ned. Mai departe!

A derulat şi, după câteva secunde, Anna a ieşit din lift. Purta pantofi cu tocuri înalte, dar parcă plutea spre Bugati. Ajunsese la vreo patru metri de maşină când o fată a ţâşnit spre ea, de undeva din spatele parcării. Fusta mulată a celeilalte se termina cu mult deasupra genunchiului şi faţa îi era acoperită de borurile ridicol de largi ale unei pălării de pai. I-a întins un pachet Annei şi, surprinsă, ea l-a luat.

— Fotografia! am exclamat.

Fata a făcut cale-ntoarsă, iar Anna a deschis portiera. Se mişca altfel, somnolent. Luminile din parcare au început să tremure, apoi puricii au acoperit totul.

— Maşina celeilalte! am zis. Poţi distinge numărul?

— Doar o parte.

— Unde s-a întâmplat asta?

— La banca unde papaşa i-a deschis Annei un cont. Venea acolo cam o dată pe lună.

— Iar femeia cu pălăria ştia când s-o aştepte… De unde? Cine e?

Răspunsul a venit abia când se însera, sub forma a cinci posibile identităţi.

— Trebuie să ne împărţim în perechi, a zis Ned. Nu merge nimeni singur, e prea periculos. Dacă fata-i amestecată…

I-am dat încă o dată dreptate. Simţeam însă cu toţii că intrăm în criză de timp. Era greu de spus de ce sentimentul de alertă creştea cu fiecare oră, făcându-ne palmele să asude şi tâmplele să zvâcnească. În fond, dacă aveam de-a face cu asasini în serie, următoarea crimă se putea petrece la fel de bine peste un an. Dacă era vorba despre ritualuri magice, cei care-l săvârşiseră pe primul aveau nevoie de odihnă înainte de a trece la următorul. Dar podeaua ne ardea sub picioare şi Ned a citit încă o dată lista.

— O coafeză, o educatoare, o vânzătoare, o poliţistă şi o animatoare.

— Începem cu ultima, nu? am zis. Fusta aia…

— N-ar fi prea evident? a spus posomorât Tom. S-a chinuit să-şi ascundă faţa. La fel de bine se putea îmbrăca aşa ca să mascheze cine-i cu adevărat.

— N-are rost să ne contrazicem! l-a întrerupt Ned. Eu şi Nick ne ocupăm de ea.

Mi-a făcut semn din cap să mă ridic. Entuziasmul cu care l-am ascultat m-a mirat.

— Tu şi Jan, am spus după ce maşina a ieşit

din curte. Care-i treaba cu voi?

— Adică? a zis aparent distrat Ned.

— Ei, hai! Oricine îşi dă seama că-i o problemă.

Ned a privit stopul mai atent decât era nevoie.

— Dac-ai să rămâi cu noi, profesore, ai să ştii că sunt întrebări care nu trebuie puse, a mormăit.

Era un răspuns sibilinic, dar ştiam când să mă opresc. Am schimbat vorba.

— Ar trebui să fie ea! am citit de pe hârtia aruncată pe bord. Oksana Kulik, din Sankt Petersburg. Are un frate rămas în Rusia.

Imediat ce am rostit ultima replică, mi-am adus aminte de Mişa. De felul în care i se încleştaseră mâinile în părul meu. De sângele din apă. De tonul lui zeflemitor când repeta panseul preferat: „Ce-i viaţa fără un pic de durere?” De reproşurile pe care încă le aşteptam.

— Probleme de familie? m-a întrebat Ned.

N-am încercat să neg.

— Tu chiar ştii tot ce fac ceilalţi? Nu te oboseşte?

Ned a râs.

— Am fost antrenat să ştiu, mi-a răspuns blajin. După o vreme, devine a doua natură. Cred că m-ar obosi mai rău să nu fiu atent la tot ce se întâmplă în jurul meu.

Drumul se întindea înaintea şi în spatele nostru, o panglică gri mărginită de copaci, din care maşina muşca repede. Era ciudat cât de apropiat mă simţeam de un om despre a cărui existenţă nici măcar nu ştiusem săptămâna

trecută. Dar poate că el ştiuse despre a mea.

— M-ai verificat, nu-i aşa? înainte ca Tom să vină la mine…

Ned m-a privit scurt şi m-am simţit din nou radiografiat.

— Da, a răspuns. Eşti remarcabil de cuminte.

— Adică neinteresant, am mormăit.

Ned a virat pe şoseaua de centură şi maşina s-a strecurat abil printre cele ale navetiştilor.

— Am fost şi la un curs de-al tău, a zis. Despre Inchiziţie… Mi-a plăcut, iar studenţii păreau să-l savureze. Nu încercai să le vinzi răspunsuri, ci întrebări.

— Da, sunt foarte popular în rândul studenţilor. Nu şi al colegilor. Mă întreb dacă la anul, când îmi expiră contractul, mi-l vor reînnoi. Mă întreb de ce aţi apelat la mine. N-am făcut decât să mă ţin de trena ta.

— De fapt, te întrebi zilnic dacă a meritat, a zis Ned, ca Mişa să se rănească pentru a te salva. Să piardă orice şansă la performanţa sportivă.

— Da.

Era prima oară când o spuneam cu voce tare şi am descoperit că mă simţeam mult mai bine. N-am mai simţit nevoia să vorbesc câtă vreme am navigat printre blocurile acoperite cu graffiti, de care se sprijineau grupuri pestriţe de negri sau arabi.

— Crezi că putem lăsa aici maşina fără să ne temem c-o vom găsi fără roţi? am spus.

A râs din nou.

— Am eu grijă de asta!

Chiar credeam că putea să aibă grijă. A oprit

lângă nişte băieţi cu geci maro, fesuri roşii şi piele tuciurie.

— Nu ieşi încă, mi-a spus.

S-a dus spre cel mai înalt dintre ei şi i-a şoptit ceva. Bărbatul s-a întors spre maşină doar o secundă şi a dat din cap, apoi Ned i-a strâns mâna şi am fost sigur că un pacheţel a trecut dintr-o palmă în alta. Abia atunci mi-a făcut semn să cobor.

— Oksana stă în blocul de vizavi, a şoptit Ned. Ar trebui să fie acasă.

— Vrei să-i batem la uşă? am întrebat siderat. N-ar trebui s-o urmărim, poate ne duce la criminal?

Ned nu mi-a răspuns, doar a fluierat uşor şi a intrat în scară. Nu mi-a rămas decât să urc după el. Blocul n-avea lift, dar Oksana locuia la etajul trei. Pe scări mirosea a mâncare prea prăjită şi a clei. Am simţit cum începe să mi se ridice părul de pe ceafă

— Ceva nu-i în ordine! am exclamat.

Nu eram singurul care bănuia asta. Ned a început să alerge. Nu s-a oprit decât în faţa uşii Oksanei. Era întredeschisă. Ned a dus mâna la spate şi a scos un pistol.

— Ned, ce faci?

Încă o întrebare prostească. Ned m-a împins cu cotul într-o parte.

— Stai aici! mi-a spus şi a deschis uşa cu o lovitură a piciorului stâng.

L-am privit neputincios cum intra în apartament. Prin crăpătura uşii am văzut sânge pe podea. Mult sânge. Am închis ochii, impunându-mi

să nu vomit. De la prima crimă nu văzusem decât poze, şi fusese destul de rău. Prima? Eram deja sigur că Oksana era moartă. Am aşteptat încordat, cu urechile ciulite după orice zgomot ar fi indicat o luptă. Mă îngrozea gândul că Ned ar putea avea nevoie de ajutorul meu. Nu mă simţeam în stare să privesc un cadavru, darămite să prind un criminal. Din fericire, n-a trebuit să înfrunt o brută. După încă un minut, Ned a ieşit. Părea zguduit.

— Pericolul a trecut, a şuierat. Uită-te şi tu!

Nu voiam să o fac, dar ştiam că trebuia. Am înghiţit în sec şi am intrat, încă nu mirosea şi eram recunoscător pentru asta, fiindcă stomacul meu oricum începuse să se răzvrătească.

Pe gresia ciobită din hol se vedea o dâră groasă şi lungă de sânge. Am urmat-o spre dormitor, dorindu-mi să-i întorc spatele şi să fug, să nu mă opresc decât acasă. Dacă Ned n-ar fi fost afară, probabil că aş fi făcut-o. Dar aşa, am ajuns până în pragul dormitorului şi am privit înăuntru. Aproape am leşinat.

Un copil de vreo doi ani era crucificat pe dulap, cu capul în jos. Pântecele îi era despicat de o rană hidoasă, din care maţele se revărsaseră ca nişte cârnăciori, arşi la capăt de flacăra acum stinsă a unei lumânări negre. Pruncului îi lipseau două degete de la mâna stângă. Ochii nu-i erau contaminaţi de oroarea fără margini a ultimelor clipe, dar eu am simţit gustul fierii. Nu ştiu cum am reuşit să o scuip în batistă, cum de nu m-am prăbuşit pe podea.

Am icnit şi mi-am mutat privirea. Atunci am văzut-o pe Oksana, rezemată cu spatele de peretele opus. Privea direct la copil, goală şi moartă. Pe burtă se vedeau alte arsuri.

— Eu sunt, am citit şi propria voce m-a speriat.

Mâna ei dreaptă ţinea încă mânerul cuţitului, stânga – o sticlă de vodcă din care se revărsase destul lichid pe podea.

Simţeam că mintea mi se întuneca şi m-am silit să recapitulez amănuntele celeilalte crime ca să nu mă pierd cu totul.

Am auzit o sirenă în depărtare şi am mulţumit, fără să ştiu cui, că aveam un motiv să ies.

Suportasem mai mult decât aş fi crezut că pot.

Ned aştepta la uşă, plumburiu la faţă, dar cu

o privire hotărâtă.

— Te simţi bine? m-a întrebat.

— Da, am răspuns fără să încerc să par convins. Vine Poliţia? Ce le spunem?

— Lasă-mă pe mine să vorbesc. Am chemat un amic.

M-am aşezat, mai degrabă am căzut pe trepte şi mi-am prins capul în mâinile tremurânde. Nu doream decât să uit cele văzute. Ora următoare, petrecută într-un birou de la secţie, m-a convins că n-aveam s-o pot face niciodată. Imaginea copilului mutilat îmi plutea în faţa ochilor ori de câte ori îi închideam.

— Eu sunt, am repetat în surdină. Cine eşti? Ce vrei?

Îmi era greu să cred că odată cel mai mult mă deranja perspectiva de a-mi petrece câteva zile cu ai mei. Când uşa biroului s-a deschis şi un agent mi-a zis să ies, nu m-a încercat un sentiment de uşurare, ci mai degrabă unul de oroare. Misterul încă se cerea dezlegat.

Nu Ned, ci Tom mă aştepta la ieşirea din secţie.

— Ned e OK? am întrebat. Pe mine nici măcar nu m-au interogat.

— Nu mai aveau de ce, a răspuns Tom. Au închis cazul.

— Cum adică?

— Cuţitul Oksanei. Erau pe el urme de sânge nu doar de la copil.

— Anna? am ghicit.

— Da. Copilul era al unei fete de la club, se pare că aveau o… relaţie. Mama a murit

săptămâna trecută, la spital. O boală genetică, transmisă şi băieţelului. Au încercat să acceseze un program experimental, dar au fost refuzaţi. Programul era sponsorizat de Makarov.

— Şi Oksana?

— În vodcă era destulă otravă cât să omoare trei oameni. Nu sunt semne c-ar fi silit-o cineva să bea. În stomac i-au mai găsit carne de om. Probabil, degetele lipsă…

S-a oprit, evident cuprins de greaţă. Ar fi trebuit să fiu mulţumit, dar nu eram.

— Te duc acasă, a spus Tom. Ai nevoie de somn. Toţi avem.

Dimineaţa mi-a adus o durere groaznică de cap, a cărei explicaţie nu trebuia căutată mai departe de sticlele de bere aliniate pe frigider. Nu mai băusem aşa gospodăreşte din studenţie, şi atunci doar de câteva ori. Berea îmi oferise o noapte de somn greu, fără vise şi întrebări, iar acum plăteam preţul.

L-am ameninţat cu degetul în oglinda de la baie pe bărbatul încercănat şi greoi, iar el mi-a întors rânjetul livid. Am scos lama de ras şi am decis că nu era momentul potrivit pentru ea. M-am mulţumit să mă stropesc pe faţă cu nişte apă rece şi să mă spăl pe dinţi. Tot aveam senzaţia că o bilă de fier se rostogoleşte dintr-o parte în alta a creierului meu. Din dormitor, soneria telefonului a început să adauge ţepi bilei.

— Vin acum, am strigat prosteşte.

Aveam nevoie de cafea şi multă linişte, dar blestemata aia nu se mai oprea. Am înşfăcat receptorul şi m-am uitat urât la el înainte să

răspund. Glasul lui Tom suna hăituit, cum mă simţeam şi eu.

— Agatha vrea să te vadă, mi-a zis.

— Bine, vin cât de repede pot.

Mi-am călcat promisiunea imediat ce am făcut-o. În loc să apăs pe acceleraţie, am lăsat o grămadă de maşini să mă depăşească. Până la urmă însă, am ajuns la Fiat Lux, iar Tom m-a împins înspre salonul medical.

Agatha prinsese puţină culoare în obraji, dar privirea îi căpătase o adâncime care nu-mi plăcea. I-am zâmbit larg, în ciuda temerilor mele nelămurite.

— Slavă Domnului că ţi-ai revenit! am spus. Într-o zi, două, nici n-ai să-ţi mai aduci aminte…

M-a oprit din minciună cu un gest poruncitor al mâinii.

— Nu vinde castraveţi grădinarului, Nick! Apreciez totuşi gestul. Hai mai aproape!

M-am aşezat chiar pe pat, lângă ea, şi m-a apucat strâns de mână. De data asta, era doar călduţă, însă presentimentul rău nu mă părăsea.

— Nu s-a terminat, a croncănit.

Confirmarea propriei teorii m-a făcut să încerc să scap din strânsoare. Nu m-a lăsat. A închis ochii şi a gemut.

— Agatha, am murmurat, linişteşte-te!

— Ce-i mai rău va veni, a continuat. Frică. Moarte. Apă neagră. Multă apă, în jurul tău…

Era prea mult. Fără să-mi pese dacă o rănesc, m-am desprins şi am sărit de pe pat. Agatha a deschis ochii, şuierând. Din prag, Tom se uita pierdut când la mine, când la ea. Mă auzeam

respirând zgomotos, chinuit, de parcă mă înecam aievea şi am dus mâna dreaptă la gură, să acopăr sunetele acelea care-mi aduceau aminte de o vară fierbinte. Agatha s-a liniştit chiar înainte ca Tom să se apropie de ea şi m-a privit neguros.

— Sunt bine, i-a şoptit lui Tom. Ocupă-te de Nick.

Mi s-a făcut imediat ruşine pentru violenţa reacţiei mele, dar n-aveam ce face. Am luat paharul întins de Tom şi am băut toată apa, bucuros că era rece. Simţeam că datoram o explicaţie.

— Nu viitorul l-ai zărit, Agatha, am murmurat. Când aveam zece ani, a fost cât pe ce să mor înecat. M-a salvat fratele meu, dar a fost rănit destul de rău… Ai văzut trecutul!

— Ba nu! a dat din cap.

Tom mi-a poruncit din ochi să n-o contrazic.

— Culcă-te, i-a spus moale Tom şi mi-a făcut semn să mergem în altă cameră.

Ne-am întors în sufragerie şi, cu toate că nu mi-era foame, m-am întins după o tartină cu şuncă. Speram că gestul atât de obişnuit al mestecatului mă putea face să uit ce auzisem, dar n-a funcţionat. Mi-am turnat nişte suc de portocale şi m-am încruntat la Tom, deşi ştiam că n-are nicio vină.

— Ceva noutăţi de la Poliţie? am mârâit.

— Au aflat ce-i cu poza. A fost cumpărată de o femeie dintr-un anticariat, zilele trecute, dar nu pot spune dacă a fost Oksana. Ned a trecut pe acolo, dar magazinul e-nchis. A zis că, dacă ai chef, vă întâlniţi la casa proprietarei „Cocoşului

roşu”. Trebuie să fie o figură tipa. Are nouăzeci de ani!

„Cocoşul roşu” părea mai degrabă un nume de cârciumă decât de anticariat. Mi-am luat rămas bun de la Tom şi am ieşit. Am urcat la volan şi o senzaţie de pericol iminent m-a izbit drept în moalele capului. Am lăsat maşina să ruleze încet, am dat drumul la radio şi m-am privit în oglindă, bucuros că nimeni nu mă vedea tremurând pentru nimic. Prezentatorul anunţa apropierea unei furtuni tropicale, ca şi cum s-ar fi pregătit de o petrecere în pijamale. Am închis aparatul, enervat de buna dispoziţie artificială din glasul lui. De-a lungul şoselei, primele pale de vânt, stârnite parcă de buletinul meteo, răvăşeau nişte gunoaie. Am înjurat şi am apăsat pe acceleraţie. De ce mă grăbeam? Ce credeam că avea să ne spună femeia aia? La câţi ani avea, mare lucru dacă-şi amintea cum o cheamă, darămite să-mi poată oferi informaţii despre o fotografie din magazinul ei.

Deşi nu apăsasem înapoi butonul radioului, muzica a acoperit zgomotul străzii. Un cântec despre dansul cu diavolul. Am simţit un pumn nevăzut adunându-se în jurul gâtlejului şi, pentru câteva secunde, aerul nu mi-a mai pătruns în plămâni. Am icnit spasmodic, fluturând dezordonat din mâini, iar maşina a cârmit violent, gata să intre într-un stâlp de electricitate. Apa crescuse până la genunchi şi era îngheţată.

— Nu, am horcăit. Nu!

Mă înecam. Împotriva oricărei evidenţe, trebuia să cred asta. Am auzit o uşă pocnind şi un râs gros. *Nu încă*, mi-a şoptit cineva în ureche.

Curând ne vom întâlni, Nick. Curând… Eu întotdeauna câştig. Apoi cineva a claxonat în spatele meu şi eu am putut să inspir adânc. Am apăsat frâna în ultima clipă, cu inima duduind şi vederea pe jumătate înceţoşată. Deşi purtam centura de siguranţă, m-am izbit cu creştetul de plafon şi am simţit gustul de sânge. Nissanul din spatele meu m-a depăşit şi l-am zărit pe şofer făcându-mi un gest deloc prietenos cu degetul.

— La fel şi ţie, amice, am murmurat.

Încet, punctele colorate s-au disipat şi am putut vedea primele picături de ploaie zdrobindu-se de parbriz. Nu se auzea decât respiraţia mea şuierătoare, iar butonul radioului era tot în poziţia închis. Ce dracu’ se întâmplase?

— Poate muzica s-a auzit din stradă, am şoptit tremurat.

Dar ştiam că nu era aşa. Am privit telefonul de pe bord. Ar fi trebuit să-l sun pe Ned şi să-i zic că nu mai puteam veni. Ar fi trebuit să-i cer ajutorul lui Tom. O luam razna. Dar am strâns din dinţi, am dat drumul la radio şi am demarat. Vocea lui Celine Dion a umplut maşina. Până am ajuns pe strada babei, mi-am interzis să aud altceva decât pe Celine. În cea mai mare parte a timpului, am reuşit. Ploaia s-a oprit brusc când am parcat chiar lângă Ned.

— Ce-ai păţit? m-a întrebat Ned.

— Nimic, am şuierat.

— Crede-mă, recunosc pe cineva speriat de moarte!

— Nu acum, am zis. Poate mâine.

Ned a ridicat din umeri într-un fel care

transmitea deloc subtil semnalul că nu renunţase la temă.

— Deci, ce ştim despre babă? am întrebat.

— Nu mare lucru. Văduvă, fără copii. A fost căsătorită doar câteva luni, soţul a murit la debarcarea în Normandia. Numele de fată, Calea Afanasievna Pavlova. S-a născut la Sankt Petersburg, pe 29 decembrie 1916.

— Noaptea când a murit Rasputin! am exclamat.

Era un amănunt important, dar ce însemna?

— Maică-sa a murit în aceeaşi noapte, a continuat Ned. Taică-său era un negustor destul de prosper de pânzeturi. A fugit la Paris înainte ca bolşevicii să-i pună pielea pe băţ, dar nu a luat cu el decât o mică parte din avere. Galea a devenit dansatoare de cabaret la 16 ani, a plecat peste ocean într-un turneu şi a rămas acolo. Cam atât. Mergem?

— Hai, am răspuns fără prea multă tragere de inimă.

Cuvintele cântecului ăluia blestemat tot mi se învârteau în minte. Ned s-a pus în mişcare şi m-am întrebat dacă are pistolul. Apoi mi-am zis că oricum n-ar conta. De unde veneau gândurile alea, nu ştiam. Uşa era din lemn roşu, cu un ciocănel pe care Ned l-a repezit înainte fără prea multă ceremonie. Bătaia s-a auzit mai puternic decât m-aş fi aşteptat, dar n-a fost urmată de nicio reacţie.

— Poate doarme, am presupus. La vârsta ei…

Ned a privit gânditor uşa.

— Nu cred, a spus.

A bătut din nou. Mi s-a părut că simt ceva

furişându-se pe lângă uşă, dar Ned n-a dat niciun semn că ar fi auzit foşnetul. Am tăcut, nu voiam să par nebun. Ned a încercat clanţa şi uşa s-a deschis. Era prea simplu.

Dinăuntru venea un miros greu. Ned s-a încruntat şi a băgat mâna dreaptă în interiorul sacoului.

— Stai aici! mi-a spus.

Nici prin cap nu-mi trecea să nu-l ascult. Senzaţia de sufocare a revenit pentru o clipă dureroasă, genunchii mi s-au muiat şi m-am chircit. *Nick*, a revenit vocea din capul meu. *Niiick*…

M-am năpustit înăuntru, fără să-mi mai pese de nimic. Din capătul holului a răzbătut un icnet şi, izbindu-mă cu şoldul drept de o măsuţă, am fugit într-acolo. Primul lucru pe care l-am văzut au fost ochii albaştri ai Galei, privind drept spre mine, chiar dacă nu mă mai vedeau. Doar ei rămăseseră nemânjiţi de sânge pe faţa ei. Ned a ţâşnit pe lângă mine şi am ştiut că va vomita. Eu eram prea speriat ca să-mi fie greaţă.

Galea era goală şi, pentru o femeie de nouăzeci de ani, trupul ei arăta uimitor de bine. Asta, dacă făceai abstracţie de arsurile de pe burtă şi de gaura cât o minge de fotbal dintre picioare. Bucăţi din carnea ei se vedeau pe podea, unele încă alunecau pe pereţi, printre pârâiaşele de sânge şi alt lichid, pe care nu-l puteam identifica. Era ca şi cum o grenadă i-ar fi explodat în vagin.

— Eu sunt Alfa şi Omega, am citit cuvintele marcate cu fierul roşu.

Ştiam urmarea fără să mă uit în Biblie.

— Cel dintâi şi Cel de pe urmă, începutul şi Sfârşitul… Apocalipsa.

Eram sigur că Galea era moartă, şi totuşi i-am căutat pulsul la încheietura acoperită de o pojghiţă stacojie. N-am simţit niciun semn de viaţă, dar am văzut în palma ei ceva care mi-a îngheţat inima. Părea un deget de copil. M-am rotit prin încăpere. Mi s-a părut că zăresc urme de ceară pe podea, dar balta de sânge era prea mare ca să fiu sigur. Privirea mi-a coborât spre ochii reflectaţi de oglindă şi albastrul lor s-a făcut, pentru o nesfârşită secundă, negru. Nu mai puteam rămâne acolo. Galea era moartă, şi totuşi mă privea.

Am făcut primul pas spre uşă, ca într-un vis. *Pleci*, *Niiick*? *Aşa repede*? Am tresărit şi m-am împleticit, cu un strigăt. Ochii Galei îmi clipeau sinistru şi complice, cufundându-mă într-o fântână adâncă, puturoasă, din care nu aveam să mai ies.

— Nu-i moartă, am gemut. Nu… Cheamă…

Salvarea? Gândul mi se părea chiar şi mie ilar. În adâncul minţii ştiam că Calea dăduse colţul. Dar cine o aşteptase oare de partea cealaltă?

— Cine? a întrebat Ned.

— Ea, am şoptit neputincios. Clipeşte…

— Ce spui acolo? Nick, uită-te la ea! E ţeapănă.

M-am întors şi am văzut că Ned avea dreptate. N-am putut să privesc iar în oglindă. Ştiam că acolo Calea clipea încă.

— Gata, plecăm! a decis Ned. Ne-am forţat prea mult norocul. Nici măcar eu nu pot explica asta poliţiştilor.

Atunci s-a întâmplat. Ochii Galei s-au întors spre el şi au început să sângereze. Înainte ca vreunul dintre noi să poată schiţa vreun gest, s-au scurs pe obraji, ca un mâl întâi roşu, apoi

portocaliu. Ned m-a prins de mână şi amândoi am început să mergem de-a-ndărătelea. Oroarea devenise atât de greu de îndurat, încât n-aveam de ales decât să înnebunim ori s-o privim ca pe ceva normal. Doi sori mici au apărut în orbitele însângerate ale Galei chiar când am ajuns la uşă.

— Fugi! a strigat Ned.

Chiar în timp ce leşinam, am înţeles ce era substanţa de pe perete. Placentă. Cineva o posedase pe Galea. Pentru asta era ritualul! Iar Galea explodase pe dinăuntru, aducând pe lume o abominaţie. *Un homuncul*.

M-a trezit mirosul de baltă stătută. Am clipit şi bezna s-a destrămat doar pe jumătate. Eram aşezat în fund şi aveam mâinile prinse la spate cu o sârmă al cărei capăt se ducea spre laţul de la gâtul meu. Nu mă puteam mişca fără să mă sugrum. Ceva mai încolo, Ned era întins pe cimentul rece, doar cu mâinile legate. Avea ochii închişi şi faţa plină de sânge.

— Ned? am şoptit. Mă auzi?

Din beznă, ceva s-a rostogolit spre Ned. Un bărbat cu chip cunoscut. Imposibil, şi totuşi real. Am crezut că o să urlu până-mi pierd glasul sau o să fac infarct. Am deschis doar gura într-un strigăt mut.

— Mda, n-a fost mare lucru de capul amicului tău. L-am doborât repede.

Vocea lui era aspră, dispreţuitoare. De undeva, de departe, am găsit o urmă de furie pe care să mă sprijin.

— Du-te dracului, Grigori Efimovici!

A hohotit aproape prieteneşte.

— Am fost pe la el. Drept să-ţi spun, profesore, iadul nu-i un loc prea plăcut. Dar eu şi stăpânul lui am reuşit să cădem la o înţelegere reciproc avantajoasă, cum vă place vouă să ziceţi.

Îmi era greu să mă concentrez la cuvintele lui când priveam trupul lui Ned. Îl crezusem puternic. Nu era. Ce şanse aveam atunci eu? Pentru o clipă, am fost gata să închid ochii şi să-l las pe Rasputin cel renăscut să-mi facă tot ce vrea, numai să se termine cât mai repede. Apoi am văzut pleoapele lui Ned mişcându-se uşor. Oare mi se păruse? Speram că nu.

— Ce s-a întâmplat cu sfaturile bune, Grigori Efimovici? am şoptit. Cu credinţa în Dumnezeu? Fiecare om poartă în sine un medicament minunat, dar preferă să se lecuiască cu otrăvuri… Nu eu am scris-o.

— Nu trebuie să crezi tot ce citeşti, Nick, mi-a răspuns. Poate aveam vorbe goale pentru cei mulţi şi cuvinte alese pentru cei puţini. Poate, când au încercat să mă omoare prima oară, am văzut nu faţa lui Dumnezeu, ci a Diavolului. Cine mă poate învinui că am decis să iau măsuri?

Am tăcut prudent, încercând să nu privesc prea des spre Ned. *Of, bietul Nick… încă mai speră. Îmi place asta. Încearcă, Nick*! *Grigori e atât de previzibil… Dar eu* câştig *întotdeauna*. Am scuturat din cap, hotărât să alung vocea. N-aveam timp pentru ea. M-am uitat fix la Rasputin, la chipul tânăr şi trupul viguros al unui bărbat la vreo douăzeci de ani.

— Ce-ai să faci acum? am întrebat răguşit.

— Am să trăiesc din nou, a răspuns rânjind,

într-o lume plină de posibilităţi minunate. Doar pentru asta m-am născut a treia oară.

— A treia oară? am repetat buimac.

— Ce-i aşa de greu de înţeles, profesore? Cine crezi că era Galea?

— Tu? am şoptit.

— Fireşte! N-a fost lucru uşor să mă agăţ de ea. De copilul ăla urât şi smiorcăit, sugrumat de cordonul înfăşurat în jurul gâtului. Mă pregătisem pentru altceva. Dar era singurul corp disponibil pentru un suflet în pericol.

— Fascinant, am murmurat şi am riscat încă o privire în spatele lui.

Ned scosese de undeva un briceag şi, deşi sârma îi intra în gât, începuse să-şi taie legăturile. Se mişca greu şi am bănuit că nu doar prudenţa era de vină. Trebuia să câştig timp.

— Nu înţeleg, am spus. De ce ai avut nevoie de ritualuri, de primele crime? Da, Galea murea. Dar cum te-ai legat odată de un prunc, o puteai face şi data viitoare…

A şuierat de mânie.

— El m-a lăsat să fac asta doar o dată! Nu-i place să-şi piardă prada din gheare. Nu fără să primească în schimb ceva.

— Diavolul, am ghicit.

— Spune-i cum vrei! E un negustor formidabil.

Chiar sunt, a murmurat vocea cunoscută. *O, ia te uită*! Ned s-a ridicat poticnit şi s-a aruncat în spatele lui Grigori. Am strigat odată cu el. Palmele lui Ned s-au adunat în jurul gâtului lui Rasputin şi au început să strângă. Am fost încercat de o

satisfacţie sălbatică, dar Grigori a zâmbit atroce şi s-a scuturat, clipind spre mine. A fost o mişcare uşoară, care nu părea să-i ceară mai mult efort decât pentru a alunga o pisică. Ned a fost aruncat undeva în stânga. Am auzit zgomotul trupului său lovind un perete şi l-am zărit rostogolindu-se înapoi spre mine. Am tras spasmodic aer în piept. Rasputin l-a lovit pe Ned cu piciorul în burtă. Purta bocanci cu şireturi roşii.

— Nu-l ucide! am strigat.

— Nu-mi spune ce să fac, profesore! a ţipat Rasputin.

— El nu-i un adversar pe potriva ta! Nu lui îi vorbeşte cel care te-a ţinut prizonier în trupul unei bătrâne.

— Minţi!

Am ignorat fluieratul zeflemitor din mintea mea şi am vorbit cât de repede puteam.

— L-am auzit de mai multe ori. Iar pentru asta n-a fost nevoie să ies dintre picioarele unei hârci. Eu îi sunt mai simpatic.

— Minţi! a repetat Rasputin şi m-a lovit peste faţă cu pumnul.

— Tu eşti previzibil, am şoptit, luptându-mă cu leşinul.

Mâna lui Rasputin s-a oprit în aer, la câţiva centimetri de nasul meu deja zdrobit. M-a lăsat să cad pe ciment şi a început să se plimbe prin faţa mea, înainte şi înapoi. *O idee interesantă*, *Nick amice*! *Unde vrei să ajungi*? Am ignorat vocea Diavolului din capul meu şi am aşteptat următoarea mutare a torţionarului. Eram convins că-i lovisem tare orgoliul, dar îi stârnisem şi

interesul. Un bec s-a aprins chiar deasupra noastră şi mi-am dat seama în sfârşit unde eram. Apa din budele oraşului se scurgea chiar lângă mine. Rasputin m-a răsturnat peste marginea de ciment a canalului colector.

— Hai să ne jucăm! a zis. Am nevoie de carne ca să-mi păstrez forma asta.

Am simţit că mă albeam, în ciuda sângelui care mi se scurgea spre cap. În spate, Ned a gemut încet.

— Tu vei alege, profesore! a spus Rasputin. Din cine iau?

Inima mi s-a redus la dimensiunile unei gămălii de ac în vreme ce-mi îngropam orice speranţă.

— Ia-mă, a gemut Ned. Omoară-mă, ticălosule! Merit asta… Lucrurile pe care le-am făcut…

O, cât spirit de sacrificiu! Credeam că-i al meu. Păcat!

— Şşşt! a spus Rasputin. Nu tu decizi, prostule! Nick?

Totul îmi striga să rostesc numele lui Ned, care-mi dăduse dezlegarea de păcate. Dar chipul mustrător a lui Mişa a părut că pluteşte peste apa murdară şi mi-am adunat ultimele flenduri de curaj. *Ce-i viaţa fără un pic de durere*?

— Din mine, am şoptit.

— Speram să spui asta, profesore, a râs Rasputin.

Degetul lui arătător s-a înfipt în pieptul meu. Am urlat cum nu mai făcusem vreodată, convins că inima îmi va pocni şi că mintea mi se va

pulveriza, dar nu s-a întâmplat aşa. Ecourile ţipătului meu au croncănit prin tunel mult după ce o bucată de carne de mărirea unei monede a dispărut, lăsând în loc o rană sângerândă. Cu un oftat, Rasputin m-a lăsat. Ned bolborosea ceva, dar l-am ignorat. Trebuia să uit că e acolo, că simpla rostire a numelui său mă putea salva de la tortură. După o vreme, am început să plâng.

— Profesore, doar nu eşti copil! am auzit vocea batjocoritoare a lui Grigori. Decât să scânceşti, mai bine spune-mi de la cine iau următoarea îmbucătură! Şi da, o să doară mai rău…

Am gemut necontrolat. Gândul că durerea putea fi şi mai puternică era de neconceput. Haide, Nick, ce vrei să demonstrezi? Totdeauna ai fost cel slab. Mişa e cel puternic. De aia îl urăşti. Cum îţi tot vâră sub nas tăria lui! Nu ţi se pare că Ned seamănă cu el? Nu te-ai săturat de superioritatea lui satisfăcută?

Am căutat sprijin în privirea lui Ned, dar închisese ochii. Spectacolul pe care-l văzuse îi fusese de ajuns, am presupus. Nimeni nu era atât de tare cât credeau ceilalţi. Sau chiar el. Dar, poate, şi reciproca era valabilă.

— Cine? a repetat nerăbdător Grigori.

— Ne… Eu! am ţipat.

— Neu? Vorbeşte clar, profesore!

— Eu, eu!

Mi-a luat din pântece, chiar deasupra buricului. Nu crezusem că putea exista agonie mai îngrozitoare decât cea prin care trecusem, dar evident greşisem. Mi-am pierdut cunoştinţa

înainte să se termine, dar nu înainte să mă scap pe mine. M-a readus în simţiri senzaţia de sufocare. Plămânii mi se transformaseră în mingi de foc. Apa neagră, fetidă îmi intra în nas, în gură, în ochi. M-am zbătut disperat, cu prevestirea Agathei răsunându-mi în minte. Avusese dreptate, era viitorul. M-am prins de numele ei ca să nu-l strig pe al lui Ned. Agatha, care-şi strângea şalul în jurul umerilor. Agatha, care vedea şi auzea atâtea. Cu energia disperării, mi-am întins mintea spre ea, dar legătura s-a rupt aproape imediat. *Ei*, *zât*! Am râs isteric.

— Cine? a întrebat iarăşi Rasputin.

M-a tras de pe margine şi mi-a desfăcut pantalonii. Ştiam de unde avea să muşte. Am început să tremur, dar am tăcut.

— Sancta Maria, ora pro nobis, l-am auzit pe Ned murmurând. Nick, ajunge! Chiar merit să…

Am rezistat tentaţiei, dar ştiam că, probabil, era pentru ultima oară.

— Eu, am şoptit. O, Doamne, Mişa, iartă-mă! Nu-i vina ta!

Interesant! îmi plac provocările.

Am aşteptat continuarea supliciului, dar n-a mai venit. În schimb, trupul lui Grigori Rasputin a înţepenit, a fost ridicat de vechea mea prietenă, mâna invizibilă, apoi s-a prefăcut într-o minge de foc. Legăturile mele s-au rupt singure. Am bâjbâit după telefon şi am format numărul lui Tom. Pe *data viitoare*, *Nick. Îmi rămâi dator*.

Când au venit după noi, Ned leşinase, dar eu priveam fix apele negre. Vocea Diavolului tăcuse, dar ştiam că aveam s-o aud din nou. Era însă un

gând pentru mai târziu. Deocamdată, mă bucuram să respir.

STEPHEN KING PE ECRAN Imaginea ororii – şi nu numai a ei…

Mihnea şi Filip-Iosif Columbeanu (Cronică de film)

A fost comparat – şi nu degeaba – cu J.R.R. Tolkien, Mary W. Shelley, Edgar Allan Poe, H.P. Lovecraft, ba chiar şi cu James Joyce, Nathaniel Hawthorne, Hermann Melville, Henry James, Thomas Mann, Feodor Dostoievski, Lev Tolstoi, Marcel Proust… De la fiecare are câte ceva: imagerie şi imaginaţie, conţinut şi profunzime, diversitate şi flexibilitate stilistică, precum şi capacitatea de a acoperi, dintr-o suflare, sute de pagini, adesea peste o mie, fără să plictisească, să se dilueze, să cadă în redundanţă. Un cronicar de la *Los Angeles Examiner* şi-l imagina pe

Stephen King, într-o vreme, ca pe un personaj posedat, legănându-se peste un procesor fumegând, vânând ritmul pe care să-i poată dansa frazele, imprimând cu lovituri de pumn şocuri şi spaime ca un rocker la claviatura orgii electronice”. Într-un interviu dat lui Michael Kilgore, de la *Tampa Tribune*, King declara despre prozele sale: „Le văd aproape ca pe nişte filme care mi se derulează în minte”, ceea ce şi explică caracterul lor vizual atât de acut şi ritmul infernal al naraţiunii – şi mai explică şi de ce majoritatea dintre ele au văzut lumina ecranului, în primul rând din motive de conţinut (căci, desigur, există şi factorul strict comercial, inevitabil, în cazul unui autor de bestselleruri atât de populare, traduse în

nenumărate limbi ale globului). Era inevitabil ca Stephen King să fie unul dintre cei mai ecranizaţi scriitori, numele său figurând pe genericele a peste o sută şaizeci de filme, de toate categoriile (horror, SF şi mainstream; de scurt sau lungmetraj; de cinema; televiziune sau video; ca scenarist, coscenarist sau doar autor al prozei inspiratoare), realizate din 1976 şi până în… viitor – căci vreo două au data premierei preconizată pentru anul 2014, câtă vreme altele şase nici măcar nu se ştie când vor fi finalizate.

O trecere în revistă exhaustivă a acestei opere cinematografice, reflectând-o pe cea literară, ar putea face, de bună seamă, obiectul unui întreg volum – şi ar merita cu prisosinţă. Pentru moment, ar fi semnificativ să ne oprim numai asupra unora dintre cele mai importante filme datorate lui Stephen King, mai ales sub aspectul contribuţiei aduse la evoluţia cinematografului – care nu este deloc de lepădat. Fie şi numai datorită plurivalenţei reprezentative a debutului – literar şi, concomitent, cinematografic.

În 1974, viitorul autor de bestselleruri plătite cu milioane de dolari (născut în 21 septembrie, 1947, la Portland, Maine), era încă un anonim nerealizat, căsătorit cu (viitoarea scriitoare şi poetă) Tabitha King (n. Spruce) şi tată a doi copii (Naomi Rachel, n. 1972, şi Joseph Hillström, n. 1974; Owen Philip avea să se nască în 1977). Renunţase la o catedră de limbă engleză, pentru a face o nouă încercare de a se impune ca scriitor – dar romanul recent scris era respins de editură

după editură… Descurajat, Steve a aruncat manuscrisul la coş (cu adevărat!), intenţionând să abordeze alte formule literare. Din fericire, Tabby a recuperat textul, recomandându-i şi anumite modificări de ordin secundar – care, la rândul lor, au determinat şi o uşoară extindere a cărţii. Era un roman psihologic despre universul interior al femeii, surprins în punctul de răscruce al maturizării glandulare şi catalizat cu ajutorul elementelor oculte şi violente. Întâmplarea a făcut însă ca volumul să apară imediat după două romane horror de mare succes: *The Other*, de Thomas Tyron, şi *Exorcistul*, de William Peter Blatt y, întregind astfel, la modul fortuit, o trilogie a poveştilor cu fete demonice – de unde şi eticheta „horror" aplicată unui autor care, până atunci, se considerase ca aparţinând mai mult genurilor science-fiction, western şi de aventuri. Un alt factor a fost enormul succes al ecranizării semnate de William Friedkin (*Exorcistul* 1973), care i-a determinat imediat pe producătorii Brian De Palma, Paul Monash şi Louis A. Stroller să cumpere drepturile de ecranizare, încredinţând scenariul lui Lawrence D. Cohen. Şi astfel…

Carrie (1976, regizor Brian De Palma) rămâne nu numai debutul literar şi cinematografic al lui Stephen King, ci şi unul dintre cele mai bune filme horror ale tuturor timpurilor. Personal, l-am plasat întotdeauna peste *Exorcistul* datorită stilului mult mai puternic şi expresiv imprimat de Brian De Palma, în comparaţie cu sobrietatea lui Friedkin (uneori, aproape seacă; multe secvenţe din ecranizarea acestuia mă dezamăgiseră,

pierzând din forţa sugerată de scenele respective, aşa cum erau scrise de Blatty). Protagonista (deloc eroică, dar irezistibilă) interpretată de Sissy Spacek compune portretul unei fete complet inocente, timorate, dispreţuite, strivite, traumatizate (iniţial de mama ei bigotă şi, în consecinţă, de colege şi societate), care atingând vârsta labilă a adolescenţei se transformă într-un autentic demon al răzbunării. De Palma urmăreşte atât empatic şi delicat, cât şi insuportabil de şocant, toate etapele metamorfozei, pentru ca în ultima parte a filmului să se dezlănţuie stilistic într-o autentică apocalipsă cinematografică – şi nu fără ca, în secvenţa finală, să mai smulgă o ultimă dată spectatorii din scaune, printr-un twist brutal, pur filmic, introdus de scenarist. Ulterior, în 1999, s-a încercat un *sequel* obscur, *The Rage*: *Carrie 2* (regizor Katt Shea), preluând unele personaje, iar în 2002 s-a realizat o versiune pentru televiziune (în regia lui David Carson), din seria ecranizărilor programatice după Stephen King. În momentul de faţă este aşteptat actualul remake, în regia lui Kimberly Pierce, cu premiera programată pentru 18 octombrie 2013.

După neînsemnata ecranizare TV a romanului *Salem*'s *Lot* (1979, regizor Tobe Hooper), a urmat indiscutabil cea mai semnificativă adaptare

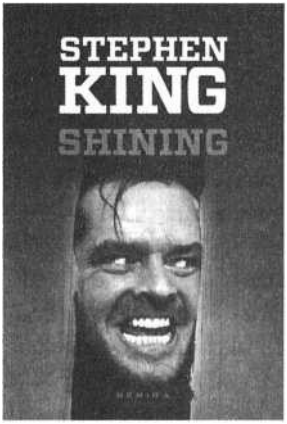

pentru marele ecran a unui text de Stephen King: celebrul *The Shining* (1980, Stanley Kubrick, după un scenariu propriu, în colaborare cu Diane Johnson). Asemenea anteriorului *Carrie* (dar într-o măsură mult mai accentuată, în raport cu romanul inspirator), *The Shining* este mult mai mult decât un film horror: întru totul fidel genului, se dezvoltă enorm spre zonele de conţinut, Kubrick impunându-i o deschidere panoramică asupra societăţii şi condiţiei americane. Overlook nu mai e un simplu hotel bântuit, ci dobândeşte valenţe de frescă politico-socială; Dick Halloran (Scatman Crothers) devine un exponent al foştilor sclavi negri aduşi din Africa; cei trei Torrance – Jack (Jack Nicholson), Wendy (Shelley Duvall) şi Danny (Danny Lloyd) – compun un arhetip al nucleului familial american. Faţă de carte, Kubrick introduce modificări semnificative, în primul rând prin mutarea centrului de interes caracterologic dinspre Danny asupra lui Jack – devenit efectiv personajul principal al filmului, nu numai ca întindere şi prezenţă, ci şi prin sensurile umane pe care le exprimă. Ce-i drept, în acest sens au

contribuit şi unele elemente auxiliare: la cei şapte ani ai săi, micul Danny Lloyd s-a relevat, pe platou, complet depăşit de sarcina interpretativă, astfel încât Kubrick a fost nevoit să-l filmeze cât mai puţin (câtă vreme în carte personajul său era omniprezent). În schimb, a mizat cu şanse sigure pe talentul lui Jack Nicholson, care oferă aici unul dintre cele mai memorabile roluri ale carierei sale – rămân de neuitat „privirea pe sub sprâncene", în momentul când posesiunea demonic-hotelieră începe să devină perceptibilă, antologica secvenţă a maşinii de scris („*all work and no play makes jack a dull boy*"), celebrele replici „*Wendy*! *I'm home*!!!" şi „*Heeere's Johnny*!", sau prim-planul final, al morţii prin îngheţ în labirintul gardurilor vii (altă contribuţie personală a lui Kubrick). Se reţine, de asemenea, *twist*ul din epilog, cu enigmatica apariţie a lui Jack într-o fotografie de epocă din galeria hotelului. La vremea respectivă, s-au emis tot felul de speculaţii, inclusiv ipoteza reîncarnării unui personaj din trecut, sau cea a „asimilării" lui Jack de către hotel. Ulterior, Kubrick a confirmat că valabilă era cea dintâi – lucru care, personal, m-a dezamăgit oarecum: a doua mi se păruse mai interesantă (şi, dincolo de acest element concret, preferam pe departe ambiguitatea).

În mod surprinzător (sau poate nu), Stephen King n-a fost prea încântat de viziunea lui Stanley Kubrick, acuzându-l de „deturnare a sensurilor" – şi, în 1997, a girat o altă ecranizare, sub forma unui serial TV în trei episoade (scenariu propriu, regia Mick Garris). Noul *The Shining* era fidel,

corect şi cam nesărat, însă King a introdus la rândul lui o întorsătură finală: umanizarea lui Jack, care într-un ultim moment de luciditate îşi asumă sacrificiul de sine spre a-şi salva copilul şi soţia (continuat şi prin apariţia sa „fantomatică" din epilog). În sine, ideea nu era rea deloc, dar nu se ridica totuşi la nivelul inspiraţiei de odinioară a lui Stanley Kubrick...

După câteva scurtmetraje şi ecranizarea mediocră a lui *Cujo* (1983, regizor Lewis Teague), a urmat, în acelaşi an, remarcabilul *The Dead Zone*, de David Cronenberg (scenariul de Jeffrey Boam). Ambele filme erau oarecum atipice, pornind chiar de la surse: *Cujo*, în cheie horror-realistă (factorul de teroare fiind un Saint-Bernard turbat), iar *The Dead Zone* ca film non-horror, dar cu elemente oculte şi aproximativ SF (capacitatea eroului de a întrezări viitorul şi încercarea lui de a-l schimba). Semnificativ este faptul că David Cronenberg, care deja începuse să se impună ca un adept al fantasticului şi horrorului de tip visceral, a tratat romanul lui Stephen King cu sobrietate decentă, respectându-i intenţiile şi valorificându-i-le stilistic la un nivel absolut remarcabil.

În acelaşi an a fost transpusă şi *Christine*, notoria poveste a maşinii posedate – sau, mai bine zis, cu „personalitate proprie" (şi, fireşte, malefică) – în regia altui maestru al genului: John Carpenter (după scenariul lui King şi al lui Bill Phillips). Totuşi, filmul rămâne la un nivel mediu: fanii scriitorului pot găsi, până la un punct, satisfacţia unei transpuneri corecte în imagini a

ceea ce le sugerase romanul, însă inefabilul acelui demonism pe patru roţi, atât de izbutit prin scriitură, e destul de subţire.

Fireştarter (1984, regizor Mark L. Lester, scenariul de Stephen King şi Stanley Mann), e un film destul de controversat. Are o serie de atuuri, începând cu distribuţia: Drew Barrymore în rolul titular, înconjurată de George C. Scott, Louise Fletcher, Art Carney, Martin Shenn, Heather Locklear – iar Lester se impusese deja ca un bun narator, stăpânind bine ritmul şi imageria filmică; însă ecranizarea, la fel ca şi în alte cazuri, preia în mare parte doar firul epic şi narativ central al romanului, nereuşind să transpună şi factorul uman (aparţinând în special dramei pe care o trăieşte fetiţa „incendiatoare", cu diversele ei dileme care în carte extrapolau inspirat capcanele psihologice ale copilăriei).

De-acum, popularitatea lui Stephen King se consacrase definitiv, aşa că în fiecare an apăreau tot mai multe ecranizări după prozele lui, ajungând chiar şi la cifra şapte, în 1987, când s-a realizat şi neimportantul SF de acţiune *The Running Man* (regizor Paul Michael Glaser, cu Arnold Schwarzenegger), după romanul omonim scris pe vremea când Stephen King se dădea drept Richard Bachman. În 1989 a venit însă vremea să fie ecranizat şi unul dintre cele mai incitante romane ale lui King – dificilul *Pet Sematary* (regizor Mary Lambert, scenariul de Stephen King), cu marile sale provocări: învierea morţilor, convertirea lor la apucături ucigaşe, implicarea unui copil până atunci fermecător, destrămarea

familiei şi, pe tot parcursul acţiunii, sfâşietoarele dileme ale personajelor, între „a învia sau a nu învia. Şi de această dată multe dintre elementele romanului au trebuit să fie eliminate (unele erau „prea literare”, altele „prea oribile” – ca momentul emanaţiilor de gaze ale putrefacţiei, după deshumare) –, dar ceea ce a rămas nu e deloc de lepădat: un horror care „te ţine”, cu secvenţe realmente şocante, filmat profesionist şi culminând cu sfâşietoarea scenă a uciderii lui Gage, când pe chipul micului zombi letal reapare pentru un ultim moment inocenţa copilăriei.

Un alt „horror realist” al lui King (care iniţial ar fi trebuit să-i aparţină lui Bachman, dacă tocmai pe parcursul scrierii lui n-ar fi ieşit la iveală adevărata identitate a autorului) a prilejuit una dintre cele mai bune ecranizări: *Misery* (1990, regizor Rob Reiner; scenariul de Stephen King, William Goldman). Aici, caimacul l-a luat Kathy Bates, în rolul de neuitat al infirmierei psihopate Annie Wilkes, premiat, pe bună dreptate, cu un Oscar. I-a dat replica, pe deplin onorabil, James Caan, iar Reiner a ştiut să urmărească onest crescendoul paranoic al poveştii, reuşind, spre deosebire de alţi cineaşti anteriori, să suplinească elementele literare imposibil de adus pe ecran printr-o modalitate de a filma expresiv naraţiunea, astfel încât să sugereze convingător, prin imagine şi jocul actorilor, ceea ce prozatorul comunicase în scris.

Tot în 1990 s-a produs şi cea mai monumentală dezamăgire, deşi în împrejurări scuzabile, ce-i drept. Pentru mulţi pasionaţi de

King, inclusiv subsemnatul (mai ales că am avut şi privilegiul de a-l traduce în română – un adevărat regal!), romanul său suprem (nu neapărat cel mai bun, nici musai cel mai horror, dar în orice caz „cel mai bun şi horror** în egală măsură) rămâne *It* – ecranizat, cu acest prilej, ca mini-serial de televiziune, în regia lui Tommy Lee Wallace, după un scenariu la care, pe lângă King, au mai lucrat autorul regiei şi Lawrence D. Cohen. La drept vorbind, filmul nu era lipsit de calităţi. Notoriul Pennyise, interpretat de Tim Curry, arăta şi se comporta convingător; cei şapte eroi puberi (personaje literare de neuitat!) se achitau şi ei onest de sarcini (deşi mai era pe-acolo şi Olivia Hussey, în rolul Andrei Denbrough, fără să facă mare lucru).

Salturile între prezent şi trecut, atât de abil articulate în scris, aveau şi aici, pe alocuri, câte un dram de inspiraţie (ca în secvenţa fugii lui Eddie Kaspbrak din farmacie). Totuşi, e păcat de Dumnezeu că toată panorama întregului „oraş bântul T" a fost redusă la un schematism atât de sărăcăcios (dacă tot era serial, de ce nu l-au făcut serial de-a binelea?), iar lupta finală cu marele

păianjen e de-a dreptul pur şi simplu o zbenguială butaforică şi nimic altceva. Acum, ce-i drept, se mai pune la cale un *It*, în regia lui Gary Fukunaga, la al cărui scenariu, pe lângă regizor şi romancier, au mai pus umărul David Kajganich şi Chase Palmer. În rest, nu se ştie ce şi cum… s-aşteptăm să-l facă, să iasă, să-l vedem… şi să ne rugăm.

Un horror onest fără cine ştie ce virtuţi a fost *Sleepwalkers* (1992, regizor Mick Garris) – nicidecum o ecranizare, ci pur şi simplu un scenariu original al lui Stephen King. Pe lângă faptul că spunea o poveste rotundă cu doi were… nu ştiu ce (nu erau… *wolves*, ci un fel de feline umanoid-incestuoase şi ucigaşe foc – tot focul le şi venea de hac, în final), se remarca şi prin glumiţa de a distribui în roluri episodice oarece horrorişti din gaşcă: Stephen King era administratorul cimitirului, Clive Barker şi Tobe Hooper făceau pe doi tehnicieni criminalişti, Joe Dante şi John Landis se jucau de-a laboranţii…

Mai apoi, în 1993, au urmat alte trei ecranizări simple după două cărţi ceva mai puţin simple – nu capodopere, dar nici de duzină: mini-serialul TV *The Tommyknockers* (regizor John Power; scenariul de Lawrence D. Cohen), *Needful Things* (regizor Fraser Clarke Heston; scenariul de W.D. Richter) şi *The Dark Half* (*scenariul* şi regia de George A. Romero). Nimic mai mult, nimic mai puţin, decât bifări pe lista titlurilor, fără mari virtuţi, dar şi fără cususuri condamnabile.

Şi a venit anul… 1994.

Mai întâi, unul dintre cele mai importante romane ale lui King, *The Stand* (apărut la noi ca

Apocalipsa) a prilejuit un serial TV surprinzător de reuşit, în regia lui Mick Garris şi cu scenariul lui King, cu Gary Sinise în rolul principal (Stu Redman). Spre deosebire de transpunerile altor romane de mare întindere, aici s-a găsit o formulă de simplificare echilibrată, păstrând tabloul de ansamblu al omenirii post-epidemie şi izbutind să redea în bună măsură angoasele şi paranoia noii societăţi ajunse pe panta barbariei. În acelaşi timp se punea însă la cale ceva mult mai important…

Cu doisprezece ani în urmă, în 1982, Stephen King publicase volumul *Different Seasons*, rezultat al ambiţiei sale de a scrie şi altceva decât horror: patru romane scurte (sau *novelettes*), de factură realistă (dar nu lipsite de elemente terifiante, pe alocuri), dintre care al doilea, *The Body*, avea să devină în 1986 film – remarcabilul *Stand By Me* (regizor Rob Reiner; scenariul de Raynold Gideon şi Bruce A. Evans), urmat în 1987 de neglijabilul *Apt Pupil* (regizor Alan Bridges; scenariul de Jim şi Ken Wheat, cu Ricky Schroder şi Nicol Williamson) – care însă a fost recuperat de varianta lui Bryan Sânger (1998, scenariul de Brandon Boyce), cu Brad Renfro şi Ian McKellen. Ultimul, *The Breathing Method*, n-a ajuns pe ecran (nici nu e de mirare pentru că era mai slăbuţ, iar povestea nu oferea cine ştie ce material pentru camera de filmat). În schimb, primul…

Primul a devenit un film pe care mulţi cinefili îl plasează în topul lor absolut.

Într-un caz atipic pentru King, şi nu numai, *The Shawshank Redemption* (tradus la noi *închisoarea îngerilor*) a căpătat un „cult-following”

de sine stătător, surclasând în notorietate nuvela originală „Rita Hayworth and the Shawshank Redemption” şi devenind unul dintre cele mai închiriate filme pe casetă ale anilor ’90. Ecranizarea lui Frank Darabont (scenariul şi regia) reuşeşte magistral să înnoade toate evenimentele episodice îndurate în nuvelă de Andy Dufresne pe parcursul celor douăzeci şi şapte de ani ai încarcerării şi să creeze o naraţiune cinematografică închegată şi unitară. Una din principalele îmbunătăţiri faţă de original este comprimarea directorilor succesivi ai închisorii într-un singur antagonist, aparent simpatizând cu Andy la început, dar care până în final devine aproape demonic. Este filmul care a propulsat definitiv cariera lui Morgan Freeman (jucând aici rolul lui Ellis Redding, chiar dacă în original acesta era un irlandez roşcovan) şi care i-a pus lui Frank Darabont în mână un *wild cardia* masa de joc a Hollywoodului. Ce va face cu el, însă, vom vedea imediat.

Anul 1995 aduce ecranizarea bestsellerului *Dolores Claiborne* din 1992 (scenariul de Tony Gilroy; regia de Taylor Hackford), cu Kathy Bates în rolul titularei servitoare acuzate că şi-a ucis stăpâna paralizată. Romanul se evidenţiază printr-o abordare stilistică atipică lui King, fiind narat la persoana întâi şi neîmpărţit în capitole, ceea ce îl face să semene mai degrabă cu transcriptul unui monolog. Filmul, deşi corect, nu depăşeşte statutul de *movie of the week*, dar rămâne o ecranizare onestă şi, la fel ca *Misery*, poate servi ca o bună introducere în universul „horrorului

realist” al lui King, pentru cei care sunt mai degrabă obişnuiţi cu latura sa fantastică.

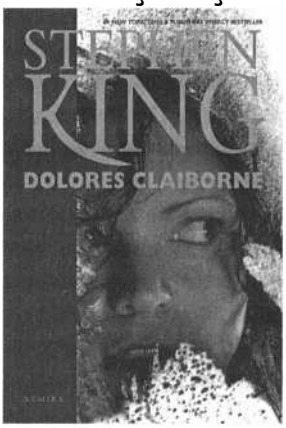

Moda ecranizărilor de televiziune după Stephen King a mai scos la lumina micului ecran şi *Thelangoliers* (1995, scenariul şi regia de Tom Holland), transpunere oscilând între corectitudine şi nesărare a unui roman scurt foarte interesant, primul din cvartetul *Four Past Midnight* (1990) – din nou cu o cochetărie a lui Stephen King, care apare în rolul personajului imaginar Tom Holby, chiar înainte de a da năvală „langolierii”, nişte bâzdâgănii care „mănâncă trecutul”, improvizate pe ecran sub forma unor gogoloaie digitale înfiorător de false, numai bune să omoare amintirea romanului. Următorul, *Secret Window, Secret Garden*, avea să devină *Secret Window* (2004, scenariul şi regia de David Koepp), cu Johnny Depp şi John Turturro – film deloc de lepădat, despre nebunia de a fi scriitor. Din păcate, *Fereastra secretă* s-a deschis la cinci ani după *Fight Club*-ul echipei Palahniuk/ Fincher, când procedeul protagonistului *unreliable* cu două feţe devenise mai degrabă un trend decât un *twist*

Celelalte două volume n-au devenit nimic – încă…

A devenit, în schimb, *Thinner* (primul dintre romanele lui Richard Bachman), ecranizat în 1996 de Tom Holland, după un scenariu scris împreună cu Michael McDowell – transpunere surprinzător de onorabilă a unei poveşti excelente pe hârtie, dar provocatoare pentru ecran, riscând oricând să cadă în artificialitate, convenţionalism şi plictiseală.

Poate cea mai reprezentativă ecranizare a începutului de mileniu este *The Green Mile* (1999), superproducţie hollywoodiană cu Tom Hanks în rolul principal şi Frank Darabont întors la cârmă cu forţe proaspete (scenariul şi regia). Povestea deţinutului John Coffey (Michael Carke Duncan), care are ghinionul de a fi negru în Louisiana anilor ’30, dar compensează asta prin puterile sale magice, a făcut deliciul box-office-ului din întreaga lume. Din nefericire, acest lucru a avut un preţ, şi anume edulcorarea descrierii făcute de King vieţii din jurul „culoarului Morţii”, până aproape de transformarea acesteia într-o comedie uneori romantică, alteori bufă, dar oricum străină şi de textul iniţial, şi de formula de succes a primei colaborări cu Darabont. Şi, cum „prea mult bine strică”, reprezentarea exagerat de pozitivă a personajului lui Coffey a adus nemulţumiri în rândul comunităţii afro-americane, regizorul Spike Lee acuzându-l ca fiind o întoarcere la era filmelor cu „negri magici” (*Song of the South*, 1946) în care rolul acestora era exclusiv acela de a-l servi pe Alb şi a-l face fericit.

După o serie continuă de filme mai mult sau

mai puţin reprezentative, dintre care unele ar merita să fie comentate în sine, dacă spaţiul ne-ar permite, dar nici unul nu aduce contribuţii cu adevărat noi faţă de toate cele enumerate până acum, ar mai fi de menţionat 1408 (2007, regizor Mikael Hâfström, scenariul de Matt Greenberg, Scott Alexander, şi Larry Karaszewski), după o povestire scurtă destul de convenţională, căreia îi respectă diversele idei de o credibilitate îndoielnică şi finalul ridicol de pueril, însă o îmbogăţeşte cu o dezvoltare imagistică aplicată, capabilă să transmită teroarea din camera de hotel bântuită – inclusiv pentru că John Cusack şi Samuel L. Jackson ştiu să joace. Nu-i de colo nici *The Mist* (2007, scenariul şi regia de Frank Darabont), deşi avem de-a face şi aici cu destule clişee şi găuri logice, însă autorul celebrului *The Shawshank Redemption* nu se dezminte, recuperând prin ritm narativ dens şi susţinut, şi un stil vizual complex, bine gestionat.

Ultimii ani au fost dominaţi de o avalanşă de scurtmetraje – şi câteva lungi, dintre care n-ar fi nimic de reţinut. Cum spuneam, marile speranţe ale momentului se axează pe noul *Carrie* şi pe viitorul remake după *It* De asemenea, aştept cu mare interes serialul TV în treisprezece episoade *Under the Dôme* (regizori Jack Bender, Niels Arden Oplev, Karl Skogland; scenariul de King şi Brian K. Vaughan) – nu de alta, dar transpune romanul pe care l-am tradus anul trecut (urmează să apară la Nemira), un roman-fluviu extrem de ofertant despre care prefer să nu vă dezvălui nimic încă. Se mai anunţă şi un serial TV după un

alt roman pe care l-am tradus cu drag, apărut deja în două ediţii la Nemira: *The Talisman* (*Talismanul*) – pe care-l aştept cu teamă, pentru că natura poveştii, splendid construită şi scrisă, predispune la un risc enorm de a cădea în ieftin şi ridicol.

S-ar desprinde însă o concluzie interesantă…

După cum am văzut, proza lui Stephen King, îmbinând latura de consum cu aceea de conţinut, a generat enorm de multe filme – majoritatea, în mod firesc, comerciale, dar nici unul (nici chiar dintre cele mai superficiale) *doar* comercial: un element de umanitate, un factor de conţinut, oricât de redus, se distinge întotdeauna. Şi, desigur, ies în evidenţă marile filme cum ar fi *Carrie*, *The Shining*, *The Shawshank Redemption sau The Green Mile*, urmate de altele câteva aproape la fel de importante. Nu putem uita totuşi că în ultimii ani cinematograful american a intrat într-o paradoxală etapă revoluţionar/involutivă, determinată de perfecţionarea continuă a tehnicii. Avantajul evident este că de-acum se poate aduce pe ecran *orice*, iar în calea celor mai îndrăzneţe viziuni ale fanteziei lui Stephen King nu mai există, practic, oprelişti. Totodată remarcăm însă cu îngrijorare o inevitabilă tendinţă spre formalism, în dauna conţinutului şi a structurii. Simplu spus, spectacularul sufocă substanţa. Nu cumva acelaşi lucru se va întâmpla şi cu viitoarele filme după operele lui Stephen King? Cel puţin ultimul meu contact cu el, traducând *Under the Dôme*, mi-a dovedit că a rămas la fel de consistent şi inventiv, ca scriitor – dar dacă ecranizările îi vor

prelua numai inventivitatea, diluându-i consistenţa? Nu putem decât să sperăm că echilibrul se va restabili.

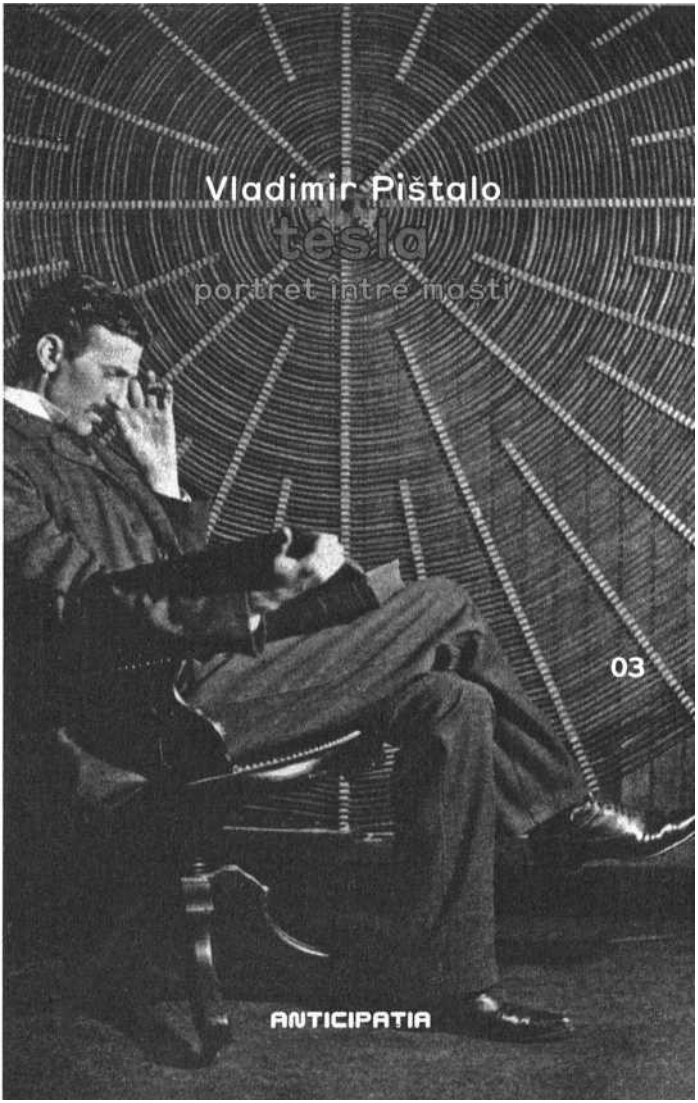

Alexandru Mironov LUMEA-DUPA-GOOGLE